

وزارت معارف
معینیت انکشاف نصاب تعلیمی و
تربیهٔ معلم
ریاست عمومی انکشاف نصاب تعلیمی
و تألیف کتب درسی

کتاب معلم
رهنمای تدریس عربی
صنف ۸

رهنمای تدریس عربی - صنف ۸

کتاب های درسی مربوط وزارت معارف بوده،
خرید و فروش آن در بازار جداً ممنوع است. با
متخلفین برخورد قانونی صورت می گیرد.

سال چاپ: ۱۳۹۶ هـ ش.

وزارت معارف
معینیت انکشاف نصاب تعلیمی و
تربیهٔ معلم
ریاست عمومی انکشاف نصاب تعلیمی
و تألیف کتب درسی

کتاب معلم

رهنمای تدریس زبان عربی

صنف هشتم

سال چاپ: ۱۳۹۶هـ ش.

مؤلفان:

- دکتور عبدالصبور فخری
- مؤلف عبدالسلام تائب
- معاون مؤلف فیضان الله آنس

ادیت علمی و مسلکی:

- محمد آصف کوچی

ادیت زبانی:

- الحاج محمد عظیم صادقیار

کمیتۀ دینی، سیاسی و فرهنگی:

- داکتر عطاء الله واحدیار مشاور ارشد وزارت معارف و رئیس نشرات.
- حبیب الله راحل مشاور وزارت معارف در ریاست انکشاف نصاب تعلیمی
- دکتور شاه ولی ادیب

کمیتۀ نظارت:

- دکتور اسدالله محقق معین نصاب تعلیمی، تربیۀ معلم و مرکز ساینس.
- دکتور شیر علی ظریفی مسؤول پروژۀ انکشاف نصاب تعلیمی
- معاون سرمؤلف عبدالظاهر گلستانی رئیس عمومی انکشاف نصاب تعلیمی و تألیف کتب درسی

دیزاین : عنایت الله غفاری

بسم الله الرحمن الرحيم

سرود ملی

دا وطن افغانستان دی
دا عزت د هر افغان دی

کور د سولې کور د تورې
هر بچی یې قهرمان دی

دا وطن د ټولو کور دی
د بلوڅو د ازبکو

د پښتون او هزاره وو
د ترکمنو د تاجکو

ورسره عرب، ګوجر دي
پامیریان، نورستانیان

براهوي دي، قزلباش دي
هم ایماق، هم پشه یان

دا هیواد به تل ځلیږي
لکه لمر پر شنه آسمان

په سینه کې د آسیا به
لکه زړه وي جاویدان

نوم د حق مودی رهبر
وایو الله اکبر وایو الله اکبر

بسم الله الرحمن الرحیم

پیام وزیر معارف،

استادان و معلمان محترم،

تعلیم و تربیه اساس توسعه و انکشاف هر کشور را تشکیل می دهد و نصاب تعلیمی یکی از عناصر بنیادی تعلیم و تربیه می باشد که مطابق انکشافات علمی و نیازمندی‌های جامعه وضع می گردد، واضح است که انکشافات علمی و ضرورت‌های جامعه همواره در حال تَطَوُر می‌باشد؛ بناءً لازم است نصاب تعلیمی نیز به صورت علمی و دقیق مطابق ایجابات عصر و زمان انکشاف نماید. البته نباید نصاب تعلیمی تابع تغییرات سیاسی، نظریات و تمایلات اشخاص گردد.

کتاب رهنمای معلم که امروز در دسترس شما قرار دارد بنابر همین مشخصات تهیه و ترتیب گردیده و با تکیه بر میتودهای جدید تدریس، فعالیت‌ها و مواد معلوماتی نیز در آن اضافه شده است که یقیناً برای فعال نگهداشتن شاگردان در عملیهٔ تدریس مفید و مؤثر می‌باشد.

امیدوارم محتویات این کتاب که با استفاده از روش های آموزش فعال تألیف و تدوین شده است، مورد استفادهٔ شما استادان عزیز قرار گیرد. با استفاده از فرصت از اولیای محترم شاگردان تقاضا بعمل می آید تا در تعلیم و تربیهٔ با کیفیت دختران و پسران خود همکاری متداوم نمایند، تا به این وسیله اهداف و آرزو های نظام معارف بر آورده گردد و نتایج و دست آوردهای خوبی برای نسل جوان و کشور ما داشته باشد.

استادان و معلمان گرانقدر ما در تطبیق مؤثر نصاب تعلیمی رسالت و مسؤولیت بزرگ دارند.

وزارت معارف همواره تلاش می نماید تا نصاب تعلیمی معارف مطابق اساسات و ارزشهای دین مبین اسلام، نیازمندی های جامعه و منافع ملی و وطندوستی با معیار های جدید علمی ساینس و تکنالوژی انکشاف نماید.

به منظور نیل به این مأمول بزرگ ملی از تمام شخصیت های علمی، دانشمندان تعلیم و تربیهٔ کشور و اولیای محترم شاگردان تمنا دارم، تا با ارائهٔ نظریات و پیشنهادات رهنمودی و سودمند خویش مؤلفان ما را در بهبودبخشی بیشتر از پیش تألیف کتب درسی و رهنماهای معلمان یاری نمایند.

از همهٔ دانشمندانی که در تهیه و ترتیب این کتاب سهم گرفته اند، و نیز از مؤسسات محترم ملی و بین المللی و سایر کشور های دوست که در تهیه و ترتیب نصاب تعلیمی جدید، طبع و توزیع کتب درسی و رهنماهای معلمان زمینه سازی و یا همکاری های مادی یا معنوی نموده اند صمیمانه اظهار امتنان و قدردانی نموده تداوم همکاری های شان را آرزو می نمایم.

و من الله التوفیق

دکتور اسدالله حنیف بلخی

وزیر معارف جمهوری اسلامی افغانستان

فهرست

مقدمه

رهنمای معلم کتابی است که معلمان را در اجرای دقیق برنامه درسی در صنف رهنمایی میکند و ایشانرا با اهداف عمومی تعلیم و تربیت، روشهای تدریس، شیوه های ارزیابی وبرنامهٔ تدریس آشنا می‌سازد.

این رهنما در دو فصل تنظیم شده است. فصل اول در مورد اهداف تعلیم وتربیه، روشهای تدریس وشیوه های ارزیابی می‌باشد که معلمان عزیز را با مقاصد تعلیم و تربیه و رسالت شان به حیث آموزگاران آشنا می سازد، آنها یاد میگیرند که اهداف نظام آموزش و پرورش کشور عزیز ما افغانستان در ساحات مختلف اعتقادی و اخلاقی، علمی و آموزشی، فرهنگی و هنری، مدنی و اجتماعی و اقتصادی چه مقاصدی را دنبال میکند. موضوعات درسی مختلف، برای تحقیق این اهداف طراحی شده است و معلمان در صنوف مختلف باید تلاش کنندکه از طریق ارائهٔ محتوا و روشهای جذاب تدریس زمینه تحقق این اهداف را فراهم کنند.

معلمان عزیز با اهمیت موضوعات درسی، اهداف کلی آموزش هر درس، محتوای برنامهٔ (مضامین آموزشی)، نحوهٔ ارتباط طولی موضوعات آموزشی در صنوف مختلف، روشهای تدریس و شیوهٔ ارزیابی از معلومات و مهارتهای شاگردان و لوازم اجرایی برنامه درسی بیشتر آشنا میشوند. روشهای تدریسی که در هر رهنما معرفی شده است، متناسب با موضوع درسی است، برای مثال روشهای تدریس توصیه شده در درس سیرت یا فقه با آموزش زبان مادری فرق میکند. وجه اشتراک این روشها تأکید آنها بر فعال بودن شاگردان در جریان یادگیری تحت هدایت معلم است.

فصل دوم این رهنما به برنامه ریزی سالانه (پلان سالانه) برای مناطق سردسیر و گرمسیر، نحوهٔ تدریس هر درس (پلان روزانه) و منابع و مآخذی که برای تألیف رهنما از آنها استفاده شده اختصاص یافته است. اعتقاد نویسنده گان این رهنما بر این بوده است که معلمان گاه بدلیل نداشتن وقت کافی ممکن است که فرصت تهیهٔ پلان روزانه را نداشته باشند و یا اینکه هر کدام استنباط های خاصی از اهداف درس داشته باشند، در نتیجه روش تدریس آنها با یکدیگر فرق میکند. به منظور سهولت در کار معلمان پلان های تدریس به گونه ای نوشته شده است که نیاز آنها را در تدریس و اجرای برنامه به خوبی تأمین میکند. لازم به ذکر است که شیوهٔ تدریس توصیه شده مانع از آن نیست که معلمان محترم نتوانند از روشهایی که خود در طی سالها تدریس، اثرات یادگیری آن را تجربه کرده اند، استفاده نکنند و آنها را کنار بگذارند. بدون شک بهترین روش تدریس، روشی است که در آن یادگیری درس انجام شود و شما معلمان محترم احساس رضایت را در چهره شاگردان ببینید.

قسمت دیگری از پلان روزانه به پاسخ های متن درسها، و سؤالات پایانی درس و یا فصل اختصاص داده شده است. به منظور توسعه دانش معلمان در هر پلان درسی معلومات اضافی برای آنها آورده شده است.

بدون شک این رهنماها خالی از اشکال نیست. معلمان ارجمند با ارسال نظرات خود به مرکز نصاب تعلیمی میتوانند به بهتر شدن این رهنماها کمک کنند.

در پایان موفقیت همه معلمان عزیز را در تربیت افراد صالح و با ایمان و مسؤول در برابر کشور عزیز ما افغانستان از خداوند متعال خواهانیم.

فصل اول
اهداف و روشهای تعلیم وتربیه

اهمیت تعلیم و تربیه و رسالت معلمی:

برتری انسان بر حیوانات و حتی برهمهٔ مخلوقات به سبب علم و تربیهٔ نیک وی است، قرآن کریم در مورد فضیلت علـــم مـــی فرماید: (قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُولُو الْأَلْبَابِ) (الزمر: ۹). بگو آیا آنانی که می دانند و آنانی که نمی دانند برابر اند؟ تنها خردمندانند که پند پذیراند.

تعلیم عبارت از انتقال معلومات و تجارب بشری به شاگردان و تربیه ایجاد ذهنیت و روش خاص در آنها به واسطه اقناع و پند مکرر است.

فایدهٔ تعلیم زمانې آشکار می گردد که در عمل پیاده شود، ذهنیت مطابق حقایق را ایجاد کند و بر روش مصلحت آمیز و مفیـــد بانجامد.

انسان از محیط متأثر می شود و قابلیت پذیرش تربیهٔ خوب و بد هر دورا دارا است، در حدیث شریف روایت است: «هر نو پیدا به فطرت سلیم تولد می شود، پدر و مادر (محیط) وی را یهودی، نصرانی و مجوسی می سازند.»

در قرآن کریم به اهمیت و فواید تربیت صراحتهای آمده، خداوند متعال می فرماید: (فَذَكِّرْ إِنَّ نَفَعَتِ الذِّكْرَى) (الأعلى: ۹). (بار بار) یاد آوری کن، یقیناً که یاد آوری فایده می رساند. پس تعلیم و تربیه متناسب، مفید و هدف مند استعداد های بـــشر را در عرصه های مختلف علوم دینی، طبیعی و اجتماعی، رشد و توسعه می دهد، و ملت را قادر می سازد تا یک مشت، متـــراحم و متعاطف بر مشکلات سیاسي، اقتصادی و اجتماعی غالب آید و با عزت و وقار زیر پرچم استقلال با ملت های جهان زنده گی کند و قومی که اهمیت تعلیم و تربیه را نادیده بگیرد ناتوان می گردد و شعارهای مغایر با واقعیت های عینی جز عار و تمسخر دیگران، هیچ سودی برایش نمی رساند.

چون معلم مجری بخش اعظم پروسهٔ تعلیم و تربیه است پس رسالت گران و بس مقدسی دارد، زیرا یگانه راه دگر گونی مثبت تعلیم و تربیه است، رسولان الهی که بهترین ابنای بشر اند، وظیفهٔ ایشان فقط تعلیم و تربیهٔ انسانها و رهنمایی به صراط المستقیم خدا بود.

از همین جهت معلم والای بشریت حضرت محمد صلی الله علیه وسلم وظیفهٔ خود را در معلمی حصر نموده می فرماید. (إِنَّمَـــا بُعِثتُ مُعلّماً) من فقط معلم مبعوث شده ام.

چون علوم بخش های متعددی دارد، فراگیري همهٔ آنها که نیازهای جامعه بشری را مرفوع می سازد طبق اهمیت و مبرمیت از واجبات کفایی به حساب می روند، بناءً معلم و متعلم خیّر، از نگاه اسلام در کار دین مشغول اند، زیرا وجیبه دینی خـــود، در رفع نیازمندی های جامعه و قیام بر مصالح آنها را انجام می دهند، پس عمل ایشان صواب است و اگر اخلاص و طلـــب اجـــر خداوندی با آن یکجا شود هر دو شرط عمل صالح (صواب بودن و اخلاص) را دارا می شود، واز موفقیت دنیا وآخرت بهـــره مند می گردند.

اهداف عمومی تعلیم و تربیه در افغانستان:

اهداف عمومی تعلیم و تربیه در افغانستان با در نظر داشت جامعهٔ افغانی و انکشاف همهٔ جانبه علم و دانش در جهت آموزش و پرورش قرار ذیل اند:

الف: اهداف اعتقادی و اخلاقی

- تقویهٔ ایمان و باور به همه چیزهای مؤمن به.
- توسعهٔ بینش اسلامی عاری از افراط و تفریط در پرتو قرآن و سنت.
- ایجاد روحیهٔ خود شناسی به منظور خدا شناسی.
- تقویهٔ روحیهٔ اعتماد به نفس و التزام به سجایای اخلاقی.
- ایجاد روحیهٔ نظم و دسپلین و رعایت ارزشهای قانونی.
- تقویهٔ روحیهٔ درک مسؤولیت در برابر ارزشهای تعلیمی، تربیتی، و اجتماعی.

ب: اهداف علمی وآموزشی:

در نتیجهٔ پروسه های آموزشی نصاب تعلیمی شاگردان اهداف علمی و آموزشی زیر را کسب می‌نمایند.

- کسب و تقویهٔ مهارتهای آموزشی از قبیل: شنیدن، سخن گفتن، خواندن، به کار بردن اعداد و حسن خط در زبان های رسمی و خارجی.
- آموختن مهارتهای آموزشی: انکشاف استعدادها برای ارزیابی خودی در مراحل آموزش و نتایج حاصله از آن.
- تقویهٔ قابلیت تفکر، تعمق، مطالعه، تحقیق و ابتکار در زمینه های علمی، فرهنگی و فنی.
- آموزش علوم، فنون تکنالوژی معاصر مهارتهای فردی واجتماعی مورد نیاز.
- کسب مهارتها جهت حل معضلات و پرابلم های فردی واجتماعی.

ج: اهداف فرهنگی و هنری:

- شناخت فرهنگ و هنر (صنایع دستی، سوزن دوزی خامکدوزی، بافت، مهندسی، رسامی، خطاطی، نقاشی و هنر های سالم جهانی و نیز پرورش و رهنمای ذوق و استعداد های هنری و زیبایی شناسی.

آگاهی از تاریخ، فرهنگ و تمدن ملی و اسلامی افغانستان و جهان.

- حفظ اصالت و انکشاف فرهنگ، آداب و سنن پسندیدهٔ جامعه افغانستان.
- انکشاف مهارتهای هنری از طریق تمرین و فعالیت های انفرادی و جمعی.

د: اهداف مدنی و اجتماعی:

تعقیب اهداف ذیل در انکشاف موقف شاگردان بحیث اعضای فامیل یک محل یا منطقه، جامعه ملی و بین المللی کمک خواهد کرد.

- تقویهٔ روحیهٔ حفاظت از نوامیس دینی و ملی، تحکیم روابط خانواده بر اساس تساوی حقوق و اخلاق اسلامی.
- تقویهٔ روحیهٔ برادری، تعاون، صلح، عدالت اجتماعی، همبستگی ملی و بین المللی.
- انکشاف حس خیر خواهی و ارتقای فضایل اخلاقی ضدیت با جنگ های نامشروع و مبارزه با مواد مخدر.
- تقویهٔ روحیهٔ احترام به قانون و رعایت آن، حمایت از حقوق همگانی بدون در نظر داشت قوم، جنس، سن، موقف اقتصادی، اجتماعی و وابستگی سیاسی و امثال اینها.
- ایجاد روحیهٔ مشارکت در فعالیتهای دینی، فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی.

- ایجاد روحیهٔ حل مسالمت آمیز اختلافات و برخوردها بطور صلح آمیز و سازنده.
- ایجاد روحیهٔ فرهنگ شکیبایی و تفاهم.
- تقویهٔ روحیهٔاستفاده از تجارب و دستاورد های علمی و تخنیکی جامعهٔ بین المللی.
- تقویهٔ روحیهٔ احترام به کرامت انسانی و اساسات حقوق بشر.
- رشد انکشاف روحیهٔ احترام به مقام انسانی زن و حمایت از حقوق آنان.
- تقویهٔ روحیهٔ رعایت بزرگان ، همسایه گان شهروندان با موازین جامعهٔ مدنی.
- درک ضرورت انکشافی و اقتصادی جامعه و ارتباط آن با اقتصاد خانواده.
- درک ارزش و اهمیت کار و تقویهٔ روحیهٔ اشتغال در مشاغل مفید.
- ایجاد روحیهٔ صرفه جویی و قناعت، و پرهیز از اسراف و تجمل گرایی.
- شناخت منابع اقتصادی کشور و شیوه های مناسب استخراج و استفاده از آنها و پرورش روحیهٔ حراست از بیت المال.

اهداف عمومی دورهٔ متوسطه از صنف (۷ – ۹):

شاگردانیکه دورهٔ ابتدائیه را موفقانه سپری نمایند طبق خواهش شامل این دوره میشوند.

هدف کلی این دوره مسیرهای مختلف زنده گی مطابق با استعداد و علاقهٔ شاگردان و با در نظر داشت ضرورت ها و امکانات کشور می باشد، اهداف این دوره را قرار ذیل میتوان در نظرداشت:

۱ – تقویت دستاوردهای تعلیمی و تربیتی دوره های گذشته و آماده گی برای دورهٔ بعدی.

۲ – توسعهٔ معلومات و تعمق در مسایل دینی، اخلاقی و مبانی اعتقادی و آشنایی مزید به دانش اسلامی.

۳ – انکشاف روحیهٔ خود شناسی به منظور معرفت بیشتر به خداوند جل جلاله.

۴ – تشخیص استعدادهای شاگردان دررشته های مختلف درسی.

۵ – گسترش معلومات و انکشاف حس کنجکاوی شاگردان در بارهٔ محیط زیست، قوانین طبیعت،علوم و تجارب پیشرفتهٔ بشری که با مفاهیم، وسایل و اساسات ساینس استوار باشد.

٦ – انکشاف متوازن آموزش زبانهای رسمی کشور، تقویهٔ زبانها مادری و زبانهای خارجی و انکشاف سویهٔ علمی شاگردان در افادهٔ مرامها به صورت تحریری و شفاهی.

۷ – انکشاف روحیهٔ اخوت، تعاون، صلح و همبستگی ملی، ضدیت با جنگ های نا مشروع، قتل، خشونت، شکنجه، هراس افگنی و مبارزه با مواد مخدر و نفی انواع تبعیض و تعصب و سمت دهی شاگردان در راستای رقابت های سالم در کار های شایسته.

۸ – رشد مهارتهای تصمیم گیری شاگردان برای انتخاب شغل مطابق با ذوق، علاقه و استعدادهای آنها.

۹ – پرورش روحیهٔ مسؤولیت پذیری و انکشاف معلومات شاگردان در فعالیتهای دینی، فرهنگی و اجتماعی.

۱۰ – پرورش علاقهٔ شاگردان به کار وسعی در جهت فراهم ساختن زمینه های علمی آن.

۱۱ – انکشاف مهارتهای سنجش خودی در مراحل آموزشی.

۱۲ – مواظبت از صحت جسمی خویش.

معرفی برنامهٔ درسی صنف

ارزش آموزش زبان عربی وعلوم دینی در دورهٔ متوسطه

وزارت معارف وظیفهٔ خویش می داند تا فرزندان این کشور را چنان پرورش دهد که به حیث انسانهای متدین، آگاه و متمدن عرض وجود نمایند. این کار ایجاب می نماید که دانش آموزان عزیز ما در جریان دوره های آموزشی خود، در کنار دانش های علوم دینی وزبان عربی، با علوم اجتماعی، ریاضیات و ساینس نیز آشنا شوند.

دانستن علوم دینی وزبان عربی از یک سو دانش آموزان را با میراث فرهنگی اسلامی، علمی، ادبی و سیاسی ودیگر مفاخر تاریخی کشور شان آشنا می‌سازد و به آنها هویت دینی می‌بخشد، و از دیگر سو ذهن شاگردان جست وجوگر را به تجزیه و تحلیل پیرامون ارزشهای اسلامی پیوند می دهد. کما آن که به آن ها می فهماند که زبان های ملی ما در بسیاری موارد از جمله در عرصهٔ واژه سازی و وضع اصطلاحات به زبان عربی نیاز شدید دارد.

در جهان امروز بر هر انسانی لازم است که در کنار کسب دانش عمیق وسازنده پیرامون نظریات، معتقدات ، مذاهب، فرهنگ وزبان های موجود در کشورش با نظریات، معتقدات و مشخصات دینی و سیاسی مناطق و کشور های مختلف جهان نیز آشنایی داشته باشد، تا بتواند در فضای صلح و همزیستی و در پرتو اصول و اساسات اسلامی زنده گی خود را بسر برد. تنها آشنایی با فرهنگ اسلامی ودانستن زبان عربی می تواند ضروریات وخواست های فوق را بر آورده سازد. از لازمهٔ دانستن زبان عربی آن است که دانش آموز با سیرت پیامبر، تاریخ انتشار اسلام، فرهنگ اسلامی و دیگر شاخه های دانش های دینی آشنایی پیدا کند.

دانستن زبان عربی برای دانش آموزان ما این فرصت را مهیا می گرداند که زبان های ملی خود را به طور دقیق فهم نمایند؛ زیرا که خیلیها از واژگان مستعمل در زبان های ملی ما بر گرفته از زبان عربی می باشند. این علاوه بر آن که شمار زیادی از علوم ادبی ودینی از جمله اصطلاحات صرف ونحو، وعلوم بلاغت، عروض وقافیه، اصول فقه وامثال آنها به طور مستقیم از زبان عربی برگرفته شده اند.

جامعه ما بر اساس پیوند های یاد شده با زبان عربی نیاز دارد که جوانان وکودکان خود را با زبان عربی بیشتر آشنا گرداند. این امر الزام می دارد که کودکان ونو جوانان قادر شوند که در زندگی روز مره خود به زبان عربی تعبیر نمایند. به همین منظور در تدوین کتب زبان عربی وروش های تدریس آن از میتود هایی استفاده صورت گرفته که اهداف بالا را تحقق بخشد.

اهداف آموزش زبان عربی:

از اهداف فراگیری زبان عربی آن است که دانش آموزان ما با متون دینی آشنایی پیدا کنند؛ زیرا که اکثر مطلق منابع دینی مخصوصا متون مقدس دین مانند قرآن کریم واحادیث پیامبر ــ صلی الله علیه وسلم ــ به زبان عربی می باشند. شاگردان ما زمانی می توانند که اسلام وفرهنگ اسلامی را درست فهم نمایند که قادر به استفاده مستقیم ازمنابع دینی مان باشند. استفاده مستقیم از منابع دینی جز با دانستن زبان عربی امکان پذیر نیست. گذشته از آن که کشور ما با کشور های عربی روابط تاریخی، اعتقادی، دینی وتجارتی جدایی ناپذیر دارد، وما به نگهداری و استحکام این روابط نیازمند هستیم.

روشهای تدریس در آموزش زبان عربی:

روشهای تدریس نصاب تعلیمی زبان عربی، مانند سایر رشته ها متنوع بوده ولی مضمون زبان عربی ااستراتیژی های بخصوصی را دارد که با محتوای موضوعات ، وبا شرایط افغانستان وسطح علمی شاگردان آن متناسب می باشد.

این ااستراتیژی ها بر این اصل استوار است که تعلیم بر محور شاگرد می‌چرخد و معلم تنها کار تعلیم را تسهیل می‌کند. تعلیم صحیح نیازمند ااستراتیژی های گوناگونی است که باید با محتوای مضمون متناسب باشد. مهمترین این استراتیژی ها عبارتند از:

۱- جستجو و حل مسأله

حل مسأله یک استراتیژی است که سؤالات اساسی ای را مطرح می‌کند و شاگردان باید جواب دهند و حل آنها را بیابند.

شاگردان این کار را باید از طریق تفحص معلومات و حقایق در مراحل زیر انجام دهند.

تعیین مسألۀ، انتخاب نمونه، فرضیه سازی، گردآوری بیان، راه حل های ذهنی یا طرح حل مسأله، جمع آوری بیانات و تحلیل نتیجه گیری از بیانات، اظهار نظر با دقت بیشتر.

معلم می‌تواند از این استراتیژی در خلال ارائۀ مسایل (دینی، اجتماعی , اقتصادی و محیطی) استفاده کند و شاگردان را به چند گروپ تقسیم نماید تا در بارۀ راه حل های ممکن بحث کنند، معلم باید شاگردان را کمک کند و منابع لازم را در اختیار آنها قرار دهد، عملیات تعلیم و تربیه را تنظیم نماید، آنها را تشویق نماید تا از مهارتهای خود در بحث و جستجو استفاده کنند.

۲ – تحلیل متن

از این استراتیژی در تدریس مضمون زبان عربی ، تفسیر، حدیث، فقه، سیرت، میراث و اخلاق استفاده می شود، این استراتیژی شامل مراحل زیر است:

معلم در ابتدا متن را یک یا دو بار به طور نمونه یی می خواند و سپس آن را فقره به فقره بالای شاگردان تکرار می نماید تا از درست خواندن آنها مطمین گردد.

به شاگردان یک فرصت کوتاه می‌دهد تا متن را بخوانند و روی سؤالاتی که مطرح می‌شود فکر کنند.

معلم در جریانی که شاگردان متن را خاموشانه می خوانند کلمات مشکل آن را روی تخته می نویسد وبعد در یک فضای مناقشوی جملات ومفاهیم متن را توضیح می دهد.

معلم و شاگردان در مباحثۀ گروپی روی جوابها ومطالب متن وارتباط دادن آن با مسائل زندگی کار می کنند.

۳ – فراگیری فعالیت

در این نوع آموزش معلم شرایط آموزشی مناسبی را فراهم می‌سازد که شاگردان فعالیت های مناسبی را به دقت انجام دهند.

معلم هنگام فعالیت شاگردان باید موارد ذیل را مراعات نماید. تفاوتهای فردی میان شاگردان، فعالیت های مناسب و هدفمند، و تمرکز به مهارتهای عالی فکری.

به مثال ذیل توجه فرمایید:

- حج رکن پنجم اسلام است. چند فرض دارد ؟ اماکنی را که در آن این فرایض انجام می‌یابد نام بگیرید.

۴ – ااستراتیژی تدریس مستقیم

زمانی از این روش استفاده می‌شود که معلم بخواهد مطالب را با استفاده از روش بیان و گفتگو ارایه کند. در این روش نقش اساسی را معلم ایفا می‌کند.

این روش برای تدریس موضوعات سیرت النبیﷺ (مانند غزوۀ بدر) مناسب است.

معلم می‌تواند از این روش برای تدریس مفاهیم و رسیدن به تعمیم استفاده کند.

۵ – ااستراتیژی کار گروهی

در این روش شاگردان به چند گروه چهار تا شش نفری تقسیم می‌شوند، این روش شاگردان را به آموزش فعال از طریق گوش دادن صحیح و مهارتهای بحث و گفتگو تشویق می‌کند، در این روش شاگردان هر گروه برای رسیدن به اهداف مشترک با یکدیگر کار می‌کنند. معلم می‌تواند از برخی وسایل برای کمک به شاگردان استفاده کند. از روش کار گروهی میتوان در انجام تحقیقات ساده، ترسیم نقشه اجرای یک نمایشنامه و غیره استفاده کرد.

٦ – روش بازی نقش

این روش از روشهای مهم آموزش فعال به شمار می‌رود در این روش از شاگردان خواسته می‌شود که نقش های معینی را که در زنده گی واقعی وجود دارد بازی کنند معلم باید به هر یک از شاگردان بگوید که چه نقشی را ایفا کنند.

معلم با همکاری شاگردان موضوع را مشخص می‌کند وافراد را برای ایفای نقش های معینی انتخاب می‌کند.

مثلاً معلم می‌خواهد که خرید وفروش را به واسطهٔ شاگردان تمثیل کند. در این صورت یکی از شاگردان را برای نقش بایع، دیگری را برای نقش مشتری و سومی را برای نقش بیع مزایده (بازار تیزی) تعیین می‌کند و تمثیل را انجام می‌دهد.

۷ – روش تمرین

تمرین یکی از فنونی است که از قدیم در امر آموختن به کار رفته است. امروز که هدف های تربیتی در حیطه های دانشی ذهنی و مهارتی تنظیم می‌شود، مسؤولیت معلم در دادن تمرین های مناسب به متعلم بیشتر می‌شود. تمرین انواع مختلفی دارد؛ مانند: تمرین تکراری، تمرین استنباطی، تمرین های چند جوابه، خانه خالی معلوماتی از تمرینهای عملی می‌توان برای کسب مهارت در خواندن نقشه های تاریخی و جغرافیایی، و غیره استفاده کرد.

۸ – روش توضیحی

روش توضیحی عبارت است از انتقال مستقیم اطلاعات به متعلمین با استفاده از مطالب چاپی، تشریح درس و سایر رسانه ها، در این روش معلم مفاهیم و موضوعات درسی را برای شاگردان عرضه می‌کند، از جمله محاسن روش توضیحی این است که میتوان مجموعهٔ کامل از حقایق، اصول و مفاهیم را به شیوهٔ منسجم به متعلمین آموخت، از محدودیت های این روش آن است که شاگرد مطالب حاضروآماده را دریافت می‌کند ودرکشف حقایق فعال نمی باشد. این روش در صورتی که با سایر روشها بکار برده شود موثر خواهد بود. در آموزش بسیاری از مفاهیم علمی می‌توان از روش توضیحی استفاده کرد.

۹ – روش مباحثهٔ گروپی

روش مباحثه یکی از کهن ترین روشهایی است که در طول تاریخ تعلیم و تربیه به کار رفته است. در روش مباحثهٔ گروپی، معلم ابتدا شاگردان را به چند گروپ تقسیم می‌کند برای هر گروپ موضوع را مشخص می‌کند و از شاگردان می‌خواهد تا در بارهٔ آن بحث کنند در پایان یک نفر از اعضای گروپ نتیجه را به اطلاع سایر شاگردان می رساند.

بحث گروپی روشی است که به افراد فرصت می‌دهد تا نظریات، عقاید و تجارب خود را با دیگران در میان بگذارند اگر معلم در بحث گروپی نظارت نکند ممکن است که وقت گروپ ها صرف صحبت های بی فایده شود. از این روش می‌توان در آموزش موضوعات اجتماعی، قضاوت در مورد عملکرد قهرمانان تاریخی و یا مسایل مربوط راویان مشهور حدیث، پیرامون تقویت محاوره وگفتگو استفاده کرد.

۱۰ – روش واحد کار (پروژه یی)

روش واحد کار مستلزم بررسی، جمع آوری اطلاعات و یافتن راه حل، مطالعه و انجام کار عملی است. این روش معمولاً در خارج از مکتب صورت می‌گیرد در این روش معلم موضوعی را با توجه به علایق شاگردان انتخاب می کند و از آنها می‌خواهد که در مورد آن به جمع آوری اطلاعات و یا انجام یک فعالیت بپردازند؛ بطور مثال جمع آوری سنگ ها برای عملیهٔ رجم جمرات درتدریس فقه، تهیهٔ عکس از مناظر به کمک دوربین، مطالعه بنای تاریخی، تهیهٔ نقشه غزوهٔ از غزوات رسول الله علیه الصلاة و السلام و مطالعه در بارهٔ یک موضوع دینی، اجتماعی وغیره.

۱۱ – سیر علمی

سیر علمی یک فعالیت تجربی خارج از مکتب است و بیرون از صنف صورت می‌گیرد. مثلاً باز دید از مساجد و اماکن تاریخی و اسلامی مانند مکه مکرمه، مدینه منوره و بیت المقدس و یا کتابخانه و موزیم آثاراسلامی و غیره .

۱۲ – روش پرسش و پاسخ

روش سؤال و جواب فنی است که میتوان از آن در تدریس کلیه دروس استفاده کرد.

به خصوص در زمانی که معلم می‌خواهد توجه شاگردان را به تفکر در بارهٔ یک مفهوم جدید جلب کند، از این روش استفاده می‌کند.

این فن ممکن است که برای مرور مطالبی که قبلاً تدریس شده است برای ارزیابی از میزان آموخته های شاگردان مورد استفاده قرار گیرد.

انواع سؤالهایی که معلم می‌تواند آنرا مطرح کند، آنها را قرار شرح زیر میتوان خلاصه کرد:

۱ – سؤالات یاد آوری.

مثال: فرق میان جمله کامل وجمله ناقص چیست؟

۲ – سؤالات مقایسه ای:

مثال: زندگی در یک روستا با زندگی در یک شهر چه تفاوت دارد؟

۳ – علت و معلول:

مثال: چرا باشندگان روستاها وشهرهای عقب مانده بیشتر شکار بیماری می شوند ؟

۴ – سؤالات توضیحی:

مثال: زکات را تعریف نمایید و مستحقین زکات کی ها اند ؟

۵– سؤال برای خلاصه کردن.

مثال: سخنرانی وزیر معارف را در یک دقیقه خلاصه نمایید.

٦ – سؤال برای ذکر مثال:

مثال: کلمات زبان عربی سه قسم است، دو قسم آن را بیان نمایید ؟

۷ – تجزیه و تحلیل:

در وحدت ویک پارچگی چه فوائدی نهفته است ودر اختلاف چه بدبختی هایی متوجه جامعهٔ انسانی می گردد ؟

۸– سؤال برای طبقه بندی:

مثال: طهارت مکان از جملهٔ کدام فرایض نماز به شمار می‌رود ؟

۹- سؤال برای نتیجه گیری:
مثال: اگر ما، در محیط زیست خویش از نهال شانی غفلت ورزیم چه مصایب را به بار می‌آورد ؟

روشهای ارزیابی از معلومات شاگردان

ارزیابی وسیلهٔ تشخیص میزان رسیدن به اهداف آموزشی است. ارزیابی تصویر روشنی از موفقیت روشها وفعالیتهای آموزشی به معلم میدهد. برای ارزیابی علوم دینی از روشهای مشابه با مضامین دیگر استفاده می‌شود.
از آنجاییکه ارزیابی یکی از مهمترین برنامه های تربیتی است، آموزش یک درس مستلزم آن است که از جمود (تلقین و حفظ معلومات) خارج شود و به فراگیری زنده (بحث و تحلیل، تفسیر، حل مسایل) تبدیل شود. برخی از مهمترین ااستراتیژیهای ارزیابی به شرح زیراست:

روش استفاده ازقلم وکاغذ

این روش که ازآن درقلم وکاغذ استفاده میشود یکی ازمهمترین استرتیژی هایی است که قدرت شاگردان را در کار های مشخصی اندازه گیری می‌کند در این روش شاگردان به سؤالهای که به آنها داده می‌شود به صورت کتبی جواب می‌دهند. از این روش معمولاً در امتحانات چهارونیم ماهه و یا سالانه استفاده می‌شود. تا میزان فراگیری شاگردان برای دوره مشخصی ارزیابی گردد باید یاد آوری کرد که این نوع امتحان به حوزهٔ شناختی و دانشی منحصر میماند.

روش ملاحظه (مشاهده):

در این روش معلم یا ملاحظه کننده تمامی حواس خود را متوجه شاگرد می‌کند تا او را در جای معین مراقبت نماید. هدف از مراقبت این است که معلوماتی در بارهٔ شاگرد به دست آورده شود تا از آنها برای ارزیابی مهارتها، سلوک و اخلاقیاتش استفاده شود، هنگام ملاحظه از وسایل مختلفی استفاده می‌شود؛ بطور مثال اندازه گیری گاهی عددی است و گاهی غیر عددی، بعد از آنکه معلم این اطلاعات را جمع آوری کرد باید آنها را به صورت کمی تحلیل کند تا نقاط قوت و ضعف شاگردان کشف شود در روش مشاهده از انواع چوکات ارزیابی استفاده می‌شود.

چوکات های ارزیابی انواع مختلف دارد. برای مثال چوکات ارزیابی مهارت شاگردان در حل مسایل، چوکات ارزیابی عملکرد شاگردان چوکات ارزیابی مهارتهای ارتباطی. معلم به حیث مربی می‌تواند خود شخصاً در تهیه چوکات ارزیابی توجه کرده و بصفت مشاهد رفتار و عملکرد شاگردان اقدام کند.

به نمونه ای از چوکات های ارزیابی که برای اندازه گیری مهارت شاگردان در حل مسایل به کار میرود، توجه نمایید:

چوکات یا جدول ارزیابی مبتنی بر عملکرد

شماره	معیار	ضعیف (۱)	متوسط (۲)	خوب (۳)	عالی (۴)
۱	روش				
۲	مشخص کـردن مـسأله و تحلیل آن				
۳	ارایه				
۴	جمـع بنـدی مطالـب و تحلیل آنها				
۵	تصمیم گیری				

در این روش شاگرد باید آنچه را کـه در جریـان زنـده گـی واقعـی آموختـه اسـت، توضـیح دهـد، یـا فعـالیتی انجام دهد که مهارتهـایش را نـشان دهـد. در ایـن روش بـه معیارهـاییماننـد توضـیحات شـاگرد، انجـام نقـش یا رول، همکاری در گروپ، انجام کار فردی و سایر فعالیت ها توجه میشود.

نمونۀ چوکات اندازه گیری برای عملکرد شاگردان در دروس علوم دینی

شماره	معیارها	متوسط	خوب	عالی
۱	با دوستانش با زبان فصیح و صحیح ارتباط برقرار میکند			
۲	از اصـطلاحات و مفـاهیم و محتـوای مـضامین علـوم دینـی استفاده می‌کند			
۳	به طرف همه شاگردان نگاه میکند			
۴	از شخصیت قوی و با نشاط برخوردار است			
۵	به سؤالات شاگردان با جرأت و اطمینان جواب میدهد			
٦	مفاهیم و اصطلاحات را تعریف میکند			
۷	عناصر مهم محتوا را تعیین میکند			
۸	ازکتب علوم دینی مربوط به درس استفاده میکند			
۹	از مواد آموزشی متنوع به روش درست استفاده میکند			
۱۰	وظیفۀ محولۀ خود را در وقت معین انجام میدهد			

۳- چوکات ارزیابی مهارت های ارتباطی

این روش بـــرای انـــدازه گیـــری کـــسب مهارتهـــای ارتبـــاط بـــا دیگـــران بـــه کـــار گرفتـــه میـــشود. نـــصاب مضامین دینی بر انکـــشاف مهارتهـــای ارتبـــاطی اســـتوار اســـت. در ایـــن ااســـتراتیژی معلومـــات از جریـــان فعالیـــت های ارتباطی شاگرد، نحوهٔ تفکر و روش او در حل مسایل، جمع آوری میشود.

به مثال ذیل توجه کنید:

نمونه چوکات اندازه گیری مهارتهای ارتباطی

شماره	مهارتهای ارتباط	بلی	نخیر
۱	افکار ابتکاری را برای دیگران طرح میکند		
۲	وقتی که مطلب برایش روشن شود رأی دیگران را میپذیرد و از نظر خود دست بر میدارد		
۳	به اندیشه های دیگران ارج میگذارد		
۴	در کاری که به او سپرده شده، احساس مسؤولیت میکند		
۵	با دیگران همکاری میکند		

توجـــه: بخـــشی از نمـــرهٔ صـــنفی شـــاگردان از طریـــق ملاحظـــه معلـــم از عملکـــرد شـــاگردان در صـــنف مشخص میشود. و بقیهٔ آن به تصمیم ادارهٔ ارزیابی در وزارت معارف بستگی دارد.

لوازم اجرایی برنامهٔ درسی علوم دینی و زبان عربی

۱– وسایل کمک آموزشی مورد نیاز

تختهٔ، تباشیر، مارکر، کتاب رهنمای معلم، کتاب های مربوط به علوم دینی، کامپیوتر و انترنت در صورت دسترسی، تصاویر و فلم های مستند ومتعلق به مضامین سیرت النبی صلی الله علیه وسلم.

۲– انتظار از معلمین زبان عربی و علوم دینی

الف: توانایی های عمومی

داشتن لیسانس درعلوم شرعی یا اقلاً فوق بکلوریا، آشنایی با مضمونیکه درس می‌دهد، آشنایی با مشخصات سنی و ذهنی شاگردان، آشنایی با روش های تدریس و شیوه های ارزیابی از دانسته های شاگردان علاقمند به شغل معلمی، داشتن صلاحیت اخلاقی

ب: توانایی های اختصاصی

آشنایی با برنامه درسی و شیوه های تدریس دروس مختلف علوم دینی

- توانایی در طراحی پلان یادگیری برای دروس مختلف
- توانایی اداره صنف های درسی
- توانایی استفاده از وسایل کمک آموزشی

۳– انتظار از مکتب

- فراهم کردن شرایط برای اجرای برنامه (تهیه کتب، رهنمای معلم و لوازم آموزشی)
- برقراری ارتباط منظم با والدین
- توجه به مصوبات وزارت معارف در اجرای برنامهٔ زمانی
- نظارت بر عملکرد معلمان در صنف و رهنمایی معلمان
- ایجاد کتابخانه در مکاتب
- تهیه کتاب های مورد نیاز معلمان با همکاری خانواده ها

۴– انتظار از خانواده

- برقراری ارتباط با معلمین اطفال خود در مورد وضعیت تعلیمی شان
- با خبر بودن از پیشرفت درسی اطفال شان
- همکاری با ادارهٔ مکتب

فصل دوم

رهنمای تدریس

در فصل اول این رهنما شما معلمان گرامی با کلیات برنامهٔ درسی، روش های تدریس و شیوهٔ ارزیابی این برنامه آشنا شدید، در این فصل با پلان سالانه و روش تدریس هر درس آشنا خواهید شد.

پلان سالانهٔ تدریس:

پلان سالانهٔ تدریس به شما نشان می‌دهد که محتوای یک کتاب درسی را در طول یک سال تعلیمی چگونه تقسیم بندی کنید. در کشور ما شروع سال تعلیمی برای ولایات سردسیر و گرمسیر فرق می‌کند. در ولایات گرمسیر سال تعلیمی از اول خزان شروع می‌شود و دو هفته ماه جدی به امتحان اختصاص داده شده ودر هفتهٔ آخر شاگردان به رخصتی می‌روند. در پایان ماه بهار یعنی جوزا، دو هفته اول به امتحان اختصاص داده شده و شاگردان به رخصتی می‌روند.

اما در ولایات سردسیر سال تعلیمی از (پانزدهٔ حوت) آغاز می‌شود. امتحانات پایان نیمهٔ سال تعلیمی در دو هفتهٔ آخر ماه سرطان آغاز شده، شاگردان در دوهفته اول ماه اسد پس از امتحانات به رخصتی می‌روند. امتحانات پایان سال در دوهفته اول ماه قوس شروع می‌شود. و پس از آن شاگردان به رخصتی آخر سال می‌روند. طول سال تعلیمی در مجموع ۲۸ هفتهٔ است. برای تنظیم پلان سالانه تعداد صفحات کتاب درسی را بر عدد ۲۸ تقسیم می‌کنیم. عدد بدست آمده نشان می‌دهد که شما معلم عزیز در هر هفته چند صفحهٔ کتاب درسی را باید تدریس کنید.

پلان سالانۀ مخصوص ولایات سردسیر

فصل	ماه	هفتهٔ اول	هفتهٔ دوم	هفتهٔ سوم	هفتهٔ چهارم
بهار	حمل				
	ثور				
	جوزا				
تابستان	سرطان			امتحانات	امتحانات
	اسد	رخصتی	رخصتی		
	سنبله				
خزان	میزان				
	عقرب				
	قوس	امتحانات	امتحانات	رخصتی	رخصتی

پلان سالانه مخصوص ولایات گرمسیر

فصل	ماه	هفتهٔ اول	هفتهٔ دوم	هفتهٔ سوم	هفتهٔ چهارم
خزان	میزان				
	عقرب				
	قوس				
زمستان	جدی	امتحانات	امتحانات	رخصتی	رخصتی
	دلو				
	حوت				
بهار	حمل				
	ثور				
	جوزا	امتحانات	امتحانات	رخصتی	رخصتی

صفات معلم خوب

۱. معلم باید داری تقوٰی، دیانت و اخلاق حمیده باشد.
۲. معلم باید ازخلوص نیت برخوردار باشد.
۳. معلم باید فروتن ومتواضع باشد.
۴. معلم باید دارای عزم و ارادهٔ قوی باشد.
۵. معلم باید اعتماد به نفس داشته باشد.
٦. معلم باید دارای قابلیت های علمی بوده وبر مضمونی که تدریس می نماید کاملا مسلط باشد.
۷. معلم باید درمیان شاگردان خود فضای صمیمیت را ایجاد نماید.
۸. معلم باید شکیبایی داشته و مشکلات را تحمل نماید.
۹. معلم باید به شاگردان دلسوز و مهربان باشد.
۱۰. معلم باید در مورد مشخصات شاگردان اطلاع داشته باشد.
۱۱. معلم باید به مسایلی که نمی داند اعتراف نماید.
۱۲. معلم باید نظافت و پاکیزه گی را رعایت نماید.
۱۳. معلم باید وجایب و مسؤولیت های دینی و ملی خود را بجا آورده وبرای شاگردان خود الگو ونمونه باشد.
۱۴. معلم باید به نظریات و آراء شاگردان گوش داده با دیدگاه های ایشان بردبارانه برخورد نماید.
۱۵. معلم باید باشاگردان روابط نیک و حسنه داشته باشد.
۱٦. معلم باید دارای زبان بلیغ وفصیح باشد.
۱۷. معلم باید درس را با دعاء آغاز وخاتمه بخشد.

درس اول (بخش اول)

عنوان: بلدی الجمیلُ

صفحه: ۱ – ۲

وقت : ۴۵دقیقه (یک ساعت درسی)

اهداف: شاگردان باید:

- متن درس را درست خوانده و معنا کرده بتوانند.
- انواع کلمه را بشناسند.
- اسم، فعل وحرف را درجمله استعمال کرده بتوانند.
- کلمات مفرد را به جمع تبدیل کرده بتوانند.

معلومات اضافی:

کلمه: لفظی را گویند که برمعنایی دلالت کند وبرای همان معنا وضع شده باشد.

کلمه برسه نوع است: اسم، فعل وحرف.

اسم: کلمه ای را گویند که بر معنای مستقلی دلالت کند، وبه هیچ یک از زمانه های سه گانه مربوط نباشد، مانند: رجُلٌ، عصفورٌ، بیتٌ، صدقْ.

فعل: کلمه ای است که برمعنای مستقلی دلالت کند، ومعنای آن به یکی از زمان های (ماضی، حال، آینده) مربوط باشد، مانند:ضرب یَضرِبُ اِضرِبْ

حرف: کلمه ای است که بر معنای مستقلی دلالت نکند ومعنای آن زمانی ظاهر گردد که در جمله استعمال شود. به وسیله حرف میان کلما ت ارتباط ایجاد می شود. مانند:

جلستُ علی الکرسی. که دراین مثال کلمه (علی) حرف است.

علامت های اسم:

۱– پذیرفتن حرف جر مانند: درستُ فی المدرسةِ.

۲– قبول تنوین مانند:محمدٌ رسولٌ.

۳– دخول (ال) مانند: الرّجل، الشّجرة ، البنت

۴– پذیرفتن إضافه مانند:درستُ کتابَ النّحوِ.

۵– قبول نداء، مانند:یاطالب أتقن عملک.

علامت های فعل:

۱– دخول قد مانند:قدذهب

۲– دخول سین و سوف مانند:سیکتب، سوف یکتب

۳– دخول حرف جازم برآن مانند: لم یکتبْ

۴– دخول تاء فاعل در آخر فعل. مانند: ذهبتُ.

۵– دخول تاء تأنیث ساکنه در آخر فعل. مانند: ذهبتْ

علامات حرف:

حرف علامت های اسم وفعل را نمی پذیرد وبرسه قسم اند:

۱- حروف مخصوص اسم مانند حروف جر من، إلی، عن، علی ، فی...

۲- حروف مخصوص فعل مانند:حروف نصب (أن،إذن، کی، لن) و حروف جزم (إن، لم، لای نهی ولام امر)

۳- حروف مشترک بین اسم وفعل مانند حروف عطف (و، ف، ثمّ، أو، أم) وحروف استفهام (هل وهمزه)

معنای کلمات:

عاصمة:پایتخت. الدّول المجاورة:کشورهای همسایه. بالمائة: فیصد. آسیا الوسطی: آسیای میانـــه.

تتکون: تشکیل میابد. یتغیر: دگرگون می شود. جو: فضاء. الفواکه: میوه جات.

المعروفة: مشهور. العنب: انگور. التفاح: سیب. الرمان: انار. الشمام: خربوزه.

روش تدریس: قرائت نمونه یی، مناقشه یی، سوال وجوا ب وانفرادی.

مواد ممد درسی: کتاب درسی، فرهنگ عربی، نقشه افغانستان، تخته وتباشیر

جریان درس:

وقت	فعالیت های معلم	فعالیت های شاگردان
۵ دقیقه	معلم محترم بعد ازادای سلام واحوال پرسی، خودرا مختصراً به شـــاگردان معرفی نموده و سال نو تعلیمی را به آنها تبریک گفته ومعلومات مختـــصری دربارۀ موضوعات گنجانیده شده درکتاب درسی صنف هشتم ارایه می دارد و بعداًعنوان درس اول راکه (بلدی الجمیل) است با خط برجـــسته روی تختـــه نوشته وشاگردان را متوجه صفحۀ اول کتابهای شان ساخته و درس را به نـــام خداوند ــ جل جلاله ــ آغازمی نماید.	شاگردان خاموشانه و با کما ل ادب به سخنان معلـــم گـــوش فرامی دهند.
۳۰دقیقه	- معلم متن درس را به آوازبلند برای شاگردا ن می خواند واز شاگردان مـــی خواهد که به قرائت نمونه یی معلم گوش فرا دهند. ــ معلم بار دوم متن درس را خوانده ومعنی می کند وســـپس بـــه شـــاگردان هدایت می دهد که یک به یک متن درس را بخوانند واو روش خواندن شان را تصحیح می نماید تا آنکه از درست خواندن آنها مطمین گردد. ــ معلم واژه های مشکل متن را روی تخته می نویسد وسپس بـــا شـــاگردان معانی آن را مناقشه می نماید ومرادف های آنها را به زبان عربی وترجمه آن را به دری می نویسد، وسپس از شاگردان می خواهد که آن کلمات را در کتابچه های خود بنویسند. - معلم سوالهای تمرین اول درس را ازشاگردان می پرسد وازآنها می خواهد که با نگاه کردن به متن درس به سوالها پاسخ دهند.	شاگردان گوش می دهند شاگردان می نویسند. شاگردان به سوالهای تمرین اول پاسخ می دهند.

۱۰دقیقه	**ارزیابی:** – عنوان درس امروز ما چه بود ؟ – مساحت افغانستان چند کیلومتر مربع است ؟ – کی می تواند معنای کلمات (عاصمة ـــ الدّول المجاورة) رابگوید ؟ **کارخانه گی:** – معلم تمرین دوم درس را به شاگردان کارخانه گی می دهد و به آنها هدایت می دهد تا درمقابل جوابات درست تمرین، علا مه (√)و در مقابـــل جوابـــات غلط علامه (×) را بگذارند. **پیام درس:** – معلم دوستی ومحبت وعشق به میهن را درذهن شاگردان می کـــارد و ودر بارۀ آن اطلاعات اساسی ارایه می نماید.	

درس اول ـ بخش دوم

عنوان: بَلَدی الجَمیلُ

صفحه: ۳ – ٦

وقت: ۴۵دقیقه (یک ساعت درسی)

اهداف:

تا بع اهداف بخش اول درس.

معلومات اضافی:

معنای کلمات:

مسقط الرأس:زادگاه المدیریة:ولسوالی النّسمة: تن، نفر، جمعیت

الطّقس: آب وهوا سُکّان:باشندگان

روش تدریس: مناقشه، سوال وجوا ب، انفرادی، تکرار.

مواد ممد درسی:کتاب درسی، تخته، تباشیر.

جریان درس:

وقت	فعالیت های معلم	فعالیت های شاگردان
۵دقیقه	– معلم بعد ازادای سلام واحوال پرسی باشاگردان، تنظیم صنف وبررسی کارخانه‌گی درس گذشته را ارزیابی می کند: – کی می تواند سوال ذیل را به عربی پاسخ گوید؟ – (أین تقع أفغانستان؟ وهل هی بلدٌ زراعیٌ ؟)	
۳۰دقیقه	– معلم درس را به نام خداوند ــ جل جلاله ــ آغازنموده نخست درمورد کلمه وانواع آن به شاگردان مختصراً توضیح می دهد وسپس، کلمات تمرین سوم را که انواع کلمه بوده ودرسه ستون جداگانه نوشته شده است، برای آنها می خواند و ازایشان می خواهد که به تعقیب وی تکرارنمایند ونیز کلمات را به شکل انفرادی بالای چندشاگرد تکرارمی نماید تا شاگردان اسم، فعل وحرف را درست بشناسند. – معلم به شاگردان هدایت می دهد تا جواب درست را درتمرین چهارم نشانی کنند. دراین تمرین برای هرکلمه سه جواب داده شده است که یکی از آنها درست می باشد، وشاگردان جواب درست را توسط پنسل نشانی می نمایند. به طورمثال:«بلادٌ » یک کلمه است ودرمقابل آن سه جواب ارایه گردیده است که آیا «بلاد » اسم است یافعل ویاحرف شاگردان با استفاده ازتوضیحات معلم و تمرین سوم، درس میدانند که کلمه «بلاد» دارای تنوین است وتنوین یکی ازعلامه های اسم می باشد. بنابرآن درمقابل (اسم) علامه (ص) می گذارند. – معلم یک کلمه از کلمه های تمرین پنجم را بـرای شاگردان روی تخته درجمله استعمال می نماید. مثلاً :	شاگردان به تعقیب معلم کلمات را تکرار می کنند. چند شاگرد تمرین را تکراراً میخوانند.

	- وسط: تقع أفغانستان في وسط قارة آسيا. معلم متباقی کلمه های تمرین را بالای شاگردان روی تخته درجمله استعمال می نماید وبه آنها هدایت می دهد تا باکمک واستفاده از متن درس کلمات داده شده را درجمله استعمال نمایند.	شاگردان متباقی کلمات تمرین را در جمله استعمال می نمایند.
	- معلم دومثال ازتمرین ششم را که جمع نمودن کلمات مفرد می با شد روی تخته برای شاگردان حل می نماید مثلاً : ساکن - سکّان بلد:بلاد ودوکلمه دیگررا بالای شاگردان حل می نماید وبه آنها می گوید که به کمک متن درس کلمات مفرد را به جمع تبدیل نمایند.	
	- معلم کلمات تمرین هفتم را روی تخته نوشته ومعنا می نماید، یک شاگرد را پیش روی صنف خواسته و به اوهدایت می دهد تا کلمات را به آوازبلند بخواند وازشاگردان دیگرمی خواهد تا به تعقیب وی کلمات راتکرارنمایند. مثلاً : الوطن:کشور، میهن مسقط الرأس:زادگاه السّکان: باشندگان المدیریة:ولسوالی	شاگردان کلمات مفرد را به جمع تبدیل می نمایند.
۱۰دقیقه	**ارزیابی:** معلم شاگردان را با طرح سوال های آتی ارزیابی می نماید: ـــ «زادگاه» را به زبان عربی چه می گویند؟ ـــ « ولسوالی» را به زبان عربی چه می گویند؟ ـــ «باشندگان» را به زبان عربی چه می گویند؟	
	کارخانه گی: معلم (الواجب المنزلی) رابه شاگردان کارخانه گی می دهد و از آنها می خواهد که به سوالهای داده شده، در کتابچه های خود پاسخ دهند.	

درس دوم ـ بخش اول

عنوان: بعثة محمد صلی الله علیه وسلم

صفحه: ۷

وقت: ۴۵دقیقه (یک ساعت درسی)

اهداف: شاگردان باید:

- متن درس را درست خوانده ومعنی کرده بتوانند.
- انواع فعل رابدانند.
- انواع فعل و علامت های آنرا از جمله ها استخراج کنند.
- فعل ماضی را به مضارع وامرتبدیل کرده بتوانند.
- صیغه فعل ماضی غایب مذکر را به صیغه مثنی وجمع غایب تبدیل کرده بتوانند.

معلومات اضافی:

فعل با توجه به زمان آن برسه قسم تقسیم می شود:ماضی، مضارع وامر

۱ـــ فعل ماضی:فعلی است که برانجام کاری درزمان گذشته دلالت کند. مانند:كَتَبَ، دَرَسَ ، استغفر.

علامت های فعل ماضی این است که تاء تأ نیث ساکن را می پذیرد مانند: نجحتْ ، ذهبتْ،

پذیرفتن(تا ء) فاعل (متکلم ، مخاطب مذکرومؤ نث)مانند:قرأتُ، قرأتَ، قرأتِ

۲ـــ فعل مضارع:فعلی است که برانجام کاری درزمان حال وآینده دلالت کند. مانند:یدرس، یعلم یستخرج.

وعلامت های آن عبارت اند از:

۱- پذیرفتن حروف نصب، مانند:لن أذهبَ کی أتکلمّ

۲- پذیرفتن حروف جازمه، مانند: لم أذهب

۳- پذیرفتن(سین) یا (سوف)، مانند:سوف أذهب إلی المدرسة سأتعلم اللغة العربية.

فعل مضارع با یکی از حروف مضارع شروع می شود که دریک کلمه جمع آوری شده است (أتين)

۳ـــ فعل امر:فعلی است که برطلب انجام کاری درزمان حال دلالت کند.

علامت های فعل امر:

۱- پذیرفتن یاء مخاطبه، مانند: اذهبی إلی المدرسة

۲- پذیرفتن نون تأکید ثقیله، مانند:ادرسنّ ، اذهبنّ

معنای کلمات:

ظلمات:تاریکی ها. الأصنام:بت ها. یتقاتلون: باهم می جنگند. یدفنون: دفن می نمایند.

یتعبد: عبادت می کند. علق: خون بسته. علّم: آموخت، تعلیم داد.

بدأ: آغاز نمود. تحمَّل: برداشت کرد. نقتدی: پیروی می کنیم.

روش تدریس: قرائت نمونه یی، مناقشه، سوال وجواب، تکرارانفرادی ودسته جمعی.

موادممد درسی: کتاب، تخته، تباشیر، نقشه کشور عربستان، یکی از کتابهای سیرت.

جریان درس:

وقت	فعالیت های معلم	فعالیت های شاگردان
۵دقیقه	– معلم بعد ازادای سلام واحوال پرسی باشاگردان، تنظیم صـــنف وبررســی کارخانگی، درس گذشته را ارزیابی می کند: – کی می تواند عبارت زیررا ترجمه نماید: (أفغانستان بلد زراعیّ یزرع فیها أنواع من الحبوبات و الفواکه). معلم جهت در یافت عنوان درس جدید، با طرح سوال ذیل تولید انگیزه مــی کند:	
۳۰دقیقه	– کی می تواند بگوید که برگزیده را به عربی چه می گویند ؟ – معلم بعد ازدریافت جواب، عنوان درس جدید را که (بعثة محمد صــلی الله علیه وسلم) است، به خط درشت روی تخته نوشته وشاگردان رامتوجــه کتاب های شان ساخته ودرس جدید را به نام خداونــد جل جلاله ــ آغاز می نماید. ــ معلم متن درس را به آوازبلند می خواند واز شاگردان می خواهد خاموشانه به خواندنش گوش دهند. ــ معلم چند شاگرد را مکلف می سازد تا متن درس را بخوانند وخود بــرای آنها تصحیح می نماید، تا خواندن وتلفظ شان درست شود. ــ معلم بعد از آن، متن درس را با اشتراک فعال شاگردان معنی می کند ودر عین زمان کلمه های مشکلی را که در متن درس وجود دارد روی تخته مــی نویسد وبعداً معنای آن را به عربی وزبان ملی روی تختـــه مـــی نویـــسد واز شاگردان می خواهد تا آن را در کتابچه های خود بنویسند. – معلم جواب سوالهای تمرین اول درس را با شاگردان مناقشه وبحث مــی نماید وبه آنها می گوید تا با استفاده از متن درس به آن سوال ها پاسخ ارایــه نمایند. – معلم دومثال ازتمرین دوم درس را که ترتیب کلمات است تا از آنها جمله های مفیده ساخته شود، روی تخته حل می نماید. مثلاً: – أنزل الله القرآن الکریم. – بدأ محمد یدعو النّاس واز شاگردان می خواهد که متباقی کلمات را ترتیب دهند تا از آنها نیز جمله های درست ومفیده ساخته شود.	شاگردان درس را می خوانند شاگردان کلمات مشکل درس را در کتابچه های خــود مــی نویسند. شاگردان به متن درس مراجعــه نموده به سوالهای طرح شــده جواب می دهند.

۱۰دقیقه	**ارزیابی:** – کی می تواند متن درس را درست خوانده وترجمه نماید ؟ – کی می تواند معانی کلمات (الأصنام، ظلمات و علق) را بگوید ؟ – کی می تواند سوال (من الذی بعثه الله بالنبوة؟) را پاسخ بگوید ؟ **کارخانه گی:** - معلم دومثال باقی مانده تمرین دوم درس را برای شاگردان کارخانه گی می دهد. **پیام درس:** معلم باید در بارۀ بعثت محمد ــ صلی الله علیه وسلم ــ وشماری از عمــده ترین اوصاف آن حضرت ــ صلی الله علیه وسلم ــ روشنی اندازد وبه آنهــا بفهماند که دانستن زندگی نامۀ آن حضرت واوصــاف وی از عمــده تــرین مسؤولیتهای مسلمان می باشد.	

درس دوم (بخش دوم)

عنوان: بعثةُ محمد صلی الله علیه وسلم

صفحه: ۹ - ۱۰

وقت: ۴۵دقیقه (یک ساعت درسی)

اهداف:

تابع اهداف بخش اول

معلومات اضافی: تابع معلومات اضافی بخش اول

معنای کلمات:

عَلِمَ:دانست. فهِمَ: فهمید. أرسل: فرستاد.

روش تدریس: مناقشه یی، انفرادی، تکرار وسوال جواب.

موادممد درسی: کتاب، تخته، تباشیر.

جریان درس:

وقت	فعالیت های معلم	فعالیت های شاگردان
۵دقیقه ۳۰دقیقه	- معلم بعد از ادای سلام واحوال پرسی باشاگردان، تنظیم صنف وبررسی کارخانه گی، درس گذشته را ارزیابی می کند: - کی می تواند این جمله رامعنا کند ؟ «بدأ محمد ــ صلی الله علیه وسلم ــ یدعو الناس إلی توحید الله وإلی نورالإسلام». - معلم درس جدید را با نام خداوند ــ جل جلاله ــ آغازنموده ودرقدم نخست پیرامون تبدیل نمودن افعال از ماضی به مضارع و ازمضارع به امر توضیح داده وبه آنها می گوید هرگاه بخواهیم فعل ماضی رابه مضارع تبدیل نماییم یکی ازحروف مضارع یا (أتین) را در ابتدای آن داخل کرده و آخرآن را مضموم می نماییم. مثلاً : كَتَبَ - يَكتُبُ دَرَسَ - يَدرُسُ واگربخواهیم فعل مضارع رابه امرتبدیل نماییم، ازفعل صحیح ثلاثی مجرد حرف مضارع را حذف نموده وبه عوض آن همزه می گذاریم و آخرفعل را ساکن می سازیم، وهرگاه عین کلمه فعل مضارع مضموم باشد همزه فعل امرنیز مضموم می باشد، واگرعین کلمه فعل مضارع مفتوح ویا مکسورباشد همزه فعل امرمکسور می باشد وعین کلمه فعل امرمطابق عین کلمه فعل مضارع مفتوح ویا مکسورمی باشد. مثلا:تَكتُبُ- أُكتُب تَجلِسُ – اجلس تعلم - اعلم وبعداً شاگردان را متوجه کتاب های شان ساخته ودو مثال ازتمرین سوم درس	شاگردان خاموشانه گوش می دهند.

	را طورنمونه برای آنها حل می نماید. مثلا: علم – یَعلمُ – اعلم فهم – یفهم – افهم ومثال های باقی مانده تمرین را مطابق نمونه، بالای شاگردان روی تخته حل می نماید. – معلم یک مثال ازتمرین چهارم را که استعمال فعل (بدأ) درجمله می باشد برای شاگردان روی تخته در جمله استعمال مـــی نماید. مثلا (بدأ التلمیذ یدرس فی الصف) ومثال های باقی مانده را بالای شاگردان روی تختهٔ صنف کارمی نماید. – معلم پیرامون ضمایر منفصل که سال گذشته درکتا ب صـــنف هفـــتم خوانده اند باردیگر مختصرا معلومات داده و یک مثال تمرین پنجم را به آنها طور نمونه روی تخته حل می نماید. مثلاً: هو فتح هما فتحا هم فتحوا ومثال های دیگر را روی تخته، بالای شاگردان کار می نماید تا آنها گردان افعال را همراه با ضمایر درست بیاموزند. – معلم دومثال ازتمرین ششم را که داخل نمودن (ال) تعریف بالا ی اسم هـــا می باشد روی تخته طورنمونه به شاگردان حل نموده و به آنها توضیح می دهـــد که (ال) یکی ازعلامه معرفه است. هرگاه (ال) بالای اسمی داخل گردد، آن اسم ازنکره به معرفه بدل شده و تنوین آخرآن نیز ساقط می گردد؛ یعنی (ال) وتنو ین هیچگاه در یک کلمه جمع نمی شوند، مثلاً:البابُ – الأسدُ ومثال دیگرتمرین را بالای شاگردان روی تخته کارمی نماید. – معلم تمرین هفتم درس را که ذخیره لغات می باشد، به ترتیب زیربـــرای شاگردان حل می نماید: نخست کلمات را روی تخته نوشته و معنا می کند، سپس کلمات را به آواز بلند خوانده و ازشاگردان می خواهد تا به تعقیب وی کلمات را تکرارنمایند و نیز یک شاگرد را پیش روی صنف خواسته، به او هدایت می دهد تا کلمات را ازروی تخته به آوازبلند بخوانـــد وشـــاگردان دیگربه تعقیب وی مانند باراول تکرارنمایند و همچنان به آنها هدایت می دهد تا کلمات را بامعنای آن درکتابچه های شان بنویسند. مثلاً: أرسل:فرستاد الرّسول:فرستاده شده النّار:آتش الآداب:جمع ادب، اخلاق خوب	شاگردان می نویسند شاگردان فعل (بدأ) را درجمله استعمال می نمایند – بدأ خالد یکتب الدرس – بدأ حامد یشرب الماء شاگردان افعال را مطابق ضمایر می نویسند همارجعـــا هـــم رجعـــوا هما وضعا هم وضعوا هما وجدا هم وجدوا شاگردان(ال) را بالای اسم ها داخل نموده وروی تخته مـــی نویسند شاگردان تکرارمی نمایند شاگردان می نویسند

۱۰ دقیقه	**ارزیابی:** **معلم جهت حصول اطمینان شاگردان را ارزیابی می نماید:** **ــ کلمات آتی را معنا کنید: أرسل ــ النار ــ الرسول.** **ــ کلمات آتی را به عربی ترجمه نمایید: آتش، شیر، دروازه.** **کارخانه گی:** **– معلم به شاگردان هدایت می دهد که تمرین (الواجب المنزلی) را در خانه های خویش حل نموده فردا به صنف بیاد بیاورند.**	**شاگردان جواب میدهند.**

درس سوم (بخش اول)

عنوان: العودة من السّفر

صفحه: ۱۱

وقت: ۴۵دقیقه (یک ساعت درسی)

اهداف: شاگردان با ید:

- متن درس را درست خوانده ومعنا کرده بتوانند.
- معنای جملۀ فعلیه رابدانند.
- جمله های فعلیه را ساخته بتوانند.
- حرف (ال) را در کلمات درست بنویسند.

معلومات اضافی:

جمله:آنست که ازدو کلمه یابیشترازآن ترکیب شده ودارای معنای مفید ومستقل باشد.
مانند:البستانُ جَمِیلٌ یفوزُ المجتهدُ
انواع جمله:جمله بر دونوع است: جملۀ اسمیه وجملۀ فعلیه.
جملۀ اسمیه:به جمله ای گفته می شود که دراصل با اسم شروع شده باشد یا جمله ای که درآن اسم رکن اول بوده باشد. مانند: الجوُّ ممطرٌ – الحدیقة جمیلةٌ – العلم مفیدٌ
جمله فعلیه:به جمله ای گفته می شود که دراصل با فعل شروع شده باشد ویا جمله ای که درآن رکن اول، فعل باشد. مانند:نجح زیدٌ. اجتهد عبدالله فی دروسه.

معنای کلمات:

العطلة:رخصتی. رحّبت:خوش آمدید گفت. جامعة: پوهنتون (دانشگاه). الأسرة: خانواده.
یعود: بازمی گردد. بلده: میهنش. التفوق: عالی. تذکرة السفر: تکت طیاره.
الطیران: هواپیمایی. یستعد: آمادگی می گیرد. مطار: میدان هوایی.

روش تدریس: قرائت نمونه یی، مناقشه، سوال وجواب انفردی ودسته جمعی.

مواد ممددرسی: کتاب، تخته، تباشیر، تصویر طیاره ومیدان هوایی.

جریان درس:

وقت	فعالیت های معلم	فعا لیت های شاگردان
۵دقیقه	– معلم محترم بعد ازادای سلام واحوال پرسی باشاگردان، تنظیم صـــنف وبررســـی کارخانه گی، درس گذشته را ارزیابی می کند: – کی می تواند افعال ماضی:(کتب، قرأ، فتح و وجد) را به مضارع وامر تبدیل نماید ؟ **تولید انگیزه جهت دریافت عنوان درس جدید:** – بازگشت ازسفر را به عربی چه می گویند ؟ – معلم بعد از در یافت جواب، عنوان درس جدید را که (العودة من السّفر) است به خط درشت روی تخته می نویسد و شاگردان را متوجه کتاب ها یشان ساخته ودرس	

وقت	فعالیت معلم	فعالیت شاگردان
۳۰دقیقه	جدید را به نام خداوند ـــ جل جلاله ـــ آغاز می نماید. – معلم متن درس را برای شاگردان به آواز بلند می خواند واز شاگردان می خواهد که به کتابهای خود نگاه کنند وبه خواندن او گوش فرا دهند.	
	ـــ معلم بار دوم، متن درس را می خواند ومعنای آن را با شاگردان مناقشه می نماید، تا شاگردان هم در ترجمه ومعنا کردن متن اشتراک نمایند، سپس سه شاگرد را به نوبت پیش روی صنف خواسته و به آنها هدایت می دهد که متن درس را به آوازبلند بخوانند، ونیز پنج شاگرد دیگررا انتخاب می نماید و متن درس را دودو سطر بالای آنها خوانده و ترجمه می نماید.	شاگردان خاموشانه گوش می دهند.
	– معلم کلمات مشکل درس را روی تخته نوشته ومعنا می نماید وبه شاگردان هدایت می دهد تا آنرا درکتابچه های شان بنویسند.	
	– معلم کلمات تمرین دوم درس را برای شاگردان خوانده و معنا می نماید سپس کلمات ستون (أ) را بالای تخته نوشته و به شاگردان هدایت می دهد تا کلمات مترادف را از ستون (ب) انتخاب نموده ودر مقابل کلمات ستون (أ) بنویسند. مثلاً : سنة: سال عام:سال الاخیر:پایانی النهائی:پایانی کاملة:کامل، پوره تامة: کامل، پوره أسرة:خانواده عائلة :خانواده	شاگردان می نویسند.
	وهمچنا ن به شاگردان هدایت می دهد تا توسط پنسل کلمات مترادف تمرین را به همدیگر وصل نمایند و در آخر کلمات را با معانی آن درکتابچه های خود بنویسند.	شاگردان کلمات ستون (ب) را می نویسند
۱۰دقیقه	**ارزیابی:** – کی می تواند متن درس را درست بخواند ومعنا کند ؟ – کی می تواند جمله را تعریف نماید؟ ـــ کی می تواند انواع جمله را بیان کند؟ ـــ کی می تواند مرادف کلمات (سنة وأسرة) را بگوید ؟ **کارخانه گی:** – معلم تمرین اول درس را برای شاگردان کارخانه گی بدهد. **پیام درس:** – معلم در بارۀ تحصیلات عالی واهمیت آن در پیشرفت کشور روشنی می اندازد وآنها را به ادامۀ تحصیلات شان در پوهنتون های خارجی ویا داخلی تشویق می نماید.	شاگردان کلمات مترادف را باهم وصل می نمایند

درس سوم (بخش دوم)

عنوان: العودة من السّفر

صفحه: ۱۳– ۱۴

وقت: ۴۵ دقیقه (یک ساعت درسی)

اهداف:

مطابق اهداف بخش اول

معلومات اضافی:

به بخش اول مراجعه شود.

معنای کلمات:

أکل:خورد شرب:نوشید أنا أحسُّ بألمٍ: احساس درد می کنم

روش تدریس: مناقشه، سوال وجواب، تکرار

مواد ممد درسی: کتاب، تخته، تباشیر.

جریان درس:

وقت	فعالیت های معلم	فعالیت های شاگردان
۵دقیقه	– معلم محترم بعد ازادای سلام واحوال پرسی باشاگردان، تنظیم صنف وبررسی کارخانه گی، درس گذشته را ارزیابی می کند: – کی می تواند جمله (رّحبت الأسرة به) را معنا نماید ؟ – معلم عنوان درس را که (العودة من السفر) است روی تخته نوشته وشاگردان را متوجه کتاب های شان ساخته و درس جدید را به نام خداوند ـــ جل جلاله ـــ آغاز می نماید.	
۳۰دقیقه	– معلم تمرین سوم درس را برای شاگردان خوانده و معنا می نماید ونیز درمورد جمله فعلیه به شاگردان معلومات می دهد وسپس جمله های تمرین را بالای آنها تکرار می نماید. – معلم یک مثال ازتمرین چهارم درس را که گردان فعل مطابق ضمایر است طورنمونه برای شاگردان حل می نماید. مثلاً : أکل: هو أکل هی أکلت هما أکلا هما أکلتا و مثال های باقی ماندۀ تمرین را بالای شاگردان روی تخته حل می نماید. – معلم مطابق مثال داده شده درتمرین پنجم درس که منظورآن استعمال صیغه مؤنث فعل ماضی درجمله می باشد یک جمله را روی تخته برای شاگردان می نویسد: مثلاً : ذهبتْ فاطمةُ إلی السّوقِ. وبه شاگردان هدایت می دهد تا مطابق مثال داده شده جمله ساخته ودرروی	شاگردان متباقی مثالها را می نویسند: هوشرب هی شربت هماشربا هماشربتا شاگردان جمله می سازند: –أکلتْ مریم الطعام. – شربتْ زینب الماء. – نظرتْ أسماء إلی السّبورة.

۱۰ دقیقه	تخته بنویسند. - معلم در تمرین ششم (ضمایر) را در جمله استعمال نموده و بالای شاگردان روی تخته می نویسد. – معلم کلمات تمرین هفتم را بالای تخته نوشته ومعنا می نماید سپس کلمات را به آوازبلند خوانده و ازشاگردان می خواهد تا به تعقیب وی تکرارنمایند و همچنان کلما ت را به شکل انفرادی بالای چند شاگرد می خواند مثلاً : جوازالسفر:پاسپورت. رقم الجواز:شماره پاسپورت. تأشیرالخروج:ویزهٔ خروجی. تأشیره الدّخول:ویزهٔ دخولی. قاعة الانتظار: سالون انتظار قاعة الإستقبال:سالون پذیرایی. مضیف:میزبان. استمارة: فورمه. الإقلاع:پرواز. هبوط:نشستن، فرود آمدن. الملّاح البحری:کشتی ران. ضابط الجوازات: مسئول پاسپورت ها. الحجز: ریزرف کردن. ونیزبه شاگردان هدایت می دهد تا کلمات را با معنای آن درکتابچه های شان بنویسند. **ارزیابی:** معلم جهت ارزیابی از شاگردان می پرسد: ـــ معنای «قاعة الاستقبال» چیست؟ ـــ «جواز السفر» چه معنی دارد؟ ـــ فرق میان « تأشیرة الدخول» و« تأشیرة الخروج» چیست؟ **کارخانه گی:** معلم تمرین الواجب المنزلی را به شاگردان کارخانه گی می بدهد.	شاگردان تمرین ششم را به ترتیب زیر حل می نمایند: هو یحسّ بألمٍ هی تحسّ بألمٍ نحن نحسُ بألمٍ شاگردان کلمات تمرین هفتم را با معانی آن در کتابچه های خود می نویسند.

درس چهارم ـ بخش اول

عنوان: إشارات المرور

صفحه: ۱۵

وقت: ۴۵دقیقه (یک ساعت درسی)

اهداف: شاگردان باید:

- متن درس را درست خوانده ومعنا کرده بتوانند.
- جمله فعلیه را که فعل آن مضارع باشد بشناسند.
- کلمات مفرد را به جمع تکسیرتبدیل کرده بتوانند.
- همزه وصل را درجمله ها بشناسند.

معلومات اضافی:

جمله فعلیه به جمله یی گفته می شود که دراصل بافعل های ماضی، مضارع وامرشروع شود. دراین درس جملۀ فعلیه یی که با فعل مضارع شروع شود ارایه می شود. مانند:

أذهب إلی السوق - أشتری کتاباً - نأکل السّمک.

جمع تکسیر: مُکسّربه معنای شکسته است ودراصطلاح به جمعی گفته می شود که مفرد آن تغییر کرده باشد، وبرسه یا بیشترازآن دلالت کند، مانند:رجل - رجال کتاب - کُتُب

جمع تکسیر دونوع است:

۱- جمع قلت:برعددی دلالت می کند که کمتر ازسه و بیشتر از ده نباشد، مانند:

رجل – أرجُل عین – أعیُن فتی - فتیة عنب - أعناب غذاء - أغذیة

۲- جمع کثرت:جمعی است که برسه یا بیشتر ازآن دلالت نماید وبیشتر از پانزده صیغه دارد.

مانند:أحمق – حُمُق أحمر – حُمُرو حمراء أبیض - بیض

همزه وصل: عبارت ازهمزه ای است که درابتدای جمله تلفظ می شود ولی دروسط کلمه نو شته شده و تلفظ نمی شود. مانند:اجلس یا رجلُ

یا رجلُ اجلس. خدای متعال می فرماید:« یا أبت استأجره فإن خیر من استأجرت القوی الأمین».

معنای کلمات:

مبراة:پنسل تراش. الممحاة:پنسل پاک. المحفظة:بکس مکتب. الأدوات: ابزار ووسائل. حافظٌ: نگهدار. انتبهْ: متوجه باش. إشارات المرور: اشاره های ترافیکی.

روش تدریس: قرائت نمونه یی، مناقشه، سوال وجواب،انفرادی، تکرار.

موادممد درسی: کتاب، تخته، تباشیر، تصاویر مختلفی از اشاره های ترافیکی.

جریان درس:

وقت	فعالیت های معلم	فعالیت های شاگردان
۵دقیقه	– معلم محترم بعد از ادای سلام واحوال پرسی باشاگردان، تنظیم صنف وبررسی کارخانه گی، درس گذشته را ارزیابی می کند: – کی می تواند معنای کلما ت: (إقلاع، هبوط وقاعة الاستقبال) را بگوید ؟ **تولید انگیزه جهت دریافت عنوان درس جدید:** کی می تواند بگوید که اشاره های ترافیکی را درزبان عربی چه می گویند ؟ – معلم بعدازدریافت جواب، عنوان درس جدید را که (إشارات المرور) است به خط درشت رو ی تخته نوشته، شاگردان را متوجه کتاب های شان ساخته ودرس جدید را به نام خداوند ـ جل جلاله ـ آغازمی کند.	
۳۰دقیقه	– معلم متن درس جدید را به آوازبلند برای شاگردان می خواند وبه آنها هدایت می دهد که به قرائت وی گوش دهند، سپس کلمه های مشکل درس را روی تخته می نویسد ومعنا می کند وبعد از آن متن را بار دوم می خواند وبا اشتراک شاگردان معنا می کند. ـ معلم چند تن از شاگردان را مکلف می سازد تا متن درس را بخوانند و خواندن شان را تصحیح می نماید، واین کار را تا زمانی تکرار می نماید که از درست خواندن ودرست معنا کردن آنها مطمئن گردد. ـ معلم دو تن از شاگردان را به پیش روی صنف می خواهد تا متن درس را به قسم محاوره بالای شاگردان عملاً اجرا نماید طوری که یک شاگرد درنقش پدر وشاگرد دیگر در نقش محمد محاوره را اجرا نمایند، همکاری وتشویق صورت می گیرد.	شاگردان به کتابهای خود نگاه می کنند وبه قرائت گوش می دهند.
۱۰دقیقه	– معلم سوالهای تمرین اول درس را از شاگردان پرسیده وبه آنها هدایت می دهد تا با استفاده ازمتن درس به آنها پاسخ ارایه نمایند. **ارزیابی:** – کی می تواند متن درس را درست بخواند ؟ – کی می تواند جملهٔ (انتبه إلی إشارات المرور) را معنا کند ؟ – کی می تواند جملهٔ دری (می خواهم به بازاربروم) را به عربی ترجمه نماید ؟ **کارخانه گی:** معلم تمرین دوم درس را که جمله ساختن از کلمات نا مرتب است برای شاگردان کارخانه گی می دهد. **پیام درس:** – معلم شاگردان را به رعایت نظم ودسپلین دربازار تشویق نموده و آداب عبورومروراز سرک های موتر رو را برای آنها بیان نماید.	شاگردان به سوالها پاسخ می گویند.

درس چهارم ـ بخش دوم

عنوان: إشارات المرور

صفحه: ۱۷ – ۲۰

وقت: ۴۵دقیقه (یک ساعت درسی)

اهداف: مطابق اهداف بخش اول

معلومات اضافی:

همزۀ وصل درجاهای زیر واقع می شود:

۱– در(ال) تعریف، مانند: الولدُ الخریف

۲– دراول فعل امرثلاثی، مانند: اکتب ، ادرس، اذهب

۳– دراول فعل ماضی خماسی، سداسی وامر ومصدرآن مانند:انتفع المتعلم بعلمه انتفاعاً کبیراً واستغفر ربّه استغفاراً .

۴– دراسمای زیر مانند:

ابن، ابنة ، اسم، امرؤ، امرأة، اثنان، اثنتان.

معنای کلمات:

مدینة:شهر جیّد:خوب اُعبُر: بگذر یسمح:اجازه می دهد یصنع:می سازد یصعد:بالا می رود یحصد: درو می کند

انتبه:متوجه باش مفترق الطّریق:چهارراهی

روش تدریس: قرائت نمونه یی، مناقشه، سوال وجواب و تکرار.

موادممد درسی: کتاب، تخته، تباشیر.

جریان درس:

وقت	فعالیت های معلم	فعالیت های شاگردان
۵دقیقه	– معلم بعد از ادای سلام ،احوال پرسی وتنظیم صنف، درس گذشته را ارزیابی می کند: – کی می تواند جمله (حافظ علی سلامتک) را معنا کند ؟	
۳۰دقیقه	– معلم درس جدید را به نام خدا وند ـ جل جلاله ـ آغازنموده و یک مثا ل ازتمرین سوم را که استعمال بعضی از کلمات درجمله می باشد برای شاگردان طورنمونه حل می نماید. مثلاً : – خالد یذهب إلی المدینة. وکلمات باقی ماندۀ تمرین را بالای شاگردان رو ی تخته حل می نماید، اشتباهات آنها را اصلاح نموده درزمینه همکاری وتشویق صورت می گیرد. – معلم کلمات تمرین چهارم درس را برای شاگردان می خواند ومعانی آن را با آنها مناقشه نموده سپس به آنها هدایت می دهد تا توسط پنسل کلمات موجود در ستون (أ) را با ضد آنها در ستون (ب) درکتاب های شان وصل نمایند. مثلاً :	شاگردان جمله می سازند: – أحمد یقرأ الدّرس جیّداً – أین تذهب یا أخی ؟ – أُعبُر من الشارع. شاگردان کلمات ستون الف

<table>
<tr>
<td>را با ضد آنها در ستون باء وصل می نمایند.

شاگردان صیغه های امـــررا درجمله استعمال می کنند
– اکتب واجبک.
– انتبه إلی إشارات المرور.</td>
<td>حرکة .... وقوف
تمرّ....................... تقف
یسمح..................... یمنع
– معلم دومثال از تمرین پنجم درس را که استعمال فعل مضارع مطابق ضمیر است روی تخته برای شاگردان به ترتیب زیر حل می نماید:
هو یشرح هی تشرح هما یشرحان هماتشرحان
هویصنع هی تصنع هما یصنعان هماتصنعان
ومثال های باقی مانده تمرین را بالای شاگردان حل می نماید.
– معلم کلمات تمرین ششم را بالای شاگردان خوانده و یک مثـــال را طورنمونـــه برای آنها حل می نماید مثلاً :
– انظر إلی السّبورة.
ومثال های باقی ماندهٔ تمرین را بالای شاگردان کارمی نماید.
– معلم تمرین هفتم را بالا ی شاگردان تکرارنموده روش نوشتن همزهٔ وصـــل را برای آنها بیان می نماید تا آنها روش نوشتن همزهٔ وصل را یاد بگیرند.
– معلم تمرین هشتم را برای شاگردان خوانده ومعنا می کند سپس تمرین را بـــالای آنها تکرار می نماید وبه آنها هدایت می دهد تا همزهٔ وصل را در کلمات نشان دهند.
– معلم کلمات تمرین نهم را که ذخیرهٔ لغات می باشد روی تخته نوشـــته و بـــه ترتیب زیر معنا می نماید:
شارع: سرک ،خیابان عمود:ستون
محطّة:ایستگاه معبر:گذرگاه
شرطة المرور:پلیس ترافیک متجر:فروشگاه
سیّارة الأجرة:تکسی الرّصیف:پیاده رو
طابق:منزل عمارة: تعمیر (ساختمان)
الإسعاف: موتر کمکی (امبولانس)
ارزیابی:
معلم شاگردان را با طرح چند سوال از درس ارزیابی می نماید:
ـــ « شرطة المرور» یعنی چه؟
ـــ «محطة» چه معنا دارد؟
ـــ واژگان زیر را به عربی ترجمه کنید:
(گذرگاه، پیاده رو، تکسی، سرک).
کارخانه گی:
– معلم تمرین (الواجب المنزلی) را به شاگردان کارخانه گی می دهد واز آنها مـــی خواهد که سوال های این تمرین را در روشنی متن درس جواب دهند.</td>
<td>

۱۰دقیقه</td>
</tr>
</table>

درس پنجم ـ بخش اول

عنوان: الثعلب و الدّجاجة

صفحه: ۲۱ – ۲۲

وقت: ۴۵دقیقه (یک ساعت درسی)

اهداف: شاگردان باید:

- متن درس را درست خوانده بتوانند.
- استعمال (سین وسوف) رابافعل مضارع یادبگیرند.
- از جمله های مشتمل بر(سین وسوف)تعبیر نمایند.
- همزهٔ قطع را شناخته و روش نوشتن آنرا بدانند.

معلومات اضافی:

فعل مضارع ازنظر زمان بین حال وآینده مشترک است. اگربخواهیم فعل مضارع فقط معنای مستقبل (آینده) را بدهد یکی ازحروف (سین)و(سوف) رابرسر آن می آوریم. مانند:

سأقرأ دروسی . سوف أحضر واجباتی

حرف (سین):حرف استقبال (آینده) است که بر فعل مضارع مثبت می آید وآنرا مخصوص آینده نزدیک می سازد، مانند:سأ قابلک الیوم – سأذهب إلی السوق

حرف (سوف):حرف استقبال (آینده) است وبرفعل مضارع مثبت می آید و آنرا مخصوص به زمان. آینده بعید، می سازد. مانند: سوف تعلمون – سوف أسافر إلی السعودیة.

همزهٔ قطع: همزه یی است که درابتدا یا وسط کلمه قرار گرفته و تلفظ می شود و برسر آن عین کوچکی (ء) رسم می شود. مانند:أکرم یارجل – یا رجُلُ أکرم.

همزهٔ قطع درجاهای زیر واقع می شود:

۱– درماضی فعل رباعی و امرو مصدرآن، مانند:أکرم أباک إکراماً حسناً کما أکرمک وأنت صغیر.

۲– درتمام افعال مضارع، مانند:أنا أدرس فی الجامعة – أستغفر ربی کلّ یومٍ.

۳– درحروفی که با همزه آغاز شده اند، مانند:إنّ، أنّ، ألا، أما

۴– دردو صیغهٔ تعجب و تفضیل مانند:ما أکرم سمیراً – منیرٌ أجمل من أخیه.

معنای کلمات:

ثعلب: روباه رَأی: دید دجاجة: مرغ تتمشی: قدم می زند اقترب: نزدیک شد

الحظیرة: مرغانچه أخذ: شروع کرد ینادی: آواز می کند صباح الخیر: صبح بخیر

أفحص: معاینه می کنم أقیس حرارتک: درجه حرارتت را اندازه می کنم لکنی: ولی من

أفضل: ترجیح می دهم بیدک: به دست تو رجع: بازگشت خائبا: نا امید

روش تدریس: قرائت نمونه یی، مناقشه، تکرار انفرادی ودسته جمعی، سوال وجواب.

مواد ممد درسی: کتاب، تخته، تباشیر، در صورت امکان تایپ وکاست، تصویرهای مرغانچه وروباه.

جریان درس:

وقت	فعالیت های معلم	فعالیت های شاگردان
۵دقیقه	- معلم بعد ازادای سلام واحوال پرسی باشاگردان تنظیم صنف وبررسی کارخانه گی، درس گذشته را ارزیابی می کند: - کی می تواند صیغه مؤنث وتثنیه فعل مضارع «یشرح» را روی تخته بنویسد؟ **تولید انگیزه جهت دریافت عنوان درس جدید:** روباه وماکیان را به عربی چه می گویند ؟	
۳۰ دقیقه	- معلم بعد ازدریافت جواب ،عنوان درس جدید را که (الثّعلب و الدّجاجة) است به خط درشت روی تخته می نویسد، سپس متن درس جدید را برای شاگردان به آواز بلند می خواند واز شاگردان می خواهد تا متن درس را گوش بگیرند. ـ معلم متن درس را بار دوم می خواند وبا اشتراک شاگردان معنی می نماید. ـ معلم کلمات مشکل متن درس را با معانی آن روی تخته می نویسد، واز شاگردان می خواهد که آن را در کتابچه های خود بنویسند. معلم بعد ازآن درس را دو دو سطر بالای چهارشاگرد تکرارمی نماید. در آن اثناء اشتباهات شاگردان را اصلاح نموده وتشویق صورت می گیرد. - معلم سوالهای تمرین اول را ازشاگردان می پرسد وبه آنها هدایت می دهد تا با استفاده ازمتن درس به سوالها جواب بدهند.	شاگردان کلمات مشکل را با معانی آن در کتابچه های خود می نویسند.
۱۰دقیقه	**ارزیابی:** - کی می تواند جمله (عرفت الدّجاجة مکرالثعلب) را معناکند ؟ - کی می تواند متن درس را درست بخواند ؟ - کی می تواند این سوال را جواب بدهد؟ (کیف رجع الثعلب ؟) **کارخانه گی:** معلم تمرین دوم وسوم درس را برای شاگردان کارخانه گی می دهد. **پیام درس:** آگاه ساختن شاگردان از مکر وحیله گری که شماری از افراد درجامعه بدان روی می آورند چنانچه روباه می خواست باحیله مرغ را شکارکند.	

درس پنجم ـ بخش دوم

عنوان: الثعلب والدّ جاجة

صفحه: ۲۳ – ۲۴

وقت: ۴۵دقیقه (یک ساعت درسی)

اهداف: مطابق با اهداف بخش اول

معلومات اضافی: تابع معلومات بخش اول

روش تدریس: مناقشه یی، سوا ل وجواب انفرادی ودسته جمعی، تکرار.

موادممد درسی: کتاب درسی ، تخته وتباشیر.

جریان درس:

وقت	فعالیت های معلم	فعالیت های شاگردان
۵ دقیقه	– معلم بعد ازادای سلام واحوال پرسی باشاگردان، تنظیم صنف وبررسی کارخانه گی درس گذشته را ارزیابی می کند. – کی می تواند این جمله را معناکند ؟ (هل خرجت الدّجاجة من الحظيرة؟)	
۳۰دقیقه	– سپس معلم در بارهٔ علامات فعل مضارع روشنی انداخته وصورت تطبیقی آن را در تمرین چهارم نشان می دهد وشاگردان را به آن متوجه می سازد. ــ معلم جهت حل تمرین پنجم با شاگردان مناقشه ومباحثه می نماید وهر شاگردی که توانست جمله بگوید او را پیش روی صنف خواسته جمله را توسط وی روی تخته می نویسد. ودیگران را نیز تشویق می نماید تا هر کدام جمله ای با استعمال (سین وسوف) بگویند ومعلم آنها را تشویق می نماید وجملات آنها را روی تخته می نویسد. ــ معلم جمله ی نمونه یی که در تمرین ششم داده شده است را روی تخته می نویسد وسپس از شاگردان می خواهد که شبیه به آن دو جمله از نزد خود بسازند. وبعد، از آنها می خواهد که آن را در کتابچه های خود منتقل سازند. – معلم چهارشاگرد را پیش روی صنف خواسته به آنها هدایت می دهد تا حل تمرین هفتم را با استفاده ازمثال داده شده در کتاب، به روی تخته بنویسند اشتباهات شان اصلاح وتشویق صورت می گیرد. ــ معلم از شاگردان می خواهد که تمرین هشتم را مطابق تعلیمات داده شده در اول تمرین، در کتابچه های خود بنویسند واو از روند نوشتن شان سرپرستی می نماید. ــ معلم کلمات مشکل تمرین نهم را چنین معنی می کند: إسعاف: کمکهای اولیه البرودة: سردی، سرما	شاگردان جملاتی را که در تمرین ششم روی تخته نوشته شده درکتابچه های خود می نویسند. شاگردان تمرین هفتم را چنین حل می نمایند. علمتُ علمتَ علمتِ شعرتُ شعرتَ شعرتِ أكلتُ أكلتَ أكلتِ درستُ درستَ درستِ

۱۰ دقیقه	**الممرض: نرس، معاون داکتر الحقنة: پیچکاری** **المستشفی: بیمارستان، شفاخانه** **ارزیابی:** **- کی می تواند این جمله رامعنا کند ؟** **(کانت الدّجاجة فی ساحة البیت)** **- کی می تواند معنای این جمله را بگوید ؟ (سوف أذهب إلی البیت)** **- معنای« إسعاف» چیست ؟** **کارخانه گی:** **شاگردان برعلاوه کارخانگی داده شده درکتاب تمرین ششم را نیز در کتابچــه های خود حل می کنند**	

درس ششم ـ بخش اول

عنوان: الصّداقة

صفحه: ۲۵

وقت: ۴۵دقیقه (یک ساعت درسی)

اهداف: شاگردان باید:

- متن درس را درست خوانده ونوشته کرده بتوانند.
- معنای مبتدا وخبررا بدانند.
- مبتدا وخبررا درجمله استعمال کرده بتوانند.
- اسم فاعل را باصیغه های مفرد، تثنیه وجمع گردان کرده بتوانند.

معلومات اضافی:

مبتدا:اسمی است مرفوع که صفت ویا حالت کاری را به آن نسبت می دهند.

خبر:آنست که معنای مبتدا با آن تمام می شود مانند: الله أعلم بحقائق الامور

عليٌّ ذهب – القمر في وسط السماء .

دراین مثال ها کلمات: (الله)، (عليّ) و (القمر) مبتدا اند و (أعلم)،(ذهب) و(في وسط السماء) خبر مـــی باشند.

مبتدا درآغاز جمله واقع می شود مانند:العلم خير من المال.

اسم فاعل: اسمی است مشتق، برکسی یا چیزی که کاری ازاو صادرشده، دلالت می کند.

مانند: کاتبٌ، جالس، ناصر وغیره.

مثلا «کاتب»:اسم فاعل است، زیرا که برشخصی دلالت می کند که عمل نوشتن ازاو صادرشده است.

اسم فاعل به اعتبار عدد دارای شش صیغه است که سه صیغه آن برای مذکر و سه دیگر برای مونث استعمال مـــی گردد:

کاتب – کاتبان – کاتبون   کاتبة – کاتبتان – کاتبات

متعلّم – متعلمان – متعلمون   متعلمة – متعلمتان – متعلمات

معانی کلمات:

طرف: کنار. عصفور: گنجشک. أرنب: خرگوش. ضفدعة: بقه. لطيف الحركة: حرکت آسان.

تطير: پرواز می کنی. النقيق: آواز بقه. مواطن: جاهای موجودیت. المياه: آبها عندی: نزد من

ما رأيكم: نظر تان چیست. نتصادق: دوستی کنیم، دوستی می کنیم. هيا: زود شوید.

أجل: آری، بلی تصافح: باهم دست دادند.

روش تدریس: قرائت نمونه یی، مناقشه، سوال وجواب وانفرادی، تکرار.

مواد ممد درسی: کتاب، تخته، تباشیر. تصویر ها.

جریان درس:

وقت	فعالیت های معلم	فعالیت های شاگردان
۵دقیقه ۳۰ دقیقه ۱۰ دقیقه	– معلم بعدازادای سلام واحوال پرسی با شاگردان،تنظیم صنف وبررسی کارخانه گی،درس گذشته راارزیابی می کند: – کی می تواند معنای این جمله رابگوید ؟ (سوف أذهب إلی البیت). **تولید انگیزه جهت دریافت عنوان درس جدید:** – دوستی را به عربی چه می گویند ؟ – معلم بعد ازدریافت جواب، عنوان درس جدید را که (الصّداقة) است روی تخته نوشته، شاگردا ن را متوجه کتاب های شان ساخته و درس جدید را به نام خدا آغاز می نماید. – معلم نخست متن درس را به آوازبلند برای شاگردان می خواند واز آنها می خواهد که به کتابهای خود نگاه کنند وروش خواندن او را تقلید نمایند. – معلم بار دوم متن درس را میخواند وجمله های آن را معنی می نماید ودر عین زمان کلمات مشکل را با معانی آن روی تخته می نویسد، در پیدا کردن معانی درست کلمات از سیاق عبارت شاگردان را با خود شریک می سازد. معلم متن درس را بالای شاگردان به قسم محاوره و سوال و جواب تکرار می نماید، طوری که یک شاگرد درنقش گنجشک و شاگرد دیگر درنقش خرگوش محاوره را اجرا نمایند. – معلم سوالهای تمرین اول را از شاگردان می پرسد و به آنها می گوید تا با استفاده از متن درس به سوالات جواب بدهند **ارزیابی:** – کی می تواند این جمله را روی تخته تکمیل نماید ؟ یاأرنب.......... جمیلة وهادئة. – کی می تواند کلمات (أرنب، ضفدع و عصفور) را معنا نماید ؟ **کارخانه گی:** معلم تمرین دوم وسوم درس را برای شاگردان کارخانه گی داده روش حل آنها را نیز بیان می دارد.. **پیام درس:** معلم پیرامون فواید دوستی به شاگردان معلومات داده وهمچنا ن آنها را به دوستی وهمکاری با یکدیگرتشویق می نماید. زیرا که یکی از اساسی ترین اسباب کامیابی در زندگی همکاری وتعاون می باشد ودرهمکاری، تقسیم مسئوولیت ها درمیان همکاران باعث دوام همکاری ودوستی می گردد.	شاگردان کلمات مشکل متن درس را در کتابچه های خود نقل می کنند.

درس ششم ـ بخش دوم

عنوان: الصّداقة

صفحه: ۲۷ – ۲۸

وقت: ۴۵دقیقه (یک ساعت درسی)

اهداف:

تابع اهداف بخش اول درس

معلومات اضافی:

تابع معلومات اضافی گذشته

معنای کلمات:

شئون:امور فأس:تبر

روش تدریس: مناقشه، سوال وجواب، انفرادی وتکرار.

موادممد درسی: کتاب، تخته، تباشیر.

جریان درس:

وقت	فعالیت های معلم	فعالیت های شاگردان
۵دقیقه ۳۰دقیقه	– معلم بعد از ادای سلام واحوال پرسی با شاگردان، تنظیم صنف و بررسی کارخانه گی، درس گذشته را ارزیابی می کند: – کی می تواند معنای (الصّداقة و مارأیکم) را بگوید ؟ – معلم شاگردان را متوجه کتاب های شان ساخته ودرس جدید را به نام خداوند ـ جل جلاله ـ آغاز نموده وپیرامون مبتدا وخبربه آنها معلومات می دهد، سپس تمرین چهارم درس را برای آنها خوانده ونیزبالای شان تکرار می نماید. بعداً دوشاگرد را پیش روی صنف خواسته و به آنها هدایت می دهد تاهرکدام دو کلمه مبتدا را ازتمرین مذکور روی تخته بنویسند. مثلاً : المزرعة العصفور الأرنب الفکرة واز دو شاگرد دیگر می خواهد تا خبر آنرا درمقابل کلما ت مبتدا روی تخته بنویسند. مثلاً : واسعةٌ لطیفٌ جمیلةٌ	

	جيّدةٌ – معلم کلما ت تمرین پنجم را روی تخته می نویسد وسپس مبتدای یکی ازآنها را می سازد مثلاً : القلم جديدٌ وکلمات متباقی تمرین را بالای شاگردان کارمی نماید، همکاری وتشویق صورت می گیرد. – معلم تمرین ششم درس را روی تخته نوشته وازچهارشاگرد می خواهد تا هرکدام به نوبت یکی ازاسم های فاعل داده شده درتمرین را مطابق مثال داده شده روی تخته بنویسند: مثلاً : کاتب کاتبان کاتبون کاتبة کاتبتان کاتبات جالس جالسان جالسون جالسة جالستان جالسات – معلم تمرین هشتم درس را برای شاگردان خوانده ومعنا می کند سپس به آنها هدایت می دهد تا کلمات را جمع نمایند. – معلم کلمات تمرین نهم درس را برای شاگردان خوانده ومعنا می نماید، سپس کلمات را بالای آنها تکرار می نماید: الغراب:زاغ النّعامة:شترمرغ الببغاء:طوطی الحمامة:کبوتر الصّقر: باز و همچنان به آنها هدایت می دهد تا کلمات را با معنای آن درکتابچه های شان بنویسند.	شاگردان برای کلمات تمرین مبتدا می سازند: الحبل طويلٌ الجمل كبيرٌ العصفور صغيرٌ شاگردان کلمات را به شکل ذیل جمع می نمایند: فؤوس کؤوس رؤوس شاگردان کلمات را با معانی آن در کتابچه های خود می نویسند.
۱۰ دقیقه	**ارزیابی:** معلم شاگردان را ارزیابی می نماید: ــ شتر مرغ را به زبان عربی چه می گویند؟ ــ طوطی را به عربی چه می گویند؟ ــ معنای « الغراب، الحمامة» به زبان دری چیست؟ **کارخانه گی:** معلم تمرین« الواجب المنزلی» را به شاگردان کارخانه گی می دهد.	

درس هفتم ـ بخش اول

عنوان: توزیع العمل

صفحه: ۲۹

وقت: ۴۵دقیقه (یک ساعت درسی)

اهداف: شاگردان باید:

- متن درس را درست خوانده ومعنی کرده بتوانند.
- معنای فاعل را بدانند.
- فاعل را درجمله استعمال کرده بتوانند.
- همزه را در کلمات، به شکل درست بنویسند.

معلومات اضافی:

فاعل:اسم مرفوعی است که بعد ازفعل معلوم می آید ووقوع فعل به آن نسبت داده می شود.

مانند:فاز المجتهد – قام التلمیذ

کلمه های « المجتهد» و« التملمیذ» در این دو مثال فاعل می باشند.

حکم فاعل: فاعل وجوباً مرفوع می باشد و اغلب بعد از فعل می آید.

فاعل درکلام یا اسم ظاهر میاید، مانند:نجح زیدٌ – نجحت فاطمة

ویا ضمیر مستتر، مانند:زیدٌ نجح. یعنی: نجح «هو»، فاطمة نجحت. یعنی: نجحت «هی »

که دراین دومثال آخر فاعل ضمیر مستتر «هو » و«هی »است ودر دو مثال اول فاعل اسم ظاهر«زید » و «فاطمة » است.

نوشتن همزه: گاهی همزه درابتدای کلمه نوشته می شود مانند:أحمد، إکرام، أمر

هرگاه همزه متحرک باشد ودروسط قرار گیرد به صورت حرف حرکت خودش نوشته می شود مانند:

حرف حرکت ضمه واو (ؤ) است مانند: لؤم – یؤز.

حرف حرکت فتحه الف (أ) است مانند:سأل – یسأل.

حرف حرکت کسره یا ء (ئ) است مانند یئس – ییئس.

هرگاه همزه درآخر کلمه قرار گیرد وماقبل آن ساکن باشد درآخر کلمه نوشته می شود.

مانند:جزءٌ – ضوءٌ

هرگاه همزه درآخر کلمه قرار گیرد وپیش ازآن حرف متحرک باشد به شکل حرکت ماقبلش نوشته می شود. مانند:جَرُؤَ – یُقرأُ – قرئَ و اگر قبل ازآن حرف حرف صحیح وساکن باشد به صورت الف نوشته می شود، مانند:نشأة

معانی کلمات:

المشهد: نمایش. نوزع: تقسیم کنیم، کل واحد: هریک.

یقوم بعمل: کار را انجام می دهد . یقدر: می تواند. سأحضر: می آورم .

تأتین بالماء: آب میاوری . حرَّكت: جنباند. تنظمین: منظم می سازی. انتظمت: منظم شد، سامان یافت.

روش تدریس: قرائت نمونه یی، مناقشه، سوال وجواب، تکرار انفرادی ودسته جمعی.

مواد ممد درسی: کتاب، تخته، تباشیر، تایپ وکاسیت در صورت امکان.

جریان درس:

وقت	فعالیت های معلم	فعالیت های شاگردان
۵دقیقه	– معلم بعد از ادای سلام واحوال پرسی باشاگردان، تنظیم صنف و بررسی کارخانه گی، درس گذشته را ارزیابی می کند: – کی می تواند جمع کلمات (فأس، كأس،شأن ورأس) را روی تخته بنویسد ؟ **تولید انگیزه جهت دریافت عنوان درس جدید:** تقسیم کار را درعربی چه می گویند ؟	
۳۰دقیقه	– معلم بعد ازدریافت جواب، عنوان درس جدید را که (توزیع العمل) است روی تخته می نویسد، سپس متن درس جدید را که محاوره است برای شاگردان خوانده ومعنای بعضی کلمات مشکل وجملات را که شاگردان نمی فهمند توضیح می دهد. ــ معلم بعد از آن به شش شاگرد وظیفه می دهد تا به نوبت سه سه نفر متن محاوره را از روی کتا ب بخوانند، همکاری وتشویق صورت می گیرد. – معلم سوالهای تمرین اول درس را ازشاگردان می پرسد وبه آنها می گوید تا با استفا ده ازمتن درس به سوالها پاسخ ارایه نمایند . **ارزیابی:** – کی می تواند متن درس را درست بخواند ؟ – کی می تواند معنای این جمله را بگوید ؟ (حركت الأرنب رأسها وسألت: وما عملي أنا ؟) – کی می تواند بگوید که (گنجشک،خرگوش و بقه) را به عربی چه می گویند ؟	شاگردان به کتابهای خود نگاه کرده به قرائت نمونه یی معلم گوش می دهند.
۱۰دقیقه	**کارخانه گی:** معلم تمرین دوم وسوم درس را به شاگردان کارخانه گی می دهد، وبا حل یک یک مثال از هر تمرینی روش حل آن را به آنها می آموزد.	

درس هفتم ـ بخش دوم

عنوان: توزیع العمل

صفحه: ۳۱ - ۳۲

وقت: ۴۵دقیقه (یک ساعت درسی)

اهداف: تابع اهداف بخش اول.

معلومات اضافی: تابع دانش گذشته.

معانی کلمات:

تعال: بیا. اللبن: شیر. مکافأة: جائزه. کأس: گیلاس.

روش تدریس:مناقشه، سوال وجواب وانفرادی.

موادممددرسی: کتاب، تخته، تباشیر.

جریان درس:

وقت	فعالیت های معلم	فعالیت های شاگردان
۵دقیقه ۳۰دقیقه	– معلم بعد ازادای سلام واحوال پرسی باشاگردان، تنظیم صنف وبررسی کارخانه گی، درس گذشته را ارزیابی می کند: – کی می تواند متن درس گذشته را خوانده ومعنا کند ؟ معلم شاگردان را متوجه کتاب های شان ساخته ودرس جدیدرا به نام خداوند جل جلاله ــ آغازنموده و پیرامون فعل وفاعل برای شاگردان معلومات می دهد وسپس تمرین چهارم درس را که منظور از آن شناختن فاعل درجمله است برای شاگردان خوانده ونیزبالای آنها تکرارمی نماید تا شاگردان فعل وفاعل رادرجملات شناخته و فرق بین آنها را بدانند. – معلم تمرین پنجم درس را که منظورآن نیز شناختن فاعل درجمله ها است بالای تخته نوشته و برای شاگردان می خواند و معنا می کند وبعداً تمرین را بالای شاگردان تکرار می نماید و به آنها هدایت می دهد تا افعالی را که درجملات تمرین استعمال شده، اند، نشانی ویازیرآنهاخط بکشند . مثلاً: شرب محمد اللبن «شرب» فعل و «محمد» فاعل است. کتب شاکرُ الرّسالة «کتب» فعل و «شاکر»فاعل است. – معلم تمرین ششم را مطابق مثال داده شده درتمرین عملاً بالای شاگردان اجراء می نماید وبه آنها هدایت می دهد تا مطابق مثال داده شده از پیش خود جمله ساخته وباهمدیگرصحبت نمایند. همکاری وتشویق صورت می گیرد.	شاگردان زیر افعال استعمال شده در تمرین پنجم خط می کشند.

۱۰ دقیقه	– معلم تمرین هفتم درس را بالای دو شاگرد روی تخته مـــی نویـــسد و ازدوشاگرد دیگر می خواهد تا جاهای خالی تمرین را با استفاده از کلمات داده شده خانه پری نمایند، واز آنها می خواهد که بعد از خانه پری جمله ها را در کتابچه های خود بنویسند. ـــ معلم در لابه لای تمرین هشتم از شاگردان می خواهد که بالای کلماتی که از نظر املایی درست نوشته شده اند علامه صحیح و بالای کلماتی که غلط نوشته شده اند علامه غلط بگذارند. ـــ معلم کلمات ذخیره لغوی را در تمرین نهم معنی مـــی کنـــد وبـــالای شاگردان تکرار می نماید. ومعانی آنها به شرح ذیل است: البقر: گاو الثور: گاونر الجاموس: گاومیش، الحمار: خر، الاغ الغنم: رمه الماعز: بز الجحش: چوچه الاغ الحمل: بره الجمل: اشتر الکلب: سگ **ارزیابی:** معلم شاگردان را ارزیابی می نماید: ـــ کلمات ذیل را معنی کنید: (البقرة، الثور، الجاموس، الحمار). ـــ کلمات ذیل را به عربی بگویید: (چوچۀ الاغ، بز، بره، اشتر). **کارخانه گی:** معلم تمرین « الواجب المنزلی» را به شاگردان کار خانه گی می دهـــد واز آنها می خواهد که به سوال های داده شده در این تمرین در روشنی مـــتن درس پاسخ ارائه نمایند.	شاگردان تمرین را خانه پری می نمایند: هذه فکرة جيّدة هذه مکتبة کبيرة هذه سيّارة جميلة هذه کلمة طيّبة

درس هشتم ـ بخش اول

عنوان: حسد الغراب

صفحه: ۳۳ – ۳۴

وقت: ۴۵ دقیقه (یک ساعت درسی)

اهداف: شاگردان باید:

- متن درس را درست خوانده بتوانند.
- ضمیر مستتررا بشناسند.
- فعل وفاعل را درجملات استعمال کرده بتوانند.
- فعل مضارع را گردان کرده بتوانند.
- علامه تعجب (!) را بدانند.

معلومات اضافی:

ضمیر: کلمه ای است که جانشین اسم می شود وازتکرار آن جلوگیری می کند.

و یا ضمیر:کلمه ای است که برای متکلم، مخاطب یا غایب و ضع شده است.

مانند:أنا ، أنت، هو

ضمایر بر دونوع اند:بارز (آشکار) و مستتر (پنهان)

۱– ضمیرمستتر: ضمیری است که درتلفظ و نوشتار صورتی ندارد، مانند:

أکتب: فا عل آن ضمیر مستتر است به تقدیر (أنا)

نکتب: فاعل آن ضمیر مستتر است به تقدیر (نحن)

تکتب: فاعل آن ضمیر مستتر است به تقدیر (أنت)

معانی کلمات:

شعر: احساس کرد. وحید: تنها. الغراب: زاغ. النهار: روز. تتهادی: می لولد.

سأغیر: تغییر خواهم داد. أسرع: دوید. فی نعیم: در ناز ونعمت. یشم: می بوید.

النقی: پاکیزه. تتنزه: تفریح می کند. سجینة: بندی. ما أسعدنی!: چقدر خوشبختم!

روش تدریس: قرائت نمونه یی، مناقشه، انفرادی، سوال وجواب وتکرار.

مواد ممد درسی: کتاب، تخته، تباشیر، تایپ وکاسیت در صورت امکان.

جریان درس:

وقت	فعالیت های معلم	فعالیت های شاگردان
۵دقیقه ۳۰دقیقه ۱۰دقیقه	- معلم بعد ازادای سلام واحوال پرسی باشاگردان،تنظیم صنف و بررسی کارخانه گی، درس گذشته را ارزیابی می کند: - کی می تواند جمله (تعال نذهب إلی الحدیقة) را معنا کند ؟ **تولید انگیزه جهت دریافت عنوان درس جدید:** تنگ چشمی را به عربی چه می گویند ؟ - معلم بعدازدریافت جواب، عنوان درس جدید را که (حسدالغراب) است به خط برجسته روی تخته نوشته،شاگردان را متوجه کتاب های شان ساخته و درس جدید را به نام خداوند جل جلاله آغاز می نماید. - معلم متن درس جدید را برای شاگردان می خواند وبعداً آنرا به قسم محاوره وسوال جواب بالای آنها تکرار می نماید، اشتباهات آنها اصلاح گردیده و تشویق صورت می گیرد و بعدا متن درس را دوباره خوانده و معنا می کند وهمچنا ن به شاگردان وظیفه می دهد تا یک مرتبه متن درس را خاموشانه خوانده و کلمات مشکل را یاد داشت نمایند ومعلم کلمات مشکل را روی تخته به آنها معنی می کند واز شاگردان می خواهد که آن را در کتابچه های خود بنویسند. معلم به دو شاگرد وظیفه می دهد تا تمرین دوم درس را روی تخته بنویسند وسپس ازسه شاگرد دیگر می خواهد تا هرکدام دو مثا ل تمرین را با استفاده از کلمات داده شده خانه پری نمایند. - معلم سوالهای تمرین اول را ازشاگردان می پرسدوبه آنها هدایت می دهد تا با استفاده از متن درس به سوالات جواب بدهند. **ارزیابی:** - کی می تواند معنای کلمات(نائمة و غارقةٌ) را بگوید ؟ - کی می تواند دو جملهٔ زیر را معناکند ؟ (فرح الغراب ونعق) (ماذا قال الغراب للأرنب ؟)	

	کارخانه گی: **معلم تمرین سوم درس را برای شاگردان کارخانه گی می دهد وبه آنها هدایت می دهد تا با استفاده از متن درس ازکلمات نا مرتب تمرین جمله بسازند.** **پیام درس:** **مطلع ساختن شاگردان ازتأثیرات منفی وبنیان کن حسد واینکه حسد انسان را وامی دارد تا جهت ازبین بردن نعمت محسود دست به هرتخریبی یازد. پس باید ازحسد حاسدان برحذربود.**	

درس هشتم ـ بخش دوم

عنوان: حسد الغراب

صفحه: ۳۵ - ۳٦

وقت : ۴۵دقیقه (یک ساعت درسی)

اهداف: تابع اهداف درس گذشته

معلومات اضافی:

هر گاه در جمله علامه (!) را ببینیم در میابیم که در آن جمله یا نداء منظور است ویا تعجب ویا تحسر واظهار اندوه. اگر بخواهیم به شکل صریح یا غیر صریح کسی را نداء نماییم این علامه را بعد از منادی استعمال می کنیم، واگر بخواهیم از چیزی تعجب کنیم ویا اندوه وحسرت وافسوس خود را اظهار بداریم نیز باید این علامه را استعمال کنیم. در متن درس بسا از جمله هایی وجود دارند که این علامه در آن وجود دارد، که بیشتر تعجب را می رساند.

معنای کلمات:

البغض: بدبینی. النمیمة: سخن چنین. النزاع:اختلاف. الشکوی: شکایت کردن.

روش تدریس: مناقشه، انفرادی وسوال وجواب

مواد ممد درسی: کتاب، تخته، تباشیر.

جریان درس:

وقت	فعالیت های معلم	فعالیت های شاگردان
۵دقیقه ۳۰دقیقه	- معلم بعد ازادای سلام واحوال پرسی باشاگردان، تنظیم صنف وبررسی کارخانه گی، درس گذشته را ارزیابی می کند: - کی متن درس گذشته را درست خوانده ومعنا می کند ؟ - معلم مطابق حل نمونه تمرین چهارم، گردان دو فعل مخاطب مضارع را برای شاگردان روی تخته می نویسد. تسمع تسمعین تسمعان تسمعون تسمعن تجلس تجلسین تجلسان تجلسون تجلسن ومثال های دیگر را روی تخته بالای شاگردان کار می نماید. ـ معلم در مورد اسلوب تعجب به شاگردان معلومات داده و جملات تمرین پنجم را روی تخته نوشته ومعنا می کند: ۱. زندگی شان چه زیباست ! ۲. چقدرحوشحالم که کامیاب شدم ! - معلم سه جمله تعجبی را ساخته وروی تخته می نویسد: مثلاً: ماأحسن أخلاقه !	شاگردان فعل مخاطب مضارع را گردان می کنند تکتب تکتبین تکتبان تکتبون تکتبن تفهم تفهمین تفهمان تفهمون تفهمن

	یا له من رجل کریم ! ما أحسن خالداً! معلم محترم کلمات تمرین هفتم را روی تخته نوشته ومعنا می کند سپس آنرا برای شاگردان به آوازبلند خوانده وازآنها می خواهد تا به تعقیب وی تکرارنمایند. وبعداً یک شاگردرا پیش روی صنف خواسته و ازاو می خواهد تا کلمات را به آوازبلند بخواند وبه شاگردان دیگرهدایت می دهدتا به تعقیب وی کلمات را تکرارنمایند مثلاً : البغض:بدبینی. النمیمة: سخن چینی. الشکوی: شکایت. النزاع: کشمکش. **ارزیابی:** معلم شاگردان را ارزیابی می نماید: کلمه های« البغض، النمیمة» را به فارسی چه می گویند؟ معنای کلمات« شکایت، کشمکش) را به عربی بگویید. **کارخانه گی:** معلم تمرین (الواجب المنزلی) را که استعمال کلمات در جمله است، به شاگردان کارخانه گی می دهد، ویک کلمه را بطور نمونه در جمله استعمال می نماید.	۱۰ دقیقه

درس نهم ـ بخش اول

عنوان: إعادة توزیع العمل

صفحه: ۳۷ – ۳۸

وقت: ۴۵دقیقه (یک ساعت درسی)

اهداف: شاگردان باید:

- متن درس رادرست خوانده بتوانند.
- معنای مفعول به را بدانند.
- مفعول به را درجمله استعمال کرده بتوانند.
- افعال ماضی را به مضارع تبدیل کرده بتوانند.

معلومات اضافی:

مفعول به:لفظی است که فعل فاعل برآن واقع شود، مانند:

قرأمحمد الکتابَ أکل محمدُ التّفاح

درمثال اول «محمد» فاعل است که فعل« قرأ» از وی صادر شده، و«الکتاب» مفعول به است که فعل «قرأ» بر آن واقع شده است.

درمثال دوم هم «محمد» فاعل بوده و« التفاح» مفعول به می باشد؛ زیرا که فعل« أکل» بر آن واقع شده است.

فعل مضارع از فعل ماضی با افزودن یکی از حروف مضارعة (أ– ن – ی – ت) که درکلمه (أنیت) جمع شده است ساخته می شود مانند:

ضرب:أضرب – نضرب – یضرب – تضرب

کتب: أکتب – نکتب – یکتب – تکتب.

معنای کلمات:

جوع: گرسنگی. عطش: تشنگی. إعادة توزیع العمل: تقسیم دوبارۀ کار.

روش تدریس: قرائت نمونه یی، مناقشه، سوال وجواب، انفرادی وتکرار.

مواد ممد درسی: کتاب، تخته، تباشیر.

جریان درس:

وقت	فعالیت های معلم	فعالیت های شاگردان
۵دقیقه	– معلم بعد از ادای سلام واحوال پرسی باشاگردان، تنظیم صنف وبررسی کارخانه گی، درس گذشته را ارزیابی می کند: – کی می تواند ازاسلوب تعجب دومثال بدهد ؟ – کی می تواند صیغه های مخاطب فعل (تصنع) را بگوید ؟	
۳۰دقیقه	معلم عنوان درس جدید را که (إعادة توزیع العمل) است به خط برجسته روی تخته می نویسد، شاگردان را متوجه کتاب های شان ساخته ومتن درس جدید را به آوازبلند برا ی آنها می خواند و نیزخواندن متن را بالای آنها	

	تکرار می نماید وسپس باردوم درس را برای شاگردان خوانده ومعنا می کند. وهمچنان محاوره را عملاً بالای شاگردان اجرا می نماید. - معلم یک مثال از تمرین دوم را که ساختن سوال برای جوابات داده شده است برای شاگردان طورنمونه روی تخته حل می نماید مثلاً : من تقــوم بعمل البیت ؟ ومثال های دیگر را بالای شاگردا ن کارمی نماید. **ارزیابی:** معلم سوالهای تمرین اول درس را به شکل ار زیابی ازشاگردان می پرسد. - هل أعاد الأصدقاء توزیع العمل ؟ - ماذا کان عمل العصفور الجدید ؟ - هل نجحت الأرنب فی عملها الجدید ؟ - علی ماذا اتّفق الأصدقاء الثلاثة ؟ **کارخانه گی:** معلم تمرین سوم درس را که خانه پری جملات می باشد بــرای شــاگردان کارخانه گی می دهد وبه آنها هدایت می دهد تا با استفاده از کلمــات داده شده جملات را خانه پری نمایند. **پیام درس:** آگاه ساختن شاگردان ازنتایج منفی اختلاف وچند پارچگی که دراثر حسد به وجود می آید.	شاگردان سوال می سازند - هل وافقتا علی التقسیم الجدید ؟ - من جاءت بالطعام ؟ - ماذا کان عمل الضفدعة فی التقسیم الجدید ؟ - ماذا قال الجمیع ؟
۱۰دقیقه		

درس نهم ـ بخش دوم

عنوان: إعادة التوزيع العمل

صفحه: ۳۹ – ۴۲

وقت: ۴۵دقیقه (یک ساعت درسی)

اهداف: تابع اهداف بخش اول

معلومات اضافی: تابع معلومات بخش اول.

معنای کلمات:

تعدّ:آماده می کند. وزّع:تقسیم کن. مضی:گذشت.

روش تدریس: مناقشه، سوال وجواب، انفرادی وتکرار.

مواد ممددرسی: کتاب، تخته، تباشیر.

جریان درس:

وقت	فعالیت های معلم	فعالیت های شاگردان
۵دقیقه ۳۰دقیقه	– معلم بعدازادای سلام واحوال پرسی با شاگردان،تنظیم صنف وبررسی کارخانه گی، درس گذشته را ارزیابی می کند: کی می تواند جمله (حاول العصفور أن یأتی بالماء فلم یقدر) راترجمه نماید ؟ – معلم سه شاگرد را پیش روی صنف خواسته و ازآنها می خواهد تا متن تمرین شماره چهارم را که کلمات پراگنده می باشد به روی تخته صنف بنویسند سپس شش شاگرد دیگر را وظیفه می دهد تا هرکدام به نوبت یک جمله تمرین را که عبارت از تبدیل کلمات به جملهٔ مفیده است روی تخته کار نمایند. – معلم نخست در بارهٔ مفعول بـهِ به شاگردان معلومات ارائه می دارد وبعد از آن پنج جمله از تمرین ششم را توسط پنج شاگرد به روی تخته می نویسد سپس از پنج شاگرد دیگرمی خواهد که هریک ازآنها به نو بت مقابل تخته آمده وتحت کلمهٔ مفعول بِهِ درجمله خط بکشند. البته اشتباهات شان اصلاح می گردد. ـ معلم حل تمرین هفتم را به شاگردان کار خانه گی می دهد. ـ معلم کلمات تمرین هشتم را برای شاگردان معنا کرده وروی تخته می نویسد واز شاگردان می خواهد که آنها را در کتابچه های خود بنویسند.	متباقی شاگردان جمله های ترتیب شده را در کتابچه های خود می نویسند. شاگردان زیر مفعول به خط می کشند: التلمیذ اللبن الکتب رسالة النصیحة شاگردان کلمات تمرین نهم را با معانی آن در کتابچه های خود می نویسند.

۱۰ دقیقه	**ارزیابی:** **معلم شاگردان را ارزیابی می نماید:** **ـ معنای کلمات« الموقد، المطبخ، الأوانی» را بیان نمایید؟** **ـ کلمات « پاکیزگی، پختن، وآتش » را به عربی بیان نمایید؟** **کارخانه گی:** **شاگردان برعلاوه کارخانه گی داده شده در تمرین « الواجب المنزلی» تمرین شماره هفتم را نیز در کتابچه های شان حل می نمایند.**	

درس دهم ـ بخش اول

عنوان: المعلّم

صفحه: ۴۳ – ۴۴

وقت: **۴۵**دقیقه (یک ساعت درسی)

اهداف: شاگردان باید:

- متن درس را درست خوانده بتوانند.
- ضمایری که مضاف الیه واقع می شوند را بشناسند.
- کلمات مترادف را در جملات بشناسند.

معنای کلمات:

المعلم:آموزگار کاد:نزدیک بود بجهده: با تلاش وی مکانة: جایگاه

قم: برخیز وفه: به تمام برایش اداء کن التبجیل: احترام وبزرگداشت

ننجح: کامیاب شویم الریاضة: ورزش کرة الطائرة: والیبال لا نضیع: ضایع نمی کنیم.

أطال الله: خداوند طولانی بسازد!

روش تدریس: قرائت نمونه یی، مناقشه، سوال وجواب انفرادی ودسته جمعی، تکرار.

مواد ممد درسی: کتاب، تخته، تباشیر، تصاویر مکتب وشاگران ومعلمین.

جریان درس:

وقت	فعالیت های معلم	فعالیت های شاگردان
۵دقیقه	– معلم بعد ازادای سلام واحوال پرسی با شاگردان، تنظیم صنف وبررسی کارخانه گی، درس گذشته را ارزیابی می کند: – کی می تواند دراین جمله مفعول به را نشان بدهد (سمعت البنت النصیحة)	
۳۰دقیقه	**تولید انگیزه جهت دریافت عنوان درس جدید:** – کی می تواند بگوید که آموزگاررا به عربی چه می گویند ؟ ـ معلم بعد ازدریافت جواب، عنوان درس جدید را که «المعلم» است روی تخته صنف می نویسد، سپس متن درس را با آواز بلند می خواند، وبعد از آن جملات و عباراتی را که شاگردان درآن مشکل دارند روی تخته می نویسد ومعنا می کند، بعد ازآن از شاگردان می خواهد که متن درس را خاموشانه بخوانند سپس معلم پنج شاگرد را وظیفه می دهد تا به نوبت درس را تکرار نمایند. – معلم متن تمرین دوم را توسط دوشاگرد بالای تخته می نویسد وچهارشاگرد دیگر به نوبت جملات را خوانده وجملات صحیح وغلط را تفکیک می نمایند. اشتباهات ایشان اصلاح و تشویق صورت می گیرد.	شاگردان به کتاب خود نگاه کرده خاموشانه درس را می خوانند.

۱۰دقیقه	– معلم پنج شاگرد را به نوبت پیش روی تخته خواسته و ازایشان می خواهد تـــا هرکدام جمع یک کلمه تمرین چهارم را روی تخته بنویسند البته اشتباهات ایشان اصلاح می گردد. **ارزیابی:** – کی می تواند جمع کلمه «نوع» را بگوید ؟ – کی می تواند معنای جمله ذیل را بگوید ؟ (ثم نرجع إلی الفصل ولانضیع وقتنا) – کی می تواند مرادف کلمه (سمین) را بگوید ؟ **کارخانه گی:** معلم تمرین اول درس را به شاگردان کارخانه گی می دهد.	

درس دهم ـ بخش دوم

عنوا ن: المعلم

صفحه:۴٦ – ۴۸

وقت : ۴۵دقیقه (یک ساعت درسی)

اهداف: شاگردان باید:

- ضمایری را که مفعول به واقع می شوند به صورت درست بشناسند.
- مضارع را در جملات استعمال کرده بتوانند.
- فعل های ماضی را به مضارع تبدیل کرده بتوانند.

معلومات اضافی: تابع معلومات بخش اول

معنای کلمات:

روش تدریس: مناقشه، تکرار، سوال وجواب.

مواد ممد درسی: کتاب، تخته، تباشیر.

جریان درس:

وقت	فعالیت های معلم	فعالیت های شاگردان
۵دقیقه	– معلم بعد ازادای سلام واحوال پرسی باشاگردان، تنظیم صنف وبررسی کارخانه گی، درس گذشته را ارزیابی می کند. – کی می تواند این جمله را معنا کند:(ثمّ نرجع إلى الفصل ولا نضيع وقتنا).	
۳۰دقیقه	– معلم با مناقشه جمع کلمات مفردی را که در تمرین چهارم هستند پیدا نموده روی تخته می نویسد وسپس از شاگردان می خواهد که آن را در کتابچه های خود بنویسند. ـ معلم تمرین پنجم را توسط یک شاگرد روی تخته می نویسد. سپس سه شاگرد را به نوبت می خواهد تا هرکدام در جمله مفعول به را نشان داده زیر آن خط بکشند وبقیه شاگردان حل تمرین را درکتابچه ها ی خود بنویسند. – معلم تمرین ششم را روی تخته می نویسد. بعد ازآن چهارشاگرد را به نوبت پیش روی صنف خواسته وهرکدام مطابق نمونه از افعال داده شده جمله می سازند البته تشویق وهمکاری صورت می گیرد. – معلم تمرین هشتم را بالای دوشاگرد روی تخته نوشته وازچهارشاگرد دیگر می خواهد تا مضارع افعال ماضی را طبق مثال داده شده بنویسند. ـ معلم در بارهٔ علامهٔ قوس وجاهای استعمال آن در نوشته به شاگردان معلومات لازم ارائه می دارد، وسپس از جملاتی که در تمرین هشتم قرار دارند مثال میاورد وآن را توضیح بیشتر می دهد. ـ معلم معانی کلمات مشکلی که در تمرین دهم وجود دارند به شکل ذیل به	شاگردان جمع کلمات تمرین چهارم را در کتابچه های خود می نویسند. شاگردان تمرین راحل می نمایند: – المعلم يربّينا – المعلم يساعدنا – المعلم يعلّمنا شاگردان به حل تمرین می پردازند:

ماضی	مضارع		
لعبنا	نلعب	شاگردان معنی می کند: المربی: پرورش دهنده الاختبارات: امتحانات الفنون: هنرها فناء المدرسة: صحن مکتب غرفة المدرسین: اتاق معلمین المعمل: اتاق لابرتوار **ارزیابی:** معلم شاگردان را ارزیابی می کند: ـــ معنای کلمات:« المربی، الاختبارات، الفنون) را بیان نمایید. ـــ کلمات « صحن مکتب، اتاق استادان، لابرتوار) را به عربی معنی کنید. **کارخانه گی:** معلم به شاگردان هدایت می دهد تا برعلاوه تمرین « الواجب المنزلـــی» تمـــرین هفتم را نیز درکتابچه های خود نوشته ومعنا نمایند.	۱۰
نجحنا	ننجح		
درسنا	ندرس		
کتبنا	نکتب		

درس یازدهم ـ بخش اول

عنوان: المِهَن

صفحه: ۴۹

وقت: ۴۵ دقیقه (یک ساعت درسی)

اهداف: شاگردان باید:

- متن درس را درست خوانده و معنا کرده بتوانند
- نصب فعل مضارع با حرف (أن) را بدانند.
- فعل مضارع مفرد غایب را به فعل مضارع متکلم تبدیل کرده بتوانند.
- علامت حذف رابدانند.

معلومات اضافی:

(أن) حرف نصب است که برسر فعل مضارع آمده و آنرا نصب می دهد مانند:

أرید أن أذهبَ إلی المدرسة.

أرید أن أکون معلماً. – أنا أحبّ أن أصبح کاتبا.

فعل مضارع دراصل مرفوع است هرگاه یکی ازحروف ناصب(أن – لـن – کـی – إذن) را برسـرآن درآوریم منصوب می شود. دراین هنگام ضمه آن تبدیل به فتحه می شود مانند:

یذ هبُ – أن یذ هبَ یأکلُ – أن یأکلَ أدرسُ – أن أدرسَ

وحروف ناصب فعل مضارع عبارت اند از:

أن (اینکه) لن (هرگزنه) کی (برای اینکه) إذن (دراین هنگام)

معنای کلمات:

المهن:پیشه ها لوسمحت: لطفا، خواهش می کنم یصلح: ترمیم می کند

تحفر: حکاکی می کند الطّبّاخ:آشپز المحامی:سارنوال

روش تدریس:مناقشه، قرائت نمونه یی، محاوره وگفتگو، تکرار دسته جمعی.

موادممد درسی: کتاب،تخته، تباشیر، کاغذ کاک که روی آن محاوره نوشته شده باشد.

جریان درس:

وقت	فعالیت های معلم	فعالیت های شاگردان
۵دقیقه	– معلم بعد ازادای سلام واحوال پرسی وتنظیم صنف، درس گذشـته را ارزیابی می کند: – کی می تواند مفعول به جمله ذیل را بیان دارد ؟ (المعلم یساعدنا) **تولید انگیزه جهت دریافت عنوان درس جدید:** – کی می تواند بگوید که حرفه وپیشه را به عربی چه می گویند ؟	

زمان	فعالیت معلم	فعالیت شاگردان
۳۰دقیقه	– معلم بعدازدریافت جواب، عنوان درس جدید را که (المهن) است روی تخته می نویسد وبعد ازآن متن درس را که «المهن» است می خواند واز شاگردان می خواهد که به قرائت نمونه یی وی گوش دهند. ـ معلم متن درس را بار دوم می خواند ومعنا می کند ودر عین حال کلمات مشکل متن درس را روی تخته می نویسد وبا مناقشه ومشارکت شاگردان معانی آن را به عربی وزبان دری روی تخته می نویسد واز آنها می خواهد که آن را در کتابچه های خود بنویسند. ـ معلم به چهارشاگرد وظیفه می دهد تا به نوبت درس را تکرار نمایند. – معلم به دوشاگرد وظیفه می دهد تا کلمات پراگندۀ تمرین دوم را روی تخته بنویسند سپس از شش شاگرد دیگرمی خواهد تا به نوبت مقابل تخته آمده ازکلمات پراگنده جمله مفیده بسازند، البته اشتباهات آنها اصلاح گردیده وتشویق می شوند.	شاگردان به قرائت معلم گوش می دهند. شاگردان کلمات مشکل درس را با معانی آن در کتابچه های خود می نویسند. شاگردان صنف با شاگردانی که پیش روی تخته می روند درساختن جمله های مفید کمک می نمایند ومشوره می دهند.
۱۰دقیقه	**ارزیابی:** – کی می تواند جمله ذیل را معنا نماید ؟ (أخي تحفر في الخشب) – کی می تواند کلمه (یصلح) را معنا نماید ؟ – کی می تواند مفرد کلمه (المهن) را بگوید ؟ **کارخانه گی:** معلم حل تمرین اول درس را به شاگردان کار خانه گی می دهد. **پیام درس:** آگاه نمودن شاگردان ازداشتن یک حرفه درکناردیگرمسئولیت های زندگی. هر شاگردی باید مطابق ذوق وتوانایی خود، درکنار درس خواندن، حرفۀ از حرفه های مفید را نیز بیاموزد.	

درس یازدهم ـ بخش دوم

عنوان: المهن

صفحه: ۵۱ -۵۲

وقت: ۴۵ دقیقه (یک ساعت درسی)

اهداف:

شاگردان باید:

ــ از کلمات نا مرتب جمله مفیده ساخته بتوانند.

ــ کلمات جدید را در جمله استعمال کرده بتوانند.

ــ مضارع غائب را به مضارع متکلم تبدیل کرده بتوانند.

معلومات اضافی:

علامۀ حذف: هرگاه در جمله ای سه نقطۀ پهلوبه پهلو(...) دیده شود نشان می دهد که یک یا بیشتر از یک کلمه حذف شده است.

دو نقطه: هر گاه بعد از کلمه ای دو نقطه سر به سر(:) دیده شود نشان می دهد که آن کلمه قابل تفسیر است وباید شرح شود ویا بعد از اسمی وارد می شود که قولی از وی صادر شده باشد. واین دو نقطه، میان قائل ومیان قول گذاشته می شود. چنانچه متن درس « المهن» نشان دهنده این حقیقت است.

معنای کلمات:

یبنی: می سازد. السیارات: موترها. یطفؤن: خاموش می کنند.

رجال الإطفاء: پلیس های آتش نشانی. المحامی: وکیل دعوی. یطبخ: می پزد.

یدافع: دفاع می کند. النار: آتش. الحداد: آهنگر. تطالع: می خواند، مطالعه می کند.

روش تدریس: مناقشه، تکرار، سوال وجواب.

موادممد درسی: کتاب، تخته، تباشیر.

جریان درس:

وقت	فعالیت های معلم	فعالیت های شاگردان
۵دقیقه	– معلم بعد ازادای سلام واحوال پرسی با شاگردان، تنظیم صنف وبررسی کارخانه گی، درس گذشته را ارزیابی می کند: – کی می تواند این جمله را معنا نماید ؟ (نتحدث الیوم عن المهن) – معلم به شاگردان هدایت می دهد تا تمرین سوم را با استعمال کردن کلمات داده شده در ستون، در جمله استعمال نمایند وسپس از آنها می خواهد که آن کلمات را در کتابچه های خود بنویسند.	شاگردان کلمات تمرین سوم را بعد از استعمال شان در جمله در کتابچه های خود می نویسند.
۳۰دقیقه	ــ معلم بخاطر حل تمرین چهارم نخست در بارۀ (أن» مصدری که فعل مضارع را نصب می دهد روشنی می اندازد وبعد از آن جملات تمرین را روی تخته می نویسد وموقعیت آن را در جمله نشان می دهد.	شاگردان تمرین پنجم را حل می نمایند:

وقت	فعالیت معلم	فعالیت شاگردان
	ــ معلم تمرین شماره پنجم را به وسیله چهارشاگرد روی تخته صنف مــی نویسد، سپس ازچهارشاگرد دیگر که به نوبت می خواهد که هرکدام یــک جمله از افعا ل داده شده را مطابق نمونه به صیغه مــتکلم تبــدیل نماینــد. همکاری وتشویق صورت می گیرد.	– أنا أفضّل أن أقرأ. – أنا أرغب أن أطالع. – أنا أريد أن أسافر. – أنا أريد أن أحجّ
	– نخست معلم در بارهٔ (أن مصدری) وچگونگی تبدیل نمودن (أن+ فعــل مضارع) به مصدر روشنی انداخته سپس تمرین ششم را توسط یک شــاگرد روی تخته می نویسد وازسه شاگرد دیگر می خواهد تا هرکدام مطابق مثا ل یک سوال تمرین را حل نمایند.	شاگردان تمرین ششم را چنــین حل می نمایند – تحبّ فاطمة الرّسم. – يرجو شاكرْخدمة الوطن. – أنا أحبّ السّياقة
	ــ معلم در بارهٔ علامهٔ حذف به شاگردان روشنی افگنده بعدا شــواهد آن را در متن کتاب نشان می دهد، وسپس از آنها می خواهد که از نزد خــود دو مثال بیاورند.	
	ــ معلم کلمات مشکل ذخیرهٔ لغوی را در تمرین هشتم به شاگردان معنا می کند واز آنها می خواهد که آن کلمات را با معانی آن در کتابچه های خــود بنویسند.	
۱۰ دقیقه	**ارزیابی:** معلم شاگردان را ارزیابی می نماید: ــ معنای کلمات: « المحامی، المذياع، الحداد» را به زبان دری بگویید؟ ــ کلمات« سپاهی، دهقان» را به زبان عربی ترجمه کنید؟. – **کارخانه گی:** معلم به شاگردان هدایت می دهد تا تمرین(الواجب المنزلی) را درکتابچــه های خود حل نمایند.	

درس دوازدهم ـ بخش اول

عنوان: النّشید

صفحه: ۵۳ – ۵۴

وقت: ۴۵دقیقه (یک ساعت درسی)

اهداف: شاگردان باید:

- متن درس را درست خوانده و معنا کرده بتونند.
- معنای« ندا» را بدانند.
- ادوات «ندا» را درجمله استعمال کرده بتوانند.
- افعال ماضی را به امرتبدیل کرده بتوانند.

معلومات اضافی:

نداء:عبارت است ازطلب روی آوردن، با حرف (یا) و اخوات آن، واین روی آوردن یا حقیقی و یا مجازی می باشد.

مانند:یابُنَیّ، اسمَع نصیحة أهل العلم و(یا الله،انصر عبدک).

فراخواندن مخاطب وآگاه کردن او نسبت به گوش دادن وشنیدن آنچه را که متکلم می خواهد.

حروف ندا هفت اند: همزهٔ (أ)، همزه ممدودة (آ) – (هیا) – (أی) – (وا) و (أیا)

معنای کلمات:

سمیعا: شنوا. مجیبا: اجابت کننده. نجاحا: کامیابی. شرور: زشتی. الحادثات: وقایع، رخداد ها. احم: حمایت کن، نگهدار. هیئ: آماده ساز. النائبات: مصیبتها. العداة: جمع عدو بمعنی دشمن.

روش تدریس:

قرائت نمونه یی، مناقشه، تکرار انفرادی ودسته جمعی.

مواد ممددرسی:

کتاب، تخته، تباشیر، کاغذ کاک که در آن ترانه نوشته شده باشد.

جریان درس:

وقت	فعالیت های معلم	فعالیت های شاگردان
۵دقیقه	– معلم بعد ازادای سلام واحوال پرسی باشاگردان وتنظیم صنف، درس گذشته را ارزیابی می کند: – کی می تواند این جمله را معنا نماید ؟ (محمد یفضّلُ أن یقرأ) **تولید انگیزه جهت دریافت عنوان درس جدید:** – ترانه را به عربی چه می گویند؟	
۳۰دقیقه	بعد از آن، معلم عنوان درس را که (یا إلهی) است بالای تخته می نویسد، سپس متن درس را به شکل نمونه یی به شاگردان می خواند. ـ معلم متن سرود را بار دوم خوانده از شاگردان می خواهد که به تعقیب	

۱۰دقیقه	وی تکرار نمایند. ــ معلم به چهار شاگرد، به نوبت، وظیفه می دهد تا ترانه را به آواز بلند بخوانند وخود قرائت شان را تصحیح می نماید. ــ معلم روش دکلمهٔ سرود را به شاگردان می آموزد وسپس به دو شاگرد که از آواز خوش برخوردار اند، وظیفه می دهد تا سرود را در پیش روی صنف به آواز خوش بخوانند. ــ معلم، نخست، کلمات جدید درس را روی تخته می نویسد وسپس با اشتراک شاگردان آن را معنا می کند واز شاگردان می خواهد که آن کلمات را در کتابچه های خود بنویسند. − معلم تمرین شماره اول را روی تخته نوشته وازچهارشاگرد می خواهد که هرکدام به نوبت جواب یک سوال را روی تخته بنویسند. **ارزیابی:** − کی می تواند دوبیت اول درس رامعنا نماید ؟ − کی می تواند کلمهٔ (احم) را معنا کند ؟ − کی می تواند این سوال را به عربی جواب بدهد؟ ماذا یطلب التلمیذ لنفسه ؟ **کارخانه گی:** معلم به شاگردان وظیفه می دهد تا سرود را در کتابچه های خود به خط زیبا بنویسند وسپس آن را حفظ کنند. **پیام درس:** تشویق نمودن شاگردان بسوی ارتباط مستقیم با خداوند ازطریق عبادت و نیایش. زیراکه نیایش را پیامبر ــ صلی الله علیه وسلم ــ مغزعبادت خوانده است. متن سرود این درس هم، در واقع یک نیایش است ولی با الفاظ شعر.	شاگردان به تعقیب معلم متن ترانه را تکرار می کنند. شاگردان تمرین اول را چنین حل می نمایند: − یطلب التلمیذ لنفسه نجاحاً. − یطلب التلمیذ لوالده الحمایة أمام النائبات. − دعا التلمیذ لأمه السلامة من شرورالحادثات. − دعا التلمیذ لبلده النصر علی العدو.

درس دوازدهم ـ بخش دوم

عنوان: النّشید

صفحه: ۵۵ – ۵٦

وقت: ۴۵دقیقه (یک ساعت درسی)

اهداف: تابع اهداف بخش اول

معلومات اضافی: تابع معلومات بخش اول

معنای کلمات:

روش تدریس: مناقشه یی، تکرار انفرادی ودسته جمعی.

مواد ممد درسی: کتاب، تخته، تباشیر.

جریان درس:

وقت	فعالیت های معلم	فعالیت های شاگردان
۵دقیقه	– معلم بعد ازادای سلام واحوال پرسی با شاگردان، تنظیم صنف وبررسی کارخانه گی، درس گذشته ارزیابی می کند: – کی می تواند ترانه (یا إلهی) را ازبر بخواند ؟ – معلم کلید حل تمرین دوم را به شاگردان می دهد وحل کامل آن را به آنها کار خانه گی می دهد.	
۳۰دقیقه	ـ معلم جهت حل تمرین سوم، به شاگردان وظیفه می دهد تا هر کدام در کتابچه های خود چهار جمله بنویسد وبرای ساختن جمله از کلمات داده شده در تمرین استمداد جوید. ـ معلم تمرین چهارم را روی تخته صنف نوشته وسپس پنج شاگرد را وظیفه می دهد تا هرکدام به نوبت امرافعال ماضی را بنویسند. – معلم در بارهٔ اسلوب نداء وعلامهٔ آن به شاگردان روشنی انداخته و جمله های ندایی که در تمرین پنجم آمده بحیث شاهد میاورد. ـ معلم از شش شاگرد به نوبت می خواهد که پیش روی تخته آمده هرکدام یک جمله از جمله های تمرین ششم را روی تخته نوشته وعلامهٔ ندائیه را در جای مناسب آن بگذارند. ـ معلم به شکل مناقشه تمرین هفتم را همراه باشاگردان حل می نماید، به گونه ای که از آنها می خواهد هر کدام فکر نموده یک جمله ندائیه از نزد خود بسازند وآن را به معلم بخوانند، ومعلم آن را ـ بعد از تصحیح ـ روی تخته نوشته و آنها را مکلف می سازد تا جمله ها را در کتابچه های خود بنویسند.	شاگردان تمرین سوم را با جمله نوشتن در کتابچه های خود حل می کنند. شاگردان تمرین چهارم را چنین حل می نمایند: – صام صُم – قام قمُ – لام لُم – دار دُر – قال قل

۱۰ دقیقه	**ارزیابی:** **معلم شاگردان را به شکل ذیل ارزیابی می نماید:** **ـــ معنای کلمات:« الکوارث، الأخ» را به فارسی بگویید؟** **ـــ کلمات: (میهن، خواهر، آفریدگار)، به زبان عربی ترجمه کنید؟** **کارخانه گی:** **معلم شاگردان را مکلف می سازد که نشید « یا الهی» را در ورق های بزرگ وبه خط زیبا بنویسند وبه صنف آورده آن را در مجله دیواری صنف نصب نمایند.**	

درس سیزدهم ـ بخش اول

عنوان: آداب الضیافة

صفحه: ۵۷ – ۵۹

وقت : ۴۵ دقیقه (یک ساعت درسی)

اهداف: شاگردان باید:

- متن درس را درست خوانده ومعنا کرده بتوانند.
- افعال مضارع منصوب را ازجمله ها بیرون کرده بتوانند.
- حروف (لن، کی، إذن وحتی) را درجمله استعمال کرده بتونند.
- اسلوب نهی را بشناسند.

معلومات اضافی:

نهی:نهی درعلم نحو وعلم بیان:به معنای طلب دست برداشتن ازکاری یا امتناع ازآن به صورت الزامی می باشد. ونهی دارای یک صیغه است وآن صیغه فعل مضارع مقترن به لای نهی جازم می باشد.

مانند:لاتذهب. لاتتکاسل – لاتأکل

معنای کلمات:

تستضیف: مهمانی می کنی. الضیافة: مهمانی. الموعد: زمان ومکان وعده. العنوان: آدرس.
علیک: برتولازم است. ترحب: خوش آمدید می گویی. أهلا وسهلا: خوش آمدید.
مرحبا بکم: خو ش آمدید. اسأل: بپرس. أکرمه: او را عزت کن. لاتترکه: رهایش نکن.
قدم: پیشکش کن. المائدة: سفره، دسترخوان. یستحی: می شرمد. ودعه: با وی وداع کن.

روش تدریس:

قرائت نمونه یی، مناقشه، تکرار انفرادی ودسته جمعی.

مواد ممد درسی: کتاب، تخته، تباشیر.

جریان درس:

وقت	فعالیت های معلم	فعالیت های شاگردان
۵دقیقه	– معلم بعد ازادای سلام واحوال پرسی با شاگردان، تنظیم صنف وبررســی کارخانه گی، درس گذشته را ارزیابی می کند: – کی می تواند افعال: (صام، قام، قال) را به فعل امر تبدیل نماید؟ **تولید انگیزه جهت دریافت عنوان درس جدید:** – «مهمانی» را درعربی چه می گویند ؟	
۳۰ دقیقه	– معلم بعد ازدریافت جواب، عنوان درس جدید را که (آداب الضّیافة) است روی تخته می نویسد. ــ معلم بعد از نوشتن عنوان درس روی تخته، متن آن را به آوازمناسب می خواند واز شاگردان می خواهد که خاموشانه به قرائت نمونه یی وی گــوش	

زمان	فعالیت معلم	فعالیت شاگردان
	دهند. ــ معلم متن درس را بار دوم می خواند وکلمات مشکل آن را روی تخته می نویسد، وبعد از آن کلمات مشکل را به زبان عربی معنا مــی کنـــد، یعنـــی مرادفات آن را در مقابل آنها می نویسد وسپس معنای هرکدام را به زبان دری نیز می گوید، و در عین حال شاگردان را مکلف می سازد که آن کلمات را با معانی شان در کتابچه های خود بنویسند. ــ معلم از سه شاگرد می خواهد تا هر یک از آنان سه سه ســـطر درس را بخوانند، مشکلات ایشان حل وتشویق صورت می گیرد. – معلم به دو شاگرد وظیفه می دهد تا تمرین شماره دوم را با کلمـــات داده شده روی تخته بنویسند، سپس چهار شاگرد دیگر را به ترتیب می خواهد تا هرکدام برای سوال ها جواب تهیه نمایند. – معلم به دوشاگرد وظیفه می دهد تا کلمات ستون اول تمرین سوم را روی تخته بنویسند. بعد ازآن از پنج شاگرد دیگرمی خواهد که هرکدام به نوبت آمده و ضد کلمات نوشته شده درستون اول را درمقابل آن بنویسند.	شاگردان به درس گوش می دهند. شاگردان کلمات مشکل را بـــا معانی آن در کتابچه های خود می نویسند. شاگردان سوالات را چنین طرح می نمایند: – لماذا تدعو صدیقک ؟ – کیف تعطی عنوان بیتک ؟ – ماذا تحضر لضیفک قبل الطعام ؟ – متی تکف عن الطعام ؟
۱۰ دقیقه	**ارزیابی:** – کی می تواند ضد کلمات:(أعطه، تقوم، یفرح) را بگوید ؟ – کی می تواند متن درس را درست بخواند ؟ – کی می تواند کلمات:(عنوان، یتنا ول، تکیّف) را معناکند ؟ **کارخانه گی:** معلم شاگردان را موظف نماید که تمرین اول را درکتابچه های خـــود حـــل نمایند. **پیام درس:** آگاه نمودن شاگردان ازآداب ضیافت ومهمانی و تأثیرات اجتماعی آن. پیامبر ــ صلی الله علیه وسلم ــ در مورد مهمانی فرموده اند: « کسی که به خـــدا وروز آخرت ایمان دارد باید از مهمان خود پذیرایی نماید»	شاگردان تمرین سوم را حل مـــی نمایند: الف — ب أعطه — خذه قبله — بعده تقوم — تجلس یفرح — یحزن یتوقف — یسیر

درس سیزدهم ـ بخش دوم

عنوا ن: آداب الضیّا فة

صفحه: ٦٠ – ٦٢

وقت: ۴۵دقیقه (یک ساعت درسی)

اهداف: شاگردان باید:

- افعال مضارع منصو ب را از جملات بیرون نویس کرده بتوانند.
- حروف نصب را در جملات استعمال کرده بتوانند.
- اسلوب نهی را بشناسند.
- کلمات متضاد را شناخته بتوانند.

معلومات اضافی: تابع معلومات بخش اول.

معنای کلمات:

یکف: خود داری می کند. یسیر: می رود. الغداء: غذای چا شت. الفساق: اشخاص بد اخلاق.

روش تدریس: مناقشه یی، سوال وجواب انفردی ودسته جمعی.

موادممد درسی: کتاب درسی، تخته، تباشیر.

جریان درس:

وقت	فعالیت ها ی معلم	فعالیت های شاگردان
۵دقیقه	– معلم بعد از ادای سلام، احوال پرسی وتنظیم صنف، درس گذشته را ارزیابی می کند: – کی می تواند سوال ذیل را به عربی جواب بدهد ؟ (متی تکفّ عن الطعام ؟)	
۳۰ دقیقه	– معلم شاگردان را به دو گروپ تقسیم نموده وبرایشان وظیفه می دهد تا تمرین شماره چهارم را که عبارت از جملات نا مکمل است با استفاده از کلمات داده شده درکتابچه های خود تکمیل نمایند. سپس نماینده هرگروپ را پیش روی تخته خواسته و به آنها هدایت می دهد تا هرکدام دریک قسمت تخته جملات تکمیل شده را بنویسند. اشتباها ت ایشان حل وتشویق می گردند. – معلم به دوشاگرد وظیفه می دهد تا تمرین شماره پنجم درس را روی تخته بنویسند، بعد ازآن، ازدوشاگرد دیگر می خواهد تا هرکدام به نوبت با استفاده ازمثال داده شده حروف (أن، لن، کی، إذن و حتی) را درافعال مضارع داخل نمایند. – معلم تمرین شماره ششم را روی تخته نوشته ودربارۀ «لا»ی نهی برایشان معلومات می دهد، و ازدو شاگرد می خواهد تا جمله ها را تکرار کنند.	نماینده هرگروپ جملات حل شده تمرین چهارم را به روی تخته می نویسند: – أرید أن أتناول طعام الغداء مع أسرتی. – لن أرجع إلی البیت متأخراً. – أدخل الغرفة لکی أستریح قلیلاً . – أحبّ أن أتعلّم اللغة العربیة. شاگردان به حل تمرین می

۱۰ دقیقه	ــ معلم، در تمرین هفتم، از شاگردان می خواهد که هرکدام چهار جمله بسازند و«لا»ی نهی را در آن استعمال نمایند. ــ معلم کلمات تمرین هشتم را با اشتراک شاگردان معنا می کند. **ارزیابی:** معلم شاگردان را ارزیابی می نماید: ــ کلمه های« الحفلة، الهدوء، اللقاء، والوداع) را معنا کنید؟ ــ کلمه های « خوش آمدید، دوست صمیمی، کوتاه) را به زبان عربی معنـــا کنید. **کارخانه گی:** معلم شاگردان را مکلف می سازد تا علاوه بر تمرین داده شده بنام « الواجب المنزلی»، تمرین شماره هفتم را نیز درکتابچه های خود حل نمایند.	پردازند. ۲- أن نعملَ کی نعملَ - لن نعملَ إذن نعملَ حتی نعمل ۳- أن نلتزم - لن نلتزم کی نلتزم - إذن نلتزم حتی نلتزم

درس چهاردهم ـ بخش اول

عنوان: آداب المجلس

صفحه: ٦٣ – ٦٥

وقت: ۴۵دقیقه (یک ساعت درسی)

اهداف: شاگردان باید:

- درس را درست خوانده و معنا کرده بتوانند.
- فعل مضارع مرفوع ومجزوم را بشناسند.
- حروف جازم (لم، لمّا و لا) را درجملات بشناسند.
- حروف جازم را بر فعل مضارع داخل کرده بتوانند.

معلومات اضافی:

فعل مضارع به زمان حال وآیند ه دلالت می کند، هرگاه یکی از حروف جازم (لم، لمّا و لا)
برسر فعل مضارع داخل گردد آنرا مجزوم می کند. ومجزوم شدن فعل مضارع به این است که علامت رفع
از آخرآن حذف شود. مانند:

یدرسُ – لم یدرس یظهرُ – لم یظهر

حروف (لم و لمّا) حروف نفی، جزم وقلب اند که فعل مضارع را منفی ومجزوم نموده ومعنای آن
را به ماضی تبدیل می نماید. مانند: لم یکتب (ننوشت) لم یرجع (باز نگشت)
لمّا نسمع (هنوز نشنیده ایم) لمّا یکتب (هنوز ننوشته است)
(لا) حرف نهی است ودراول فعل مضارع می آید و آنرا دارای طلب ترک فعل می کند، وبه عبارت
دیگر فعل مضارع را به منهی ومجزوم تبدیل می سازد. مانند:لاتذهب – لا تکتب
لام امر:برسر فعل مضارع می آید و آنرا دارای معنای انجام طلب فعل می کند. مانند:
لِیَکتب سعید (سعید باید بنویسد)

معنای کلمات:

روش تدریس: قرائت نمونه یی، مناقشه، سوال وجواب، انفرادی وتکرار.

مواد ممد درسی: کتاب، تخته، تباشیر، ضبط الصوت وکاست درصورت امکان:

جریان درس:

وقت	فعالیت ها ی معلم	فعالیت های شاگردان
۵دقیقه	- معلم بعد از ادای سلام و احوال پرسی با شاگردان، درس گذشته را ارزیابی مـــی کند: - کی می تواند حرف (کی) را درجمله استعمال نماید ؟ **تولید انگیزه جهت دریافت عنوان درس جدید:** - کی می تواند بگوید که دریک مجلس چه چیز باید مراعات گردد ؟	
۳۰دقیقه	- معلم بعد از دریافت جواب، عنوان درس جدید را که (آداب المجلس) اســت روی تخته می نویسد، سپس متن درس را خوانده واز شاگردان می خواهد کــه بــه قرائت وی گوش دهند. ـ معلم متن درس را بار دوم می خواند ومعنی می کند ودر عین حال کلمات مشکل آن را روی تخته می نویسد ومعانی آن را با اشتراک شاگردان می نویسد واز آنها می خواهد که آن را در کتابچه های خود بنویسند. ـ معلم چند شاگرد را مکلف می سازد که متن درس را به شکل محاوره بخواننــد ومعلم برای آنها تصحیح می نماید. - معلم چهار نفر از شاگردان را وظیفه می دهد تا به نوبت مقابل تختــه آمــده تــا هرکدام یک جمله ازتمرین دوم را به روی تخته نوشته و درست بودن یا نبودن جمله را توسط علامه های (صحیح و غلط) مشخص سازند .	شاگردان تمرین دوم را حل می نمایند: - یجب أن نستأذن للــد خول عند الزیارة (√) - یجب أن نرفع أصــواتنا عند الحدیث (×) - أزور أقربــائی فـــی أی وقت أرید (√) - لا أعبث فی المجلــس بشعری و أنفی (√)
۱۰دقیقه	**ارزیابی:** - کی می تواند معنای کلمات:(یتحدث، لا تقاطع، یمیناً و شمالاً) را بگوید ؟ - کی می تواند درست یا نا درست بودن جمله ذیل را روی تخته نوشـــته و نشانی نماید ؟ (أزور أقربائی فی أی وقت أرید) - کی می تواند این جمله را به عربی پاسخ بدهد ؟ - (إلی أین خرج عبد الله ؟) **کارخانه گی:** معلم به شاگردان هدایت می دهد تا تمرین های شماره اول و سوم را درکتابچه های خود حل نمایند. **پیام درس:** آگاه ساختن شاگردان از آداب زیارت و دید و بازدید دوستا ن و همسایگان.	

درس چهاردهم ـ بخش دوم

عنوان: آداب المجلس

صفحه: ٦٦

وقت: ۴۵دقیقه (یک ساعت درسی)

اهداف: تابع اهداف بخش اول

معلومات اضافی:

تابع معلومات بخش اول

معنای کلمات:

أستأذن: اجازه می خواهم. تقاطع: قطع می کنی. تلتفت: متوجه می شوی. نعبث: بازی می کنیم.

روش تدریس: سوال وجواب، تکرار انفرادی، وگروپی.

مواد ممد درسی: کتاب، تخته، تباشیر.

جریان درس:

وقت	فعالیت های معلم	فعالیت ها ی شاگردان
۵دقیقه	– معلم بعد از ادای سلام و احوال پرسی با شاگردان، تنظیم صنف و بررسی کارخانه گی، درس گذشته را ارزیابی می کند: جمله زیر را به عربی پاسخ دهید: – ماذا أفعل حین أجلس فی المجلس ؟	
۳۰دقیقه	– معلم از شاگردان می خواهد که تمرین چهارم را در کتابچه های خود حل نمایند وبعد از نوشتن جمله آن را در پیش روی صنف بخوانند. ـ معلم دو شاگرد را انتخاب نموده وبه یکی از آنها هدایت می دهد جمله های ستون اول تمرین چهارم را بخواند وبه دومی هدایت می دهد تا جمله های ستون دوم را بخواند وبدین شکل فرق میان آن دو نوع جمله را از نگاه نحو روشن می سازد. ـ معلم تمرین شماره پنجم را توسط سه شاگرد روی تخته صنف می نویسد وسپس ازآنها می خواهد تا ادوات جزم (لم،لمّا و لا) را به صورت درست درجای خالی بنویسند. البته همکاری وتشویق صورت می گیرد. – معلم تمرین ششم درس را توسط دو شاگرد بالای تخته صنف می نویسد، بعدازآن دو شاگرد را به نوبت پیش روی تخته می خواهد وهرکدام یک شماره از تمرین را مطابق نمونه حل می نمایند. ـ معلم یک مثال از تمرین ششم را حل می کند ومتباقی خانه خالی ها را می گذارد تا شاگردان آن را پر نمایند واو تشویق وتصحیح می نماید.	شاگردان تمرین را چنین حل می نمایند: – محمد لم یخرج إلی السوق. – لمّا أذهب إلی المکتب. – هو یقول لا تحضر الجلسة شاگردان تمرین پنجم را چنین حل می نمایند: – یلعب – لم یلعب –لاتلعب لمّاتلعب. – یمرح –لم یمرح – لا تمرح – لمّا تمرح شاگردان مطابق مثالها تمرین را تکمیل می نمایند.

	ــ معلم در باره «إذا» به شاگردان روشنی می اندازد وبعد از آن یک مثـــا ل از تمرین شماره هفتم را به روی تخته می نویسد وازشاگردان می خواهد تا آن تمرین را مطابق نمونه تکمیل کنند. ــ معلم کلمات تمرین هشتم را با اشتراک شاگردان معنی می کند: الهدوء: آرامش. الترحیب: خوش آمدید. اللقاء: روبه روی شدن.	– إذا استأذنت قبل الــدّخول فانتظر. – إذا جلست فــی المجلــس فاستمع إلی حدیثهم. شاگردان مطابق مثال دوجمله باقی مانده را تکمیل می نمایند.
۱۰ دقیقه	**ارزیابی:** معلم شاگردان را با طرح چند سوال ارزیابی می نماید: ــ آداب مجلس چیست؟ ــ در مجلس کدام مسایل را باید درنظر داشت ومراعات نمود؟ ــ از کدام عادات باید در مجلس خود داری ورزید؟ **کارخانه گی:** معلم به شاگردان هدایت می دهد تا کارخانه گی(الواجب المنزلی) را درکتابچه های خود حل نمایند.	

درس پانزدهم ـ بخش اول

عنوان: الخليفة الأول

صفحه: ٦٧

وقت: ۴۵دقیقه (یک ساعت درسی)

اهداف: شاگردان باید:

- متن درس را درست خوانده بتوانند.
- جمله های نا مرتب پنج کلمه یی را ترتیب داده وجمله مفیده ساخته بتوانند.
- «کان وأخواتها» را در جمله استعمال کرده بتوانند.
- موارد استعمال شرطه را در جمله بشناسند.

معلومات اضافی:

شرطه که با علامه (ــ) نشان داده می شود، معمولاً در میان سخن دو شخصی که باهم صحبت وگفتگو دارند گذاشته می شود، وهم چنان بعد از عدد نیز گذاشته می شود.

شرطتان: شرطتان که با علامه (ــ ــ) نشان داده می شود، و در دو طرف جمله معترضه استعمال می گردد، به عبارت دیگر، جمله های معترضه در مابین شرطتان جابجا می شوند.

معنای کلمات:

مولد: زمان و مکان تولد. صار: گشت، گردید. هدی: هدایت نمود. توفی: وفات نمود.

روش تدریس: قرائت نمونه یی، مناقشه، تکرار گروپی وانفرادی. سوال وجواب.

مواد ممد درسی: کتاب، تخته، تباشیر، ضبط الصوت وکاست در صورت امکان.

جریان درس:

وقت	فعالیت های معلم	فعالیت های شاگردان
۵دقیقه	– معلم بعد از ادای سلام واحوال پرسی با شاگردان، تنظیم صنف و بررسی کارخانه گی، درس گذشته را ار زیابی می کند: – کی می تواند (لمّا) را درجمله استعمال نماید ؟ **تولید انگیزه جهت دریافت عنوان درس جدید:** – جانشین پیغمبرــ صلی الله علیه وسلم ــ کی بود ؟	
۳۰دقیقه	بعد از در یافت جواب، عنوان درس را که (الخليفة الأول) است روی تخته می نویسد وبعد ازآن متن درس را خوانده ومعنا می نماید، سپس ازشاگردان می خواهد تادرس را خاموشانه بخوانند. بعد ازآن معلم سه بار تمام متن درس را دو دو سطر بالای چندین شاگرد می خواند تا آنکه از درست خواندن آنها کاملا مطمین شود. ــ معلم کلمات مشکل درس را روی تخته نوشته ومعانی آن را به عربی وبه زبان دری می نویسد واز آنها می خواهد که آن کلمات را در کتابچه های	شاگردان متن درس را خاموشانه می خوانند. شاگردان کلمات مشکل را در

۵دقیقه	خود بنویسند. – معلم تمرین دوم درس را که کلمات نامرتب است روی تخته می نویسد و از پنج شاگرد می خواهد تا هر کدام از کلمات نامرتب، یک جمله مفید بسازند. ترتیب کلمات به شکل ذیل است: ــ ولد أبوبکر بعد النبی بسنتین. ــ هدی الله علی یدیه کبار العرب. ــ اختار الرسول أبابکر لیکون صاحبه. ــ وأصبح أول خلیفة المسلمین. **ارزیابی:** – کی می تواند این سوال را به عربی پاسخ دهد ؟ (متی ولد أبو بکر رضی الله عنه؟) – کی می تواند کلمات (سنتین، سُمیّ وکبار) را معنا نماید ؟ – کی می تواند ازاین کلمات نامرتب جمله مفید بسازد ؟ ابابکر – اختار – لیکون – الرّسول – صاحب **کارخانه گی:** معلم به شاگردان هدایت می دهد تا تمرین اول را که عبارت از سوالهایی است که از متن گرفته شده اند، را در روشنی متن در کتابچه های خود پاسخ دهند. **پیام درس:** شناخت کامل ازشخصیت ابوبکرصدیق رضی الله عنه وفداکاری های وی درراه اسلام.	کتابچه های خود می نویسند. شاگردان کلمات نا مرتب را ترتیب می دهند.

درس پانزدهم ـ بخش دوم

عنوان: الخليفة الاول

صفحه: ٦٩ – ٧٠

وقت: ۴۵دقیقه (یک ساعت درسی)

اهداف: شاگردان باید:

– معنای کان و اخوات آنرا بدانند.

– کان واخوات آنرا درجملات استعمال کرده بتوانند.

معلومات اضافی:

کانَ و اخوات آن فعل های ناقصه یی هستند که بر سر مبتدا و خبر داخل می شوند.

کان واخوات آن بر مبتدا وخبر داخل می شوند ومبتدا را مرفوع می سازند که اسم «کان» نامیده می شود وخبر را منصوب می گردانند که خبر « کان» نامیده می شود.مانند:

عليٌّ عالمٌ – کان عليّ عالماً الجوُّ جميلٌ – کان الجوُّ جميلاً .

کانَ واخوات آن عبارت اند از:کان (بود) – ظلّ (در تمام روز همچنان بود) – بات (درتمام شب بود) – أصبح (صبح کرد) – صار (شد) – ليس (نيست) – أضحی (چاشت کرد) – أمسی (شام کرد) – ما زال – ما فتئ – مابرح – ماانفک (پیوسته) – دام (ماند).

معنای کلمات:

روش تدریس: مناقشه، سوال وجواب، تکرار.

مواد ممد درسی: کتاب، تخته، تباشیر.

جریان درس:

وقت	فعالیت های معلم	فعالیت های شاگردان
۵دقیقه	– معلم بعد ازادای سلام و احوال پرسی، با شاگردان، تنظیم صنف و بررسی کار خانه گی، درس گذشته را ارزیابی می کند: – کی می تواند جمله ذیل را معنا نماید ؟ (هدى الله على يدى أبى بكر كبارالعرب).	
۳۰دقیقه	– معلم تمرین شماره اول درس را تو سط پنج شاگرد روی تخته نوشته وسپس از پنج شاگرد دیگر می خواهد تا هرکدام به نوبت برای یک سوال جواب تهیه نمایند. – معلم تمرین شماره سوم درس را یک مرتبه خوانده و معنا می نماید و درمورد(کان و اخواتها) معلومات می دهد.	شاگردان تمرین اول را چنین حل می نمایند: – هو أبو بكرالصديق. – عمل أبوبكر بالتجارة. – ولد أبوبكرالصديق بعد مولد النبى (ص).

	سپس کلمات تمرین شماره چهارم را به وسیله یک شاگرد روی تخته می نویسد و از چهارشاگرد دگر می خواهد تاجمع کلمات متذکره را درمقابل آن بنویسند. معلم از شاگردان می خواهد که تمرین شماره پنجم را در کتابچه های خود در خانه حل نمایند، وروش جمله ساختن را به آنها می آموزد. معلم در باره دش که به علامه (ـ) نشان داده می شود، برای شاگردان معلومات ارائه می دارد ومواضع استعمال آن را برای ایشان بیان می دارد ومثالهایی هم از کتاب به آنها نشان می دهد. معلم کلمات عمدهٔ تمرین هفتم(ثروة اللغوية) را به شکل ذیل به شاگردان معنی می کند: أمیر المؤمنین: امیر مسلمانان. السلطان: پادشاه. رئیس الوزراء: نخست وزیر، صدر اعظم. العقید: دگروال.	- اختا رمحمد (ص) أبا بكر ليكون صديقه فی الهجرة. توفی أبوبكر سنة ثلاث عشرة من الهجرة. شاگردان تمرین چهارم را حل می نمایند: مفرد جمع صاحب اصحاب نسب انساب مسلم مسلمین رجل رجال
۱۰ دقیقه	**ارزیابی:** معلم جهت ارزیابی شاگردان سوال های آتی را مطرح می سازد: ــ کلمات « أمير المؤمنين، السلطان، رئيس الوزراء) را به دری معنا کنید؟ ــ دگروال را به زبان عربی چه می گویند؟ **کارخانه گی:** معلم تمرین (الواجب المنزلی) را به شاگردان کارخانه گی داده و از آنها می خواهد که با گذاشتن (کان) در اول آن تغییرات لازم آورند.	

درس شانزدهم ـ بخش اول

عنوان: نهرکابل

صفحه: ۷۱

وقت: ۴۵دقیقه (یک ساعت درسی)

اهداف: شاگردان باید:

- متن درس را درست خوانده و معنا کرده بتوانند.
- معنا ی لغات جدید را بدانند.
- به سوالات تمرین جواب داده بتوانند.

معلومات اضافی:

هرگاه در ابتدای جمله اسمیه (إنّ) یا یکی از ادوات همانند آن را بگذاریم، آن جمله از حالت اعرابی مبتدا وخبر بیرون شـــده، اسم اول (مبتدا) منصوب می گردد واسم دوم(خبر) مرفوع قرار می گیرد. مانند: إنّ محمداً طالبٌ. در این جمله «محمدا» اسم (إنّ) بوده ومنصوب است، و«طالب» خبر(إنّ) بوده ومرفوع می باشد. وهمین طور تمام جمله های اسمیه واقع می شوند.

ادوات همانند (إنّ) عبارت اند از: إنّ ، كأنَّ، ليت، لكنّ، لعلَ.

این ادوات را بنام حروف ناسخه نیز یاد می کنند.

معنای کلمات:

نهرکابول: دریای کابل	ینبع:سرچشمه می گیرد	یزداد: زیاد می شود
یقل: کم می شود	نهر: دریا	ینضم: یکجا می شود.
یمتد: ادامه پیدا می کند.		

روش تدریس: قرائت نمونه یی، مناقشه، سوال وجواب،انفرادی و تکرار.

مواد ممد درسی: کتاب درسی،نقشهٔ شهر کابل ، تخته وتباشیر.

جریان درس:

وقت	فعالیت های معلم	فعالیت های شاگردان
۵دقیقه	- معلم بعدازادای سلام واحوال پرسی باشاگردان، تنظیم صنف وبررسی کارخانه گی درس گذشته را ارزیابی می کند: - کی می تواند متن درس گذشته را درست بخواند ؟ ــ کی می تواند در بارهٔ خلیفهٔ اول اسلام یک دقیقه صحبت کند؟ **تولید انگیزه جهت دریافت عنوان درس جدید:** ــ دریا را درعربی چه می گویند ؟	
۳۰دقیقه	- معلم بعد ازدریافت جواب، عنوان درس جدید را که (نهرکابول) است بـــه خط درشت روی تخته نوشته ودرس جدید را به نام خدا وند ــ جل جلالــه ــ آغاز می نماید و شاگردان را متوجه کتاب هایشان می سازد. معلم متن درس را به شکل نمونه یی به شاگردان قرائت می کند واز آنهـــا مـــی	

۱۰دقیقه	خواهد تا به قرائت وی گوش دهند و سپس دو دو سطر آن را بالای چند شاگرد می خواند تا اطمینان حاصل شود که همه شاگردان درست خواندن آن را یـــاد گرفتند. معلم یک باردیگرمتن درس را برای شاگردان خوانده ومعنا می نماید، ودر عین زمان کلمات مشکل آن را با معانی آن روی تخته می نویسد، واز شاگردان مـــی خواهد که آن را در کتابچه های خود نقل نمایند. - معلم سوالات تمرین اول درس را از شاگردان می پرسد وبه آنها هدایت می دهد تا با استفاده ازمتن درس به آن سوالات جواب ارایه نمایند. **ارزیابی:** - کی می تواند متن درس را درست بخواند ؟ - کی می تواند این سوال را معنا کند ؟ (یزداد ماءنهرکابول فی الربیع) - کی می تواند این جمله را به عربی پاسخ بگوید ؟ (من أین ینبع نهر کابول ؟) - کی می تواند معنای کلمات:(سدود، یَنضُم و بُنِیَت) را بگوید ؟ **کارخانه گی:** - معلم تمرین دوم وسوم درس را برای شاگردان کارخانه گی می دهد، وبه آنها هدایت می دهد تا تمرین دوم را با استفاده از کلمات داده شده خانه پری کنند، وکلمات تمرین سوم را در جمله استعمال نمایند. **پیام درس:** شناخت دریاهای عمدۀ افغانستان و اینکه آب یکی از منابع عمده وبـــزرگ در تقویت و بقای زندگی است.	شاگردان به قرائت نمونه یی معلم گوش می دهند. شاگردان کلمات مـــشکل متن درس را با معانی آن در کتابچه هـــای خـــود مـــی نویسند.

درس شانزدهم ـ بخش دوم

عنوان: نهر کابول

صفحه: ۷۳ – ۷۴

وقت: ۴۵ دقیقه (یک ساعت درسی)

اهداف:

تابع اهداف درس گذشته.

معلومات اضافی:

تابع معلومات اضافی درس گذشته.

معنای کلمات:

میاه:آب ها — ثلج: برف، آب منجمد — سحاب: ابر

مطر: باران — عیون: چشمه ها — برَد: ژاله

کهرباء: برق — سد کهرباء: بند برق

روش تدریس: مناقشه، سوال وجواب، انفردی.

مواد ممد درسی: کتاب درسی، تخته، تباشیر.

جریان درس:

وقت	فعالیت های معلم	فعالیت های شاگردان
۵دقیقه	– معلم بعد ازادای سلام واحوال پرسی با شاگردان، تنظیم صنف و بررسی کارخانه گی، درس گذشته را ارزیابی می کند: – کی می تواند کلمات: (ینبع، یزداد، ینضم ویقلّ) را معنا کند؟ – معلم شاگردان را متوجه کتاب های شان ساخته و درس جدید را به نام خداوند ــ جل جلاله ــ آغاز می نماید.	
۳۰دقیقه	معلم با شاگردان حل تمرین چهارم را مناقشه می نماید واز آنها می خواهد که کلمات این تمرین را که در واقع جمع تکسیر اند به مفرد تبدیل نمایند. وبعد از تبدیل شدن آنها به مفرد، از شاگردان می خواهد که این کلمات را در کتابچه های خود بنویسند. – معلم نخست پیرامون حروف مشبه بالفعل یا حروف ناسخه (إنَّ وأخواتها) برای شاگردان معلومات می دهد و جملات تمرین پنجم را که حرف (إنَّ) درآن استعمال شده است روی تخته می نویسد و برای آنها عمل (إنّ) را که درمعلومات اضافی دربارۀ آن معلومات داده شده برای شاگردان تو ضیح نموده وفرق آن را با جملات بدون (إنّ) برای آنها می گوید. ونیز جملات را بالای آنها تکرارمی نماید. – معلم جملات تمرین ششم درس را که مبتدا وخبر است روی تخته می نو یسد	شاگردان کلمات تمرین چهارم را با حالت مفرد آنها در کتابچه های خود می نویسند.

<table>
<tr>
<td>۱۰
دقیقه</td>
<td>سپس از چند شاگرد می خواهد تا هرکدام به نو بت پیش روی صنف آمده و حرف (إنّ) را درآغاز جملات بنویسند و ازچند شاگرد دیگرمی خواهد تا حرکت کلمات را که بعد از داخل شدن حرف (إنّ) ضرورت به تغییردارند تغییر بدهند. مثلاً
إنّ الکتابَ جمیلٌ و إنّ الموت حقٌّ
– معلم جهت حل تمرین هفتم از شاگردان می خواهد تا در کتابچه های خود چهار جمله بنویسند و در هریک از آنها واژه « یزداد» را استعمال نمایند سپس آن را بــه آواز بلند بخوانند. وخود معلم یک جمله را به شکل نمونه به آنها می سازد.:
یزداد الفواکه فی الصیف.
معلم سه جمله یی که در تمرین هشتم آمده روی تخته می نویسد وسپس با شاگردان فرق وتفاوت بین آنها را مناقشه می نماید.
معلم تمرین نهم را که ذخیره لغات است روی تخته نوشته ومعنا می نماید و ســپس کلمات را به آواز بلند برای آنها می خواند وازآنها می خواهد تا به تعقیب وی تکرار نمایند وهمچنان یک شاگرد را پیش روی صنف خواسته و به او هدایت می دهد تا کلمات را ازروی تخته به آوازبلند بخوانند و شاگردان دیگرنیــز بــه تعقیــب وی تکرارنمایند.
مثلاً :
میاهٌ : آب ها بحر:بحر
ثلج:برف سحاب:ابر
مطر:باران عیون:چشمه ها
سَیلٌ: سیل برد:سردی
کهرباء:برق سد الکهرباء:بند برق

ارزیابی:
معلم شاگردان را با طرح چند سوال ارزیابی می کند:
ـــ معنای کلمات:« میاه، ثلج، مطر) چیست؟
ـــ واژه های:« برق، سرما، بند برق) را به عربی ترجمه کنید.

کارخانه گی:
– معلم به شاگردان هدایت می دهد تا تمرین «الواجب المنزلی» را در کتابچه های خود حل نمایند.</td>
<td>شاگردان تمرین هفتم را در کتابچه های خود حل مــی نمایند.</td>
</tr>
</table>

درس هفدهم ـ بخش اول

عنوان: الإجازة الصيفية

صفحه: ۷۵ - ۷٦

وقت: ۴۵ دقیقه (یک ساعت درسی)

اهداف: شاگردان باید:

- متن درس را درست خوانده بتوانند.
- در میان خود در بارۀ تعطیلات تابستانی محاوره کرده بتوانند.
- به سوالات درس پاسخ داده بتوانند.
- جمله های خبری را به استفهامی تبدیل کرده بتوانند.
- از واژه های نامرتب جمله های مرتب ساخته بتوانند.

معلومات اضافی:

به بخش دوم درس مراجعه شود.

معنای کلمات:

الإجازة الصيفية:رخصتی تابستانی.   العطلة: رخصتی.   يحاور: گفتگو می کند.

أزور: دیدار می کنم.   ستبقى: باقی خواهی ماند.

روش تدریس: قرائت نمونه یی، مناقشه، سوال وجواب، انفردی وتکرار.

مواد ممددرسی: کتاب درسی، تخته، تباشیر.

جریان درس:

وقت	فعالیت های معلم	فعالیت های شاگردان
۵دقیقه ۳۰دقیقه	– معلم بعد ازادای سلام و احوال پرسی و تنظیم صنف درس گذشته را ارزیابی می کند: – کی می تواند دوجمله بگوید که درآن (إنّ) بکاررفته باشد ؟ **تولید انگیزه جهت دریافت عنوان درس جدید:** – رخصتی تابستانی را به عربی چه می گویند ؟ – معلم بعد ازدریافت جواب عنوان درس جدید را که (الإجازة الصّيفية) است روی تخته نوشته ودرس جدید را به نام خدا وند (ج) آغا می نماید. – معلم متن درس را برای شاگردان خوانده ونیز بالای چند شاگرد تکرار می نماید بعداً یکباردیگرمتن درس را برای آنها خوانده وترجمه می نماید وهمچنان محاوره را به شکل عملی بالای آنها اجرا می نماید. – معلم سوالات تمرین اول درس را ازشاگردان می پرسد وبه آنها هدایت	شاگردان در محاوره اشتراک می ورزند.

	می دهد تا به کمک متن درس به آن جواب بدهند. **- ارزیابی:** **- کی می تواند متن درس را درست بخواند ؟** **- کی می تواند کلمات (الصیف، العطلة، أزور) را بگوید ؟** **- کی می تواند این جمله را معنا کند ؟** **(کم یوماً ستبقی هناک؟)** **کارخانه گی:** **- معلم تمرین دوم درس را به شاگردان کارخانه گی می دهد، واز آنها می خواهد که جملات این تمرین را در کتابچه های خود نوشته ودر مقابل جملات درست علامت صحیح ودر مقابل جملات اشتباه علامت اشتباه بگذارند.** **پیام درس:** **آگاه ساختن شاگردان ازاهداف رخصتی های مکاتب وداشتن برنامه های دقیق وسالم درآن. چه خیلی از کارهایی را که انسان در جریان رخصتی های سال تعلیمی انجام داده می تواند که در جریان سال تعلیمی نمی تواند انجام داد.**	**۱۰دقیقه**

درس هفدهم ـ بخش دوم

عنوان: الإجازة الصيفية

صفحه: ۷۷ – ۷۸

وقت: ۴۵ دقیقه (یک ساعت درسی)

اهداف: شاگردان باید:

- حروف جر را بشناسند.
- حروف جررا درجملات استعمال کرده بتوانند.

معلومات اضافی:

حرف:کلمه ای است که بر معنای مستقلی دلالت نکند، و به وسیله آن میان کلمات ارتباط ایجاد می گردد، مانند:جلستُ علی الکرسیِّ خرجت من الفصل.

یکی از انواع حروف، حروف جر می باشند. حروف جرعبارتند از:

(من، إلی، حتی، خلا، حاشا، عدا، في، عن، علی، مذ، منذ، ربّ، لامّ، واو، تاء، باء، کاف)

حروف جرمخصوص اسم ها بوده وحرف آخر اسمی را که به دنبال آنها می آید مستقیماً مجرور می سازد. مانند: ذهبت إلی المدرسةِ – جئت من المدرسةِ

معنای کلمات:

حدیقة الحیوان:باغ وحش الأسبوع الماضی:هفته گذشته

کلیة الشریعة:دانشکده شرعیات

روش تدریس:انفرادی،سوال وجواب

مواد ممددرسی: کتاب درسی، تخته، تباشیر.

جریان درس:

وقت	فعالیت های معلم	فعالیت های شاگردان
۵دقیقه	– معلم محترم بعد ازادای سلام واحوال پرسی باشاگردان وتنظیم صنف درس گذشته را ارزیابی می کند: – کی می تواند این جمله را معنا کند ؟ (سأبقی هناک عشرین یوماً)	شاگردان ازکلمات نامرتب جمله می سازند: – أین ترید أن تذهب ؟
۳۰دقیقه	– معلم به دو شاگرد وظیفه می دهد تا هرکدام به نوبت دو مثال ازکلمات نامرتب تمرین سوم را روی تخته بنویسند و بعداً چهارشاگرد دیگررا انتخاب نموده وبه آنها هدایت می دهد تا هرکام به نوبت یک مثال ازکلمات نامرتب را به جمله مفید تبدیل نمایند. – معلم درباره حروف جربه شاگردان تو ضیح داده و عمل این حروف را به	– لماذا تذهب إلی کابول ؟ – سأدرس في کلیة الشریعة ؟ – أرجولک التوفیق والنجاح ؟ شاگردان سوال می سازند – أین تذهب ؟

	آنها بیان می نماید وبا استفاده ازمثال های داده شده درتمرین چهارم برای آنها مثال می دهد. مثلاً : درس محمد فی المدرسةِ که دراین مثال «فی» حرف جرمی باشد. برکلمه «المدرسة» داخل شده و اورا مجرورساخته است، که علامه آن کسره می باشد. ـــ سپس معلم جواب های داده شده درتمرین چهارم را توسط دو شاگرد روی تخته می نویسد و به شاگردان دیگرهدایت می دهد تا به جواب های تمرین، سوال ساخته و آنرا درمقابل جواب ها بنویسند – معلم محترم حروف جارۀ را که درجملات تمرین به کاررفتـــه انـــد بـــه شاگردان نشان داده و عمل آن بالای اسم و علامه مجرور را برای آنها مـــی گوید. – معلم محترم تمرین ششم درس را روی تخته می نویسد و از شاگردان مـــی خواهد تابا استفاده ازکلمات داده شده جملات تمرین را خانه پری نمایند. – معلم محترم کلمات تمرین هشتم را که ذخیره لغات می باشد روی تختـــه نوشته و معنا می کند. سپس کلمات را به آوازبلند برای شاگردان خوانده و ازآنها می خواهد تا به تعقیب وی تکرارنمایند. مثلاً : الإجازة:رخصتی السّیاحة:جهان گردی أستعدّ:آماده می شوم العودة:بازگشت الاقربا:نزدیکان و خویشاوندان	– أین درس محمدٌ ؟ – هل تناولتَ الغداء؟ – أین ذهبت ؟ – من أین إشتریت السمک ؟ – کم قلماً عندک ؟ – من هو في البیت ؟ شاگردان جاهای خالی تمرین را پرمی کنند: – أنا جئتُ(فـــی) الأســـبوع الماضی. – هذاشهرثان (مـــن) الـــسنة الدراسیة – سأذهب(إلی) حدیقة الحیوان
۱۰ دقیقه	**ارزیابی:** معلم شاگردان را با طرح چند سوال ارزیابی می نماید: ـــ معنای « الإجازة، أستعد، السیاحة) چیست؟ ـــ کلمات « بازگشتن، خویشاوندان» را چگونه می توان به عربـــی ترجمـــه نمود؟ **کارخانه گی:** معلم برعلاوه کارخانه گی داده شده درکتاب، تمرین هفتم را نیز به شاگردان کارخانه گی می دهد.	

درس هجدهم ـ بخش اول

عنوان: في الفندق

صفحه: ۷۹ - ۸۰

وقت : ۴۵دقیقه (یک ساعت درسی)

اهداف: شاگردان باید:

- متن درس را درست خوانده بتوانند.
- معنای کلمات جدید را یادبگیرند.
- به سوالات تمرین جواب داده بتوانند.

معلومات اضافی:

به بخش دوم همین درس مراجعه شود.

معنای کلمات:

تفضّل: بفرمایید.　　أسعار: قیمت ها.　　وجبة:یک وعده خوراک.

لوحدي: صرف به خودم.　　حسنا: خیلی خوب.

روش تدریس: قرائت نمونه یی، تکرار، حوار، سوال وجواب و انفرادی ودسته جمعی.

مواد ممددرسی: کتاب درسی، تخته، تباشیر.

جریان درس:

وقت	فعالیت های معلم	فعالیت های شاگردان
۵دقیقه	- معلم محترم بعدازادای سلام واحوال پرسی با شاگردان، تنظیم صنف وبررسی، کارخانه گی، درس گذشته را ارزیابی می کند: - کی می تواند یک جمله را روی تخته بنویسد که درآن حرف جربکاررفته باشد؟ تولید انگیزه جهت دریافت عنوان درس جدید: - مسافرخانه (هوتل) را به عربی چه می گویند ؟ - معلم بعد ازدریافت جواب، عنوان درس جدید را که (في الفندق) است روی تخته می نویسد ومی گوید: این عنوان درس امروز ماست.	
۳۰دقیقه	- معلم متن درس را یکبارخوانده واز شاگردان می خواهد که جمله ها را بعد از وی تکرار نمایند. ـ سپس درس را به قسم محاوره بالای شاگردان اجرا می نماید وبه آنها هدایت می دهد تا درجریان محاوره ازذکرنام موظف و مسافر خود داری نمایند، طوری که یک نفردرنقش مسافر و نفردیگردرنقش موظف محاوره را عملاً اجرا می نماید.	شاگردان جمله ها را بعد از معلم تکرار می نمایند.

زمان	فعالیت معلم	فعالیت شاگردان
۱۰دقیقه	- معلم قبل ازحل تمرین اول درس،پیرامون ادوات استفهام برای شاگردان توضیح می دهد وبرای آنها می گوید که هرگاه ما بخواهیم سوالی بسازیم درساختن سوال ازادوات استفهام استفاده می کنیم و آنها عبارت اند از: أین، کیف، ما، ماذا، کم، مَن، متی وایُّ طورمثال: - أین تذهب ؟ کیف حالک ؟ - ماسمک ؟ ماذا تفعل ؟ - کم تلمیذاً فی صفِّکم ؟ ونیزبه آنها هدایت می دهد تا ادوات استفهام را بامثال های آن درکتابچه های شان بنویسند. - معلم به خاطر حل تمرین اول درس، پنج شاگردرا انتخاب نموده ازآنها می خواهد تا هرکدام به نوبت پیش روی صنف آمده یک سوال را همراه با جواب آن، روی تخته بنویسند. **ارزیابی:** - کی می تواند یک جمله ای بگوید که درآن ادات استفهام بکاررفته باشد ؟ - کی می تواند معنای کلمات (المؤظف، جوازالسفر و تفضّل) را بگوید ؟ - کی می تواند متن درس را درست بخواند ؟ **کارخانه گی:** معلم حل تمرین دوم درس را به شاگردان کارخانه گی میدهد. **پیام درس:** آگاه ساختن شاگردان ازهوتل ها وآدابی که درآنجا حکم فرماست و اینکه هرگاه شاگردان می روند چگونه با صاحبان هوتل ها تفاهم نمایند.	شاگردان تمرین اول را حل می کنند: - حدث هذ الحوارفی الفندق - دارالحواربین المسافروالمؤظف - یرید المسافربعض المعلومات.

درس هجدهم ـ بخش دوم

عنوان: في الفندق

صفحه: ۸۱ – ۸۲

وقت: ۴۵دقیقه (یک ساعت درسی)

اهداف: شاگردان باید:

- ادوات استفهام را بدانند.
- ادوات استفهام را درجمله استعمال کرده بتوانند.
- نشانهٔ سوالیه یا استفهام (؟) را درست بنویسند.

معلومات اضافی:

استفهام عبارت ازطلب معرفت چیزی یا حقیقت آن، یا تعداد آن، ویا صفت ملحق به آن است واسمای استفهام عبارت اند از:

مَن، ماذا، متی، أین، کیف، أیّ، کم،أیّان، أنّی.

وحروف استفهام عبارت اند از: (أ – هل)

اسمای استفهام همیشه در اول جمله می آیند، چیزی جزحرف جر یا مضاف بر آنها مقدم نمی گردد. مانند: بمن تفکّر ؟ سیّارة من هذا ؟

علامه استفهام (؟) می باشد و درآخر جمله استفهامیة می آید، مانند:من أین أنت ؟ کیف حالک ؟ من هذا ؟

معنای کلمات:

متی أتیت:کی آمدی ؟ کیف أنت:تو چطورهستی ؟ حاسوب:کمپیوتر

الدّولاب: الماری الثّلّاجة:یخچال

روش تدریس: مناقشه یی، تکرار، انفرادی ودسته جمعی.

موادممد درسی:کتاب درسی، تخته، تباشیر.

جریان درس:

وقت	فعالیت های معلم	فعالیت های شاگردان
۵دقیقه	– معلم بعد از ادای سلام، احوال پرسی وتنظیم صنف، درس گذشته را ارزیابی می کند: – کی می تواند متن درس گذشته را درست بخواند ؟	
۳۰دقیقه	ـــ معلم جهت حل تمرین دوم که ترتیب کلمات می باشد، شاگردان را به غـــرض مسابقه به دوگروپ تقسیم می نماید واز آنها می خواهد که آن کلمات را در جمله های مفیده ترتیب داده سپس آن را در کتابچه های خود بنویسند، وبعد از نوشتن آن در کتابچه های شماری از شاگردان را مکلف می سازد که آن جمله ها را از روی کتابچه های خود به آواز بلند بخوانند، تا دیگران اگر اشتباه کرده باشند تـــصحیح	

	نمایند. – معلم ازچهارشاگرد می خواهد تا هرکدام به نوبت یک جمله ازتمرین ســوم را روی تخته بنویسند و بعدازآن ازچهارشاگرد دیگرمی خواهد تا به نوبت پــیش روی صنف آمده و درمقابل جمله صحیح علامت (√) ودرمقابل جمله غلط علامت (×) را بگذارند. ــ معلم با زهم شاگردان را به دو گروپ تقسیم می نماید تا آنها تمرین چهــارم را که ساختن جمله های مفیده از نزد خود شان است با هم مشوره نماینــد وجملــه بسازند. – معلم درمورد اسما و حروف استفها م روشنی انداخته و با استفاده از تمــرین پنجم برای شاگردان مثال می دهد و بعداً جملات تمرین را برای آنها خوانده ومعنا می کند سپس جملات تمرین را توسط چند شــاگرد روی تختــه مــی نویــسد و ازشاگردان دیگرمی خواهد تا حروف و اسمای استفهام و نیزعلامــت اســتفهام را درجملات تمرین نشانی نمایند. **ارزیابی:** معلم شاگردان را با طرح چند سوال از تمرین هفتم ارزیابی می نماید: ــ کلمات: « المضیف، المدخل، الدولاب) چه معنی دارند؟ ــ سالون، یخچال، راه بیرون رفت، پهره دار، را به زبان عربی چه می گویند؟ **کارخانه گی:** معلم برعلاوه کارخانه گی داده شده درکتاب درسی تمرین ششم را نیز به شاگردان کارخانه گی می دهد.	۱۰ دقیقه

درس نزدهم ـ بخش اول

عنوان: اضرار التدخین

صفحه: ۸۳ – ۸۴

اهداف: شاگردان باید:

- متن درس را درست خوانده بتوانند.
- معنای کلمات جدید را بدانند.
- از اضرار سگرت و سایر مواد مخدر آگاه شوند.

معلومات اضافی:

به بخش دوم درس مراجعه شود.

معنای کلمات:

صدیق:دوست متوفر: فراوان ، الحشیش:چرس. یدخن: سیگار می کشد.

عليَّ: برمن لازم است. لایخیف: باعث ترس نیست. یضر: ضرر می رساند. یتلف: ضایع می سازد.

یتورم: ورم می کند. الکبد: جگر. یلتهب: چرک می گیرد. یضیق: تنگ می شود. أعدک: برایت وعده می دهم. لن أعود: هرگزباز نخواهم گشت. التدخین: سگرت کشیدن.

روش تدریس: قرائت نمونه یی، مناقشه، سوال وجواب ،انفرادی وگروپی.

مواد ممد درسی: کتاب درسی، تخته، تباشیر.

جریان درس:

وقت	فعالیت های معلم	فعالیت های شاگردان
۵ دقیقه ۳۰دقیقه	– معلم بعد از ادای سلام، احوال پرسی و تنظیم صنف درس گذ شته را ار زیابی می کند: – کی می تواند اسم های استفهام را نام گرفته ویک مثال بدهد ؟ **تولید انگیزه جهت دریافت عنوان درس جدید:** – سگرت کشیدن را به عربی چه می گویند ؟ – معلم بعد از دریافت جواب، عنوان درس جدید را که (أضرار التدخین) است به خط بر جسته رو ی تخته می نویسد شاگردان را متوجه کتاب های شان ساخته ودرس جدید را به نام خدواند جل جلاله آغاز می کند، نخست متن درس را به آواز بلند برای شاگردان می خواند، سپس متن درس را به شکل محاوره عملی بالای شاگردان اجرا می نماید؛ طوری که یک شاگرد درنقش محمد وشاگرد دیگر در نقش جعفر محاوره را اجرا می نمایند. اجرای محاوره را بالای شاگردان چند بار تکرار می نماید.	

۱۰دقیقه	ودر آخر یک بار دیگر متن درس را به آوازبلند برای شاگردان خوانده ومعنا می نماید. – معلم دربارۀ ضرر های دخانیات ومشروبات الکلی به شا گردان توضیح لازم ارایه نموده و سوالات تمرین اول را از شاگردان پرسان می نماید. **ارزیابی:** – کی می تواند بگوید که (تد خین) چه معنا می دهد ؟ – کی می تواند به این سوال به عربی پاسخ بگوید ؟ لماذا حَزِنَ محمدٌ ؟ – کی می تواند این جمله را معنا کند ؟ لن أعودَ إلی التّدخین **کارخانه گی:** معلم تمرین دوم درس را که مرتب ساختن جملات نامرتب است به شاگردان کارخانه گی می دهد. **پیام درس:** آگاه ساختن شاگردان از ضررهای سگرت کشیدن و دیگر اعتیاد های مضره و روش درست نصیحت نمودن و اندرز دادن به یکد یگر.	

درس نزدهم ـ بخش دوم

عنوان: أضرار التّدخين

صفحه: ۸۵– ۸٦

وقت: ۴۵ دقیقه (یک ساعت درسی)

اهداف: شاگردان باید:

- معنا ی مفعول مطلق را بدانند.
- مفعول مطلق را درجمله استعمال کرده بتوانند.
- با ضمیر مفرد متکلم جمله بسازند .

معلومات اضافی:

مفعول مطلق: مصدری است از جنس فعل خودش وبه معنای آن.

مانند: اصبِر صبراً جمیلاً . ومانند آیت شریف:« **وَكَلَّمَ اللَّهُ مُوسَى تَكْلِيمًا**»[نساء:۱٦۴]

مفعول مطلق برای سه منظور آورده می شود:

۱– برای تأکید معنای فعل مانند: اجتهد أیها التلمیذ اجتهاداً.

۲– برا ی بیان نوع فعل مانند: سرتُ سیراً حسناً.

۳– برای بیان شمار دفعات وقوع فعل مانند: ضربته ضربةً أو ضربتین أو ضرباتٍ .

معنای کلمات:

روش تدریس: مناقشه یی، سوال و جواب، انفرادی، گروپی.

مواد ممد درسی: کتاب درسی، تخته، تباشیر.

جریان درس:

وقت	فعالیت های معلم	فعالیت های شاگردان
۵دقیقه	– معلم بعد از ادای سلام، احوال پرسی وتنظیم صنف، درس گذشته را ارزیابی می کند: – کی می تواند درس گذشته را بخواند ؟	
۳۰دقیقه	– معلم درس جدید را به نام خداوند جل جلاله آغازنموده و کلمات تمرین سوم درس را روی تخته دریک ستون می نویسد و مترادف یک کلمه را طور نمونه درمقابل همان کلمه روی تخته می نویسد و به شاگردان هدایت می دهد تا آنها مترادف کلمات دیگر تمرین را دریافته و در مقابل کلمات داده شده روی تخته بنویسند: مانند: صدیق – حبیب بعداً یک شاگرد را پیش روی صنف خواسته و به او هدایت می دهد تا کلمات را به آوازبلند خوانده و شاگردان دیگر به تعقیب وی تکرار نمایند. ونیز به آنها هدایت می دهد تا کلمات را درکتابچه های خود بنویسند.	شاگردان مترادف کلمات را تکرار می نمایند وبعدا آن را در کتابچه های خود می نویسند: متوفّر – کثیرٌ تشعر – تحسّ أعود – أرجع

	– معلم پیرامون مفعول مطلق به شاگردان معلومات داده سپس تمرین های چهارم و پنجم را برا ی آنها حل نموده به آنها نشان می دهد که در این دو تمرین کلمات (حزناً – نصیحةً – خوفاً – لعباً – شرباً – جریاً و أکلةً) مفعول مطلق اند، وهمچنا ن جملات تمرین را بالای شاگردان تکرار نموده و مثال های دیگری را نیز بالای آنها کار می نماید تا شاگردان مفعو ل مطلق را درست بشناسند و درجمله استعمال کرده بتوانند. – معلم شاگردان را به دو گروپ تقسیم نموده و برای آنها وظیفه می دهد تا با استفاده از مثال داده شده درتمرین هفتم، سه جمله دیگر ساخته ودرکتابچه های خود بنویسند، سپس نمایندۀ هرگروپ پیش روی صنف آمده و جملاتی را که ساخته اند روی تخته بنویسند، همکاری وتشویق صورت می گیرد. – معلم کلمات تمرین هشتم درس را روی تخته نوشته و معنا می کند، سپس کلمات را به آواز بلند برای شاگردان میخواند و از آنها می خواهد تا به تعقیب وی تکرار نمایند. شاگردان همچنان چند شاگرد را به نوبت پیش روی صنف خواسته وبه آنها هدایت می دهد تا کلمات را از روی تخته به آواز بلند بخوانند: مثلاً: الخمر:شراب الحشیش: چرس العلاج:درمان سکران : مست السرطان:یک نوع مرض است الوقایة: پیش گیری مغمی علیه: بیهوش شد الإدمان:به چیزی عادت کردن، اعتیاد. **ارزیابی:** معلم شاگردان را با طرح چند سوال ارزیابی می نماید: ــ کلمات « الخمر، العلاج، الحشیش) چه معنی دارند؟ ــ واژه های: « پیش گیری، بیهوش» را به عربی معنی کنید؟ **کارخانه گی:** معلم تمرین«الواجب المنزلی» و تمرین ششم درس را به شاگردان کارخانه گی می دهد.	شاگردان جمله ها را در کتابچه های خود می نویسند. شاگردان کلمات تمرین هشتم را به آواز بلند می خوانند.
۱۰ دقیقه		

درس بیستم ـ بخش اول

عنوان: التّسامح

صفحه: ۸۷ – ۸۸

وقت: ۴۵ دقیقه (یک ساعت درسی)

اهداف: شاگردان باید:

- متن درس را درست خوانده بتوانند.
- معنای کلمات جدید را یاد بگیرند.
- فواید فروبردن خشم دروقت غضب را بدانند.

معلومات اضافی:

به بخش دوم این درس مراجعه شود.

معنای کلمات:

جاریة:کنیز. التسامح: گذشت. یقال: گفته می شود. جعلت: شروع نمود، اقدام کرد.

تسکب: می ریزد. ألإبریق:جک، چاینک و آفتابه. جرحه: زخمی اش نمود.

الکاظمین: فرونشانندگان. الغیظ: قهر. العافین: عفو کنندگان. حرة: آزاد.

روش تدریس: قرائت نمونه یی، مناقشه، سوال وجواب، انفرادی، تکرار.

مواد ممد درسی: کتاب درسی، تخته، تباشیر.

جریان درس:

وقت	فعالیت های معلم	فعالیت های شاگردان
۵دقیقه	– معلم بعد از سلام، احوال پرسی وتنظیم صنف درس گذشته را ارزیابی می کند: – کی می تواند دو جمله را روی تخته بنویسد که درآن مفعول مطلق به کار رفته باشد ؟ **تولید انگیزه جهت دریافت عنوان درس جدید:** – کی می تواند معنای «خود گذری» را به عربی بگوید ؟	
۳۰ دقیقه	– معلم بعد از دریافت جواب، عنوان درس جدید را که (التّسامح) است به خط برجسته روی تخته می نویسد، شاگردان را متوجه کتاب های شان ساخته و درس جدید را به نام خداوند آغاز می نماید، نخست متن درس را به آواز بلند برای شاگردان می خواند،سپس متن درس را بالای چند شاگرد تکرارنموده و به آنها هدایت می دهد تا یک مرتبه درس را خاموشانه بخوانند بعد از آن یکبار دیگرمتن درس را خوانده و معنا می نماید. – معلم به دو شاگرد هدایت می دهد تا جملات تمرین دوم درس را روی	شاگردان متن درس را خاموشانه طبق هدایت معلم می خوانند.

	تخته بنویسند، سپس از چهار شاگرد دیگر می خواهد تا هرکدام به نوبت یک عبارت را خوانده ودرمقابل عبارت درست علامه (√) ودرمقابل عبـــارت غلط علامه (×) بگذارند همکاری و تشویق صورت می گیرد. - معلم سوالات تمرین اول را ازشاگردان پرسان نموده و به آنها هدایت می دهد تا با استفاده از متن درس به سوالات جواب بدهند. **ارزیابی:** - کی می تواند متن درس را درست بخواند. - کی می تواند جمله: (الإسلام دین التسامح و المسلمون متسامحون) را معنا نماید ؟ - کی می تواند ضد کلمه (حرة) را بگوید ؟ **کارخانه گی:** - معلم حل تمرین سوم درس را به شاگردان کارخانه گی می دهد. **پیام درس:** تشویق شاگردان به کتمان غضب و فرونشاندن آن و اطلاع دادن به آنها از اخلاق پیشینیان اسلام دروقت غضب.	۱۰دقیقه

درس بیستم ـ بخش دوم

عنوان: التّسامح

صفحه: ۸۹ – ۹۰

وقت: ۴۵ دقیقه (یک ساعت درسی)

اهداف: شاگردان باید:

- معنای جمع مذکر سالم را بدانند.
- جمع مذکرسالم را درجمله استعمال کرده بتوانند.
- جمع مذکر سالم را به مفرد تبدیل کرده بتوانند.

معلومات اضافی:

جمع: اسمی است که برسه یا بیشتر از آن دلالت کند.

جمع برسه قسم است:

۱- جمع مذکرسالم

۲- جمع مؤنث سالم

۳- جمع تکسیر

جمع مذکر سالم: عبارت از اسمی است که برسه و بیشتر از آن دلالت نموده و بنای مفرد آن تغییر نکند که با افزودن (واو) و (نون) درحالت رفع مانند:جاء المسلون ، صام المسلمون،

وبا افزودن (یا ء) و (نون) در حالت نصب و جر، مانند: رأیتُ المسلمین ومررتُ بالمسلمین، ساخته می شود.

واوی که علامه رفع است بجای ضمه ویائی که علامه نصب وجر است بجای فتحه وکسره استعمال می گردد.

علامۀ تنصیص: که با (« ») نشان داده می شود، دال بر آن است که هرکلام و سخنی که به عین الفاظ از کسی نقل قول گردد میان این علامه گذاشته می شود. مانند:« إنما المومنون إخوة ».

معنای کلمات:

صادق:راستگو کاذب: دروغگو مدرّس: آموزگار مجتهد:کوشا

نائمون: خواب کننده گان قائمون: برخواستگان واقفون:ایستادگان

جالسون:نشستگان قاعدون: نشستگان

روش تدریس: مناقشه، سوال و جواب ، انفرادی، تکرار.

مواد ممد درسی: کتاب درسی، تخته، تباشیر.

جریان درس:

وقت	فعالیت های معلم	فعالیت های شاگردان
۵ دقیقه	– معلم بعد از ادای سلام، احوال پرسی و تنظیم صنف، درس گذشته را ارزیابی می کند: – کی می تواند این جمله را معنا کند ؟ (اذهبی فأنت حرّة لوجه الله).	
۳۰ دقیقه	– معلم عنوان درس را روی تخته نوشته، شاگردان را متو جه کتاب های شان ساخته ودرس جدید را به نام خداوند ــ جل جلاله ــ آغاز می نماید، نخست پیرامون جمع مذکر سالم به شاگردان معلومات داده وبا استفاده از تمرین چهارم درس، برای آنها مثال می دهد.	
	– معلم دومثال از تمرین پنجم درس را که زیاد کردن (واو و نون) و (یاء و نون) درآخراسم های مفرد یا درواقع ساختن جمع مذکرسالم است روی تخته برای شاگردان حل می نماید. مثلاً : مجاهد: مجاهدون هؤلاء مجاهدون. مجاهدین رأیت مجاهدین. معلم: معلمون هؤلاء معلمون. معلمین رأیت معلمین. و مثال های باقی مانده تمرین مذکور را مطابق با مثال های فوق بالای شاگردان حل می نماید.	شاگردان با علاوه نمودن واو ونو ن و یاءو نون درآخر کلمات، جمع مذکرسالم می سازند: – مؤمنون مؤمنین – صادقون صادقین – کاذبون کاذبین – مدرّسون مدرّسین
	– معلم به شاگردان می گوید: هرگاه درآخر اسم فاعل مفردی که به مذکر عاقل دلالت کند، واو نون ویا یاء ونون علاوه نماییم به جمع مذکرسالم تبدیل می شود وهرگاه جمع مذکر سالم را به مفرد تبدیل کنیم (واو ونون) و (یاء ونون) را که درآخر آن علاوه نموده بودیم حذف می کنیم وسپس ازتمرین ششم درس طور نمونه دومثال را برای آنها حل می نماید: مثلاً : محسنون – محسن نائمون – نائم وبه شاگردان هدایت می دهد تا مثال های دیگر تمرین را هرکدام به نوبت روی تخته حل نمایند همکاری وتشویق صورت می گیرد – معلم دربارهٔ علامهٔ تنصیص به شاگردان توضیح لازم ارایه نموده و سپس	شاگردان مفرد کلمات را می نویسند: – قادم – جالس – مجتهد – صائم – واقف – کاتب – قاعد

۱۰دقیقه	جملات تمرین هشتم درس را برای آنها مثال میدهد. **ارزیابی:** معلم جهت ارزیابی، از شاگردان می پرسد: ـــ یک کلمه را چگونه از مفرد به جمع مذکر سالم تبدیل می توان کرد؟ ـــ اگر جمع مذکر سالم را به مفرد مبدل سازیم چه عملیه یی را باید انجام دهیم؟ ـــ علامه تنصیص چیست وبا کدام علامه آن را نشان داده می توانیم؟ **کارخانه گی:** معلم تمرین نهم درس و «الواجب المنزلی» را به شاگردان کارخانه گی می دهد.	

درس بیست و یکم ـ بخش اول

عنوان: السلامة

صفحه: ۹۱ - ۹۳

وقت: ۴۵ دقیقه (یک ساعت درسی)

اهداف:شاگردان باید:

- متن درس را درست خوانده بتوانند.
- معنای کلمات جدید درس را یاد بگیرند .
- اهمیت محیط زیست را شناخته ودر پاکیزه نگهداری آن بکوشند.

معلومات اضافی:در بخش دوم درس.

معنای کلمات:

السلامة: تندرستی. الإسراف:مصرف کردن بیشتر از اندازه ضرورت.

جراثیم:مکروب ها. تشتمل: در بر می گیرد. یجهلها: نمی داند، آگاهی ندارد.

نجوع: گرسنه می شویم. نشبع:سیر می شویم.

روش تدریس: قرائت نمونه یی، مناقشه، سوال وجواب، انفرادی.

مواد ممد درسی: کتاب درسی، تخته، تباشیر.

جریان درس:

وقت	فعالیت های معلم	فعالیت های شاگردان
۵ دقیقه	– معلم بعد از ادای سلام،احوال پرسی و تنظیم صنف، درس گذشته را ارزیابی می کند: – کی می تواند جمع مذکر سالم را تعریف نموده و دو مثال بدهد ؟ **تولید انگیز ه جهت دریافت عنوان درس جدید:** – تندرستی را به عربی چه می گویند ؟ – معلم بعد از دریافت جواب، عنوان درس جدید را که (السّلامة) است به خط درشت روی تخته می نویسد.	
۳۰دقیقه	معلم شاگردان را متوجه کتاب های شان ساخته ودرس جدید را به نام خداوند جل جلاله آغازمی نماید؛ نخست متن درس را به آواز بلند برای شاگردان می خواند سپس آن را بالای چند شاگرد تکرار می کند و بعداً آنرا به شکل محاوره بالای شاگردان عملی می نماید، طوریکه خود معلم درنقش معلم و دو شاگرد دیگردرنقش های عثمان و ماجد محاوره را عملاً اجرا می نمایند ودرآخریکباردیگر متن درس را برای شاگردان خوانده ومعنا می نماید. – معلم جملات تمرین دوم درس را بالای دو شاگرد ممتاز روی تخته می نویسد و سپس یک شاگرد دیگررا می خواهد تا جملات را از روی تخته	شاگردان متن درس را میان خود محاوره می کنند.

	بخواند و شاگردان دیگر به تعقیب وی تکرار می نمایند و بعداً جمـــلات را برای آنها معنا می کند. وهمچنان چهار شاگرد دیگر را انتخاب نموده و به آنها هدایت می دهد تا هرکدام به نوبت پیش روی صنف آمده در مقابل عبارات صحیح علامه (√) ودرمقابل عبارات غلط علامه (×) بگذارند. – معلم سوال های تمرین اول را از شاگردان پرسان می کند و بـــه آنهـــا هدایت می دهد تا با استفاده ازمتن درس به سوال ها پاسخ بگویند. **ارزیابی:** – کی می تواند این جمله را معنا کند؟ (کیف نحفظ أنفسنا من الجراثیم؟) – کی می تواند این سوال را به عربی پاسخ بدهد؟ (ما معنی السلامة؟) – کی می تواند کلمات (الإسراف، الجراثیم والأکل) را معنا نماید؟ **کارخانه گی:** معلم تمرین سوم درس را به شاگردان کارخانه گی می دهد. **پیام درس:** آگاه ساختن شاگردان از معنای واقعی سلامتی وتندرستی و وسایل آن. البتـــه پاک نگهداشتن محیط زیست از اهم وسایل آن می با شد.	۱۰ دقیقه

درس بیست یکم ـ بخش دوم

عنوان: السلامة

صفحه: ۹۴ – ۹٦

وقت: ۴۵ دقیقه (یک ساعت)

اهداف: شاگردان باید:

- معنای جر و مجرور را بفهمند.
- اسم مجرور را درجملات تعیین کرده بتوانند.
- نشانهٔ اسم مجرور (کسره) را بشناسند.
- شاگردان ضد بعضی کلمات را بشناسند.
- شاگردان مترادف کلمات را بدانند.

معلومات اضافی:

اسم مجرور:هرگاه حرفی از حروف جر بر اسمی وارد شود و آنرا مجرور کند آن اسم را اسم مجرور نامند. گذشته از حروف جر اگر اسمی به اسم دیگری مضاف گردد اسم مضاف الیه نیز مجرور نامیده می شود.

مجرور به حرف جر. مانند: ذهبتُ إلى(المدرسةِ). در این جمله « المدرسة» مجرور است و« إلى» حرف جر.

مجرور به اضافت، مانند: هذا کتاب محمدٍ. در این جمله « محمد» مجرور است زیرا که « کتاب» بـه آن مـضاف گردیده است.

حروف جر آخر اسمی را که بر آن وارد می شود مستقیماً مجرور می سازد (یعنی کسره می دهد)

مانند:خرجتُ من المدرسةِ – شاهدتُ الحیوان فی الحدیقة.

معنای کلمات:

فَشلَ:ناکام شد و شکست خورد. رَسَبَ:ناکام شد. **الغرف**:اتاق ها.

تَسکُنُ:سکونت می کنی. تعیشُ:زندگی می کنی.

روش تدریس: مناقشه، سوال وجواب، انفرادی و گروپی.

مواد ممد درسی: کتاب درسی، تخته، تباشیر.

جریان درس:

وقت	فعالیت های معلم	فعالیت های شاگردان
۵دقیقه	– معلم بعد از ادای سلام، احوال پرسی و تنظیم صنف، درس گذشته را ارزیابی می کند: – کی می تواند این سوال را به عربی پاسخ بگوید ؟ (کیف نحفظ أنفسنا من الجراثیم ؟)	
	– معلم کلمات تمرین چهارم را برای شاگردان به آواز بلند می خواند و از آنها می خواهد تا به تعقیب وی تکرار نمایند،	شاگردان کلمات را با ضد آنها وصل می نمایند. – تتجمّع تتفرّق
۳۰ دقیقه	سپس دومثال تمرین مذکور را که وصل نمودن کلمات به ضد آن می با	– بعیداً قریباً

	شد برای آنها روی تخته حل می نماید مثلاً : حقّ............ باطل — یجهلها................. یعلمها وبه شاگردان هدایت می دهد تا کلمه های باقی ماندهٔ تمرین را توسط پنسل به ضد آنها وصل نمایند. همکاری صورت می گیرد. – معلم کلمات تمرین پنجم را روی تخته نوشته، برای شاگردان به آواز بلند خوانده ومعنا می نماید؛ سپس یک شاگرد را خواسته و به او هدایت می دهد تا کلمات را از روی تخته به آواز بلند بخواند و شاگردان دیگر به تعقیب وی تکرار نمایند، سپس دومثال ازتمرین مذ کور را که وصل کردن کلمه ها به مترادف آنها می با شد طور نمونه برای شاگردان، درروی تخته حل می نماید مثلاً : جسمک......................... بدنک فشل..........................رسب ودومثال باقی مانده را بالای دوشاگرد روی تخته حل می نماید وازشاگردان می خواهد تا حل تمرین را نخست درکتابچه های شان نوشته و بعداً توسط پنسل کلمات مترادف را درخود کتاب باهم دیگرپیوند دهند. – معلم شاگردان را به دوگروپ تقسیم نموده و به آنها هدایت می دهد تا به جوابات تمرین ششم، با استفاده از متن درس سوال تهیه نمایند؛ یعنی هر گروپ دو سوال بسازد ونمایندهٔ هرگروپ سوالات تهیه نمودهٔ شان را بالای تخته بنویسند، همکاری وتشویق صورت می گیرد. – معلم پیرامون حروف جاره و اسم مجرور به شاگردان معلومات لازم ارایه می دارد، سپس تمرین هفتم وهشتم درس را برای آنها خوانده و نیز بالای آنها تکرار می نماید وهم چنان اسم های مجرور را برای آنها نشان داده علامه آنرا بیان می‌دارد. مثلاً :درجمله (الجراثیم توجد فی الهواءِ و فی الماءِ) کلمه های «الهواء» و «الماء» اسم مجرور اند؛ زیر ا کلمه (فی) که حرف جاره است بالای کلمات مذکور داخل شده و آنها را مجرور ساخته است. و درجمله (کتب الولد بالقلمِ) کلمه «القلم» اسم مجرور است و توسط حرف (باء) مجرور گردیده است. – معلم کلمات تمرین دهم را روی تخته نوشته و معنا می کند سپس کلمات را به آواز بلند برای شاگردان می خواند و از آنها می خواهد تا به تعقیب وی تکرار نمایند، سپس چند شاگرد را به نوبت خواسته وبه آنها هدایت می دهد تا کلمات را ازروی تخته به آواز بلند بخوانند. ـــ معلم کلمات تمرین مذکور را به ترتیب زیر معنا می کند:	– تأخّر تقدُّم شاگردان کلمات مترادف را باهم وصل می کنند: – تدع........... تترک – الحجرات........... الغرف

	الجـــــرح: زخمـــــی الأقـــــذار:آشـــــغالی هـــــا البيئة : محیط زیست البذر: تخم الفحص: معاینه کردن العلاج: درمان کردن القمامة: گندگی و کثافات سلة المهملات: آشغال دانی المرض:بیماری الدّو اء: دارو، دوا الوقاية:پیش گیری السمر:شب نشینی **ارزیابی:** معلم شاگردان را به شکل ذیل ارزیابی می نماید: ـــ زخم را به عربی چه می گویند؟ ـــ مفرد « أقذار» چیست؟ ـــ « الوقاية» چه مفهوم دارد؟ **کارخانه گی:** معلم شاگردان هدایت می دهد که (الواجب المنزلی) را در خانه های خود حل نمایند.	۱۰ دقیقه

درس بیست و دوم ـ بخش اول

عنوان: طلب الإجازة

صفحه: ۹۷

وقت: ۴۵ دقیقه (یک ساعت درسی)

اهداف: شاگردان باید:

- متن درس را درست خوانده بتوانند.
- معنای کلمات جدید را یاد بگیرند.
- درخواست نوشتن به زبان عربی را بدانند.

معلومات اضافی: دربخش دوم این درس.

معنای کلمات:

طلب الإجازة:رقعه رخصتی. لا أستطيع:نمی توانم. سعادة: جناب عالی

لأني: بخاطر آنکه من. أرجو: آرزومندم. أن تقبلوا: که بپذیرید.

تسامحوني: با من گذشت کنید. أشكركم: از شما سپاسگزار هستم.

روش تدریس: قرائت نمونه یی، مناقشه، سوال و جواب، انفرادی، تکرار.

مواد ممد درسی: کتاب درسی، تخته، تباشیر.

جریان درس:

وقت	فعالیت های معلم	فعالیت های شاگردان
۵ دقیقه	– معلم بعد از سلام، احوال پرسی وتنظیم صنف، درس گذشته را ارزیابی می کند: – کی می تواند حروف جاره را نام گرفته و دوجمله را روی تخته بنویسد که درآن حرف جربه کار رفته با شد، و اسم مجرور را نیز نشان بدهد ؟ **تولید انگیزه جهت دریافت عنوان درس جدید:** – رقعۀ رخصتی را به عربی چه می گویند ؟ – معلم بعد از دریافت جواب، عنوان درس جدید را که (طلب الإجازة) است روی تخته می نویسد.	
۳۰ دقیقه	ـ معلم دانش آموزان را متوجه کتاب های شان ساخته و درس جدید را به نام خداوند ـ جل جلاله ـ آغاز می کند. نخست متن درس را به آواز بلند برای شاگردان می خواند، سپس بالای چند شاگرد تکراراً متن درس را می خواند و دراخیر یکبار دیگر متن درس را خوانده و معنا می کند. – معلم متن درس را بالای دو شاگرد روی تخته می نویسد تا آنها نوشتن درخواست رخصتی را به زبان عربی یاد بگیرند. معلم سوالات تمرین اول درس را ازشاگردان می پرسد	

۱۰ دقیقه	وبه آنها می گوید که با استفاده از متن درس به سوالات پاسخ بگویند . **ارزیابی:** – کی می تواند متن درس را درست بخواند ؟ – کی می تواند متن درس را ترجمه نماید ؟ – کی می تواند جمله (لا أستطیع الحضور إلی المدرسة) را معنا نماید ؟ **کارخانه گی:** معلم تمرین دوم درس را به شاگردان کارخانه گی می دهد. **پیام درس:** لازم است که معلم صاحب روشها و اسالیب نامه نویسی به زبان عربی را به شاگردان یاد داده و این که کدام عبارات را استعمال کنند تا آداب درست رعایت شود.	

درس بیست و دوم ـ بخش دوم

عنوان: طلب الإجازة

صفحه: ۹۸ – ۱۰۰

وقت: ۴۵ دقیقه (یک ساعت درسی)

اهداف: شاگردان باید:

- معنای مضاف ومضاف الیه را بدانند.
- مضاف را به مضاف الیه تبدیل کرده بتوانند.
- شاگردان مضاف ومضاف الیه را درجمله استعمال کرده بتوانند.

معلومات اضافی:

اضافه:عبارت است از بیان نسبت اسمی به اسمی دیگر، مانند:هذا کتابُ عليٍّ
اسمی را که نسبت می دهند مضاف (کتابُ) و اسمی که به آن نسبت داده می شود مضاف الیه (عليّ) نامیده می شود.
مضاف الیه به سبب نسبت مضاف به آن مجرور می شود. اما اعراب مضاف تابع ترکیب جمله است مانند:هذا کتابُ عليٍّ – أخذتُ کتابَ عليٍّ

درجمله اول (کتاب) خبر واقع شده و مرفوع می باشد، و در مثال دوم (کتاب) مفعول به بوده و منصوب می باشد.

هرگاه مضاف مثنی یاجمع مذکر سالم باشد نون از آخر آن حذف می شود، اگرمضاف تنوین داشته باشد تنوین از آخر آن می افتد.

معنای کلمات:

عند:نزد. الأستاذ الفاضل: استاد عالی قدر. الأخ المحترم:برادر محترم.
صدیقی العزیز: دوست عزیز.

روش تدریس: مناقشه، سوال وجواب، گروپی وتکرار.

مواد ممددرسی: کتاب درسی، تخته، تباشیر.

جریان درس:

وقت	فعالیت های معلم	فعالیت های شاگردان
۵دقیقه	– معلم بعد از ادای سلام ، احوال پرسی وتنظیم صنف، درس گذشته را ارزیابی می کند. – کی می تواند به زبان عربی یک درخواست رخصتی روی تخته بنویسد؟	
۳۰ دقیقه	– معلم شاگردان را متوجه کتاب های شان ساخته و درس جدید را به نام خداوند ــ جل جلاله ــ آغاز می نماید، نخست درمورد مضاف و مضاف الیه برای شاگردان معلومات لازم ارایه نموده و با استفاده ازتمرین سوم درس، برای آنها مثال می دهد و مضاف و مضاف الیه را درجملات تمرین برای آنها نشان می دهد.	

	مثلاً : درجمله (طلبُ الإجازةِ) (طلبُ) مضاف و (الإجازة) مضاف الیه می باشد. درجمله (مدرسةُ الإمام أبی حنیفة) کلمه (مدرسة) مضاف و کلمه (الإمام) مضاف الیه می باشد. همچنان معلم این نکته را نیز به شاگردان تذکرمی دهد که مضاف الیه همیشه مجرور می باشد. و دومثال دیگرتمرین را روی تخته نوشته و از دو شاگرد می خواهد تا مضاف و مضاف الیه را دراین دو جمله نشان دهند – معلم کلمات تمرین چهارم را روی تخته نوشته و معنا می کند سپس دومثال از تمرین مذ کور را که ساختن مضاف الیه می باشد برای شاگردان طور نمونه به ترتیب زیر حل می نماید: – مدیرُ المدرسةِ «مدیر» مضاف و «المدرسة» مضاف الیه است. – مدرسةُ أبی حنیفة و دو مثال دیگر تمرین را بالای شاگردان کار می نماید و به آنها هدایت می دهد تا با استفاده از متن درس مضاف الیه را بسازند. – معلم تمرین پنجم درس را روی تخته نو شته و یک مثال را طور نمونه درجمله استعمال می کند، مثلاً : – فضیلةُ الشیخ لم أفهم الدرس و مثال های باقی مانده را بالای شاگردان کار می نماید ونیز درمورد طریقه خواستن چیزی ازکسی یا پرسیدن سوال از استاد به شاگردان توضیحات لازم داده و به آنها می گوید که هرگاه خواستند از کسی چیزی بخواهند و یا از استاد شان سوالی بپرسند، باید مانند مثال های داده شده درتمرین به شکل مؤدبانه بخواهند و بپرسند. – معلم شاگردان را به سه گرو پ مساوی تقسیم نموده و به هرگروپ وظیفه می دهد تا یک سوا ل ، برای جوابات داده شدهٔ تمرین ششم بسازند و نماینده هرگروپ سوالات را روی تخته بنویسند. – معلم کلمات تمرین هفتم را روی تخته نوشته و درباره شَدّ (ّ) و علامه آن به شاگردان معلومات می دهد و سپس از شاگردان می خواهد تا کلمات را در کتابچه های شان بنویسند. – معلم کلما ت تمرین هشتم را روی تخته نوشته ومعنا می نماید سپس کلمات را به آواز بلند برای شاگردان می خواند و از آنها می خواهد تا به تعقیب وی کلمات را تکرار نمایند ونیز به آنها هدایت می دهد تا کلمات را	شاگردان مضاف و مضاف الیه را نشان می دهند – غرفة المدرسین. – رحمة الله شاگردان مضاف الیه می سازند: – تلمیذ الصف الثامن – تسامحونی عند الغیاب شاگردان مثال های باقی مانده را درجمله استعمال می کنند: – الأستاذ الفاضل أرید منک المعلومات – الأخ المحترم اجلس فی مکانک. – صدیقی العزیز أعطنی کتابک. شاگردان به ترتیب زیر سوال می سازند: – من أخذ الإجازة ؟ – من یدرس فی ثانویة غازی ؟ – لماذا لم یحضر جمیل ؟

	با معنای آن درکتابچه های شان بنویسند. معلم کلمات را به ترتیب زیر معنا می کند: السماحة:اجازه دادن الشکرالجزیل:بسیارسپاسگزارم التحیة:سلام دادن المکرم:باعزت السّمو:جلالت مآب المعالی:جناب عالی قدر **ارزیابی:** معلم شاگردان را با طرح سوالهای ذیل ارزیابی می نماید: ــ جلالت مآب را به عربی چه می گویند؟ ــ اصطلاح «المعالی» را به چه کسی اطلاق می کنند؟ **کارخانه گی:** معلم (الواجب المنزلی) را به شاگردان کارخانه گی می دهد.	
۱۰ دقیقه		

درس بیست سوم ـ بخش اول

عنوان: معرفة الأوقات

صفحه: ۱۰۱ – ۱۰۲

وقت: ۴۵دقیقه (یک ساعت درسی)

اهداف: شاگردان باید:

- متن درس را درست خوانده بتوانند.
- معنای کلمات جدید را بفهمند.
- اوقات مختلف شبانه روزی (صبح، چاشت، دیگر، شام...) را بشناسند
- ساعت، دقیقه وثانیه را بدانند.

معلومات اضافی: در بخش دوم درس.

معنای کلمات:

اوقات:جمع وقت. عقارب:جمع عقربه. نحیف:باریک، لاغر. سمین:دبل، چاق.

کتابا موقوتا: فریضه مطابق به وقت. ماذا تعنی: منظورت چیست؟ تساوی: برابر است.

روش تدریس: قرائت نمونه یی، مناقشه، محاوره، سوال وجواب، انفرادی.

مواد ممد درسی: کتاب درسی، تخته، تباشیر.

جریان درس:

وقت	فعالیت های معلم	فعالیت های شاگردان
۵ دقیقه	– معلم بعد از ادای سلام، احوال پرسی وتنظیم صنف درس گذشته را ارزیابی می کند: – کی می تواند دو جمله روی تخته بنویسد که در آن مضاف و مضاف الیه بکار رفته باشد ؟ **تولید انگیزه جهت دریافت عنوان درس جدید:** – کی می تواند بگوید که شناختن وقت را به عربی چه می گویند ؟	
۳۰ دقیقه	– معلم بعد از دریافت جواب، عنوان درس جدید را که (معرفة الأوقات) است روی تخته می نویسد، شاگردان را متوجه کتاب های شان ساخته و درس جدید را به نام خداوند ــ جل جلاله ــ آغاز می نماید، سپس متن درس را به آواز بلند برای شاگردان می خواند، بعداً متن درس را بالای شاگردان به شکل محاورۀ عملی انجام می دهد ودرآخر، متن درس را یکباردیگر خوانده ومعنا می نماید. – معلم سوالات تمرین اول درس را از شا گردان می پرسد و به آنها هدایت مـی دهد تا با استفاده از متن درس به سوالات پاسخ بگویند.	شاگردان به متن درس نگـاه می کنند. شاگردان سوالات تمرین اول درس را با معلم مناقشه نموده جواب می دهند.

۱۰ دقیقه	**ارزیابی:** – کی می تواند متن درس را درست بخواند ؟ – کی می تواند نام اوقات شبانه روزی و اوقات نماز های پنج گانه را بگوید ؟ – کی می تواند جملهٔ (ستّون ثانیة تساوی دقیقة واحدة) را معنا نماید ؟ **کارخانه گی:** معلم تمرین چهارم درس را که خانه پری جاهای خالی تمرین با کلمات مناسب می باشد، کار خانه گی می دهد. **پیام درس:** شناخت وقت و ارزش دادن به آن و دانستن رمز ارتباط عبادات به وقت ها وزمان های معین. تشویق نمودن شاگردان به اینکه وقت شناسی از اهم موفقیت های زندگی می باشد.	

درس بیست و سوم ـ بخش دوم

عنوان: معرفة الأوقات

صفحه: ١٠٣ – ١٠٦

وقت: ۴۵ دقیقه (یک ساعت درسی)

اهداف: شاگردان باید:

- جمع مؤنث سالم را بشناسند.
- جمع مؤنث سالم را درجمله استعمال کرده بتوانند.
- کلمات مفرد را به جمع مؤنث سالم تبدیل کرده بتوانند.

معلومات اضافی:

جمع مؤنث سالم: اسمی است که با افزودن حروف معین (الف و تاء) درآخرمفرد بربیش تر از دو دلالت کند. و علامت آن افزودن (الف وتاء) در آخر اسم مفرد است مانند:مسلمة – مسلمات

معلمة – معلمات ممرضة – ممرضات طبیبة – طبیبات

حکم جمع مؤنث سا لم: جمع مؤنث سالم با ضمه مرفوع می شود، مانند:جاء ت المعلماتُ

وبا کسرهٔ نائب از فتحه منصوب می گردد، مانند: رأیت التلمیذاتِ فی المدرسةِ

وبا کسره مجرور می شود، مانند:درست الطالباتُ فی حجراتٍ و اسعةٍ

معنای کلما ت:

بضع:چند. النصف:نیم. مساء:شام.

روش تدریس: مناقشه، سوال وجواب، انفرادی تکرار

مواد ممددرسی: کتاب درسی، تخته، تباشیر.

جریان درس:

وقت	فعالیت های معلم	فعالیت های شاگردان
۵دقیقه	– معلم بعد از ادای سلام و احوال پرسی، تنظیم صنف وبررسی کار خانه گی، درس گذشته را ارزیابی می کند. – کی می تواند متن درس گذشته را خوانده و معنا نماید ؟	
	– معلم شاگردان را متوجه کتاب های شان ساخته و درس جدید را به نام خداوند جل جلاله آغاز می نماید، نخست جمع مؤنث سالم را برای شاگردان تعریف نموده علامه وحکم آنرا نیزبرای آنها میگوید و از تمرین دوم برای آنها مثال می آورد.	
۳۰ دقیقه	– معلم روش ساختن جمع مؤنث سالم را برای شاگردان بیان نموده وازتمرین سوم درس، دومثال را که تبدیل نمودن کلمات مفرد به جمع مؤنث سالم است روی تخته به شاگردان حل می نماید، مثلاً : (مسلمةُ) که با علاوه نمودن (الف وتاء) درآخر آن به جمع مؤنث سالم	شاگردان کلمات مفرد را به جمع مؤنث سالم تبدیل می کنند:

	(مسلمات) تبدیل می شود. طالبة – طالبات مؤ منةٌ – مؤ مناتٌ ومثال های باقی مانده را مطابق مثال های دیگر بالای شاگردان کار می نماید وبه آنها هدایت می دهد تا کلمات مفرد را با علاوه نمود ن (الف و تا ء) روی تخته به جمع مؤ نث سالم تبدیل نمایند.	سبّورة – سبورات تلمیذة – تلمیذات کاتبة – کاتبات مجاهدة – مجاهدات مدّرسة – مدرسات
	– معلم جملات تمرین پنجم را که منظور از آن یاد گرفتن پرسیدن وقت وساعت وجواب دادن آن به عربی است، برای شاگردان خوانده و معنا می نماید سپس کلمات را بالای آنها چند بار تکرار می نماید تا آنها پرسیدن ساعت و جواب دادن آن را به عربی یادبگیرند. معلم دومثال از تمرین ششم درس را که نوشتن اعداد به حروف است طور، نمونه روی تخته برای شاگردان کارمی نماید مثلاً:(۴۵: ۱۲) الساعة الآن الواحدة إلاالرّبع (۱۵: ۱) الساعة الآن الواحدة والربع ومثال های باقی مانده را بالای شاگردان کارمی نماید	شاگردان جمله می سازند: – الساعة الآن الثالثة إلا بضع دقائق. – الساعة الآن الرابعة إلا الربع. – الساعة الآن الخامسة إلا الثلث.
	– معلم جملات تمرین هفتم را برای شاگردان خوانده و معنا می کند، سپس جملات را بالای آنها تکرار می نماید. – معلم یک مثال ازتمرین هشتم را که ساختن جمله با تکرار(إلا) می باشد طور نمونه روی تخته برای شاگردان حل می نماید. مثلاً: – السّاعة الآن الثانية إلا الربع. ومثال های باقی مانده را بالای شاگردان روی تخته کار می نماید وخود با آنها همکاری می کند.	
	– معلم کلمات تمرین دهم را که ذخیره لغات می باشد روی تخته نوشته و معنا می کند سپس یک شاگرد را خواسته و به او هدایت می دهد تا کلمات را به آواز بلند از روی تخته بخواند و شاگردان دیگر به تعقیب وی تکرار نمایند و نیز به شاگردان هدایت می دهد تا کلمات را با معنای آن درکتا بچه های شان بنویسند. کلمات را به ترتیب زیر معنا می کند: الربع: چهارم حصه الثلث:سوم حصه (بیست دقیقه) بعد الظهر:پس از چاشت إلا الربع: ربع کم النصف:نیم بضع: چند قبل الظهر: پیش ازچاشت إلا الثلث:بیست دقیقه کم والربع: و ربع (پانزده دقیقه)	شاگردان کلمات ذخیره لغت را تکرار نموده وبعدا آن را در کتابچه های خود می نویسند.

۱۰ دقیقه	و الثلث: و بیست دقیقه **ارزیابی:** معلم شاگردان را به شکل ذیل ارزیابی می کند: ــ فرق بین « إلا الربع» و« إلا الثلث» چیست؟ ــ « بضع» چه معنی دارد؟ **کار خانه گی:** معلم علاوه از کارخانه گی داده شده درکتا ب درسی تمرین نهـــم را نیـــز بـــه شاگردان کار خانه گی می دهد.	

درس بیست و چهارم ـ بخش اول

عنوان: قصّة جحا مع الناس

صفحه: ۱۰۷ – ۱۰۸

وقت: ۴۵ دقیقه (یک ساعت درسی)

اهداف: شاگردان باید:

- متن درس را درست خوانده بتوانند.
- معنای کلمات جدید را بفهمند.
- شاگردان مثنی را بشناسند.
- مثنی را در جمله استعمال کرده بتوانند.

معلومات اضافی: در بخش دوم درس.

معنای کلمات:

جحا: درزبان عربی معادل ملانصرالدین است أركَبَ: سوارکرد.

ركب: سوار شد. الحمار: خر (الاغ) يركض: می دود.

قابلهما: با آنها روبه رو شد. الغلام: کودک. وراءه: پشت سرخود.

واعجبا: چقدر شگفت آور است. أكتافنا: شانه های ما.

روش تدریس: قرائت نمونه یی، مناقشه، سوال وجواب، تکرار وانفرادی.

مواد ممد درسی: کتاب درسی، تخته، تباشیر.

جریان درس:

وقت	فعالیت های معلم	فعالیت های شاگردان
۵دقیقه	– معلم بعد از ادای سلام، احوال پرسی وتنظیم صنف درس گذشته را ارزیابی می کند. – کی می تواند به عربی بگوید: ساعت هشت بجه صبح است. **تولید انگیزه جهت دریافت عنوان درس جدید:** کی می تواند بگوید که آدم (ساده لوح را) به عربی چه می گویند ؟	
۳۰ دقیقه	– معلم بعد از دریافت جواب ،عنوان درس جدید را که (قصّة جحا مع الناس) است به خط درشت روی تخته می نویسد ودرعین حال شاگردان را متوجه کتاب های شان ساخته ودرس نو را به نام خداوند ـ جل جلاله ـ آغاز می نماید. ـ نخست معلم متن درس را به آواز بلند برای دانش آموزان مــی خوانــد سپس از آنها می خواهد تا متن درس را خا موشانه مطالعه نمایند و بعداً ســه	

	شاگرد را انتخاب نموده و به آنها هدایت می دهد تا هرکدام به نوبت متن درس را به آواز بلند بخوانند و دراخیر یک بار دیگر متن درس را برای آنها خوانده و معنا می نماید. معلم سوالات تمرین اول درس را از دانش آموزان می پرسد و به آنها هدایت می دهد تا با استفاده از متن درس به پرسش ها پاسخ بگویند. **ارزیابی:** – کی می تواند متن درس را درست بخواند ؟ – کی می تواند معنای کلمات (جحا، رکب و حمار) را بگوید ؟ – کی می تواند کلمات (می دود ، رو برو شدند و سوار شد) را به عربی معنا نماید ؟ **کارخانه گی:** معلم تمرین دوم و سوم درس را برای شاگردان کار خانه گی می دهد. **پیام درس:** معلم به شاگردان باید بفهماند که حق را بشناسند و از آن پیروی نمایند و هرگاه حق را یافتند به سخن مردم گوش ندهند چه آنها با وی موافق باشند یا مخالف. هرگاه انسان به مردم نگاه کند ومنتظر آن باشد که همه کارهایش مورد تأیید آنها قرار گیرد هیچگاه به منزل نخواهد رسید.	۱۰دقیقه

درس بیست و چهارم ـ بخش دوم

عنوان: قصّة جحا مع الناس

صفحه: ۱۰۹ – ۱۱۲

وقت: ۴۵ دقیقه (یک ساعت درسی)

اهداف: شاگردان باید:

- مثنی را بشناسند.
- کلمات مفرد را به مثنی تبدیل کرده بتوانند.
- مثنی را درجملات استعمال کرده بتوانند.
- مثنی را بیرون نویس نمایند.

معلومات اضافی:

مثنی:عبارت از اسم معربی است که از دو مفرد که درلفظ ومعنا باهم متفق هستند نیابت کند وبا افزودن (الف ونون

مکسور) در حالت رفع ویا با افزودن (یاء و نون) مکسور وماقبل مفتوح ساخته می شود.

مانند: تلمیذان کتابان

جاء تلمیذان – جاءت تلمیذتان رأیت تلمیذین – مررت با لتلمیذین

علامه مثنی (الف ونون) و (یا ء و نون) است مثنی با الف مرفوع وبا (یا ء) منصوب و مجرور می گردد. مانند:مدرس – مد رسان – مدرسین

معنای کلمات:

الکُرة: توپ. الطائرة: هواپیما. ا لمقعد:چوکی. العجوز: پیر، سالخورده.

وراء: عقب، پشت سر. الحَرّ: گرم. الطقس:آب و هوا. والد:پدر.

الغلام: پسرخردسن.

روش تدریس: مناقشه، سوال وجواب ، انفرادی وتکرار.

مواد ممد درسی: کتاب درسی، تخته، تباشیر.

جریان درس:

وقت	فعالیت های معلم	فعالیت های شاگردان
۵ دقیقه	معلم بعد از ادای سلام و احوال پرسی باشاگردان، تنظیم صنف و بررسی کار خانه گی، درس گذشته را ارزیابی می کند: – کی می تواند این جمله را معنا کند ؟ «واعجبا ! شخصان رکبا علی هذا الحمار الضعیف».	
۳۰ دقیقه	– معلم شاگردان را متوجه کتاب های شان ساخته ودرس جدید را به نام خداوند ـــ جل جلاله ـــ آغاز می نماید. نخست پیرامون مثنی، برای شاگردان معلومات می دهد وبرای آنها توضیح می دهد که مثنی چگونه	

	ساخته می شود وبا آمدن عوامل درجمله چه تغییراتی بالای آن می آید و با استفاده از جملات تمرین چهارم برای آنها مثال می دهد. مثلاً : ذهب التلمیذان إلی المدرسة دراین جمله کلمه (التلمیذان) مثنی می باشد. – معلم طور نمونه دومثال از تمرین چهارم را روی تخته به شاگردان حل می نماید، مثنی و فاعل را درجملات به شاگردان نشان می دهد. مثلاً : أکل الطفلان الطعام – أکلت الطفلتان الطعام که دراین دومثال کلمه های (الطفلان و الطفلتان) مثنی و فاعل می باشند ودرجملات: (الطفلان أکلا الطعام و الطفلتان أکلتا الطعام) الف مثنی که درآخر افعال ذکر گردیده اند فاعل می باشند	
	ومثال های دیگرتمرین را بالای شاگردان روی تخته اجراء می نماید و به آنها هدایت می دهد تا جملات فعلیه را با استفاده از مثال های نمونه ای به جمله اسمیه تبدیل نموده و مثنی وفاعل را درجملات نشان دهند، همکاری وتشویق صورت می گیرد.	شاگردان جملات فعلیه را به اسمیه تبدیل می کنند: – الولدان لعبا با لکرة – التلمیذتان درستا الخط – المسافران رکبا الطائرة – الصدیقتان جلستا علی المقعد. – المریضان شربا الدواء
	– معلم دو کلمه از تمرین پنجم درس را طور نمونه روی تخته درجمله استعمال می نماید. مثلاً : – القریة: نحن نعیش فی القریة. – الزّمان: علینا أن نستفید من الزمان. – العجوز: رأیتُ رجلاً عجوزاً فی السوق. و جمله ها را بالای شا گردان تکرا ر می نماید ونیز به آنها هدایت می دهد تا جمله ها را درکتابچه های شان بنویسند.	شاگردان کلمه های تمرین را درجمله استعمال می نمایند: – تمیم یرکب الحصان. – هو یترک سوء الأ دب. – الحمار یرکض فی الطریق.
	– معلم ضد دو کلمهٔ تمرین ششم را طور نمونه روی تخته می نویسد، مانند: رکب – نزل الشیخ – الشاب ومثال های باقی ماندهٔ تمرین را بالای دانش آموزان حل می نماید.	شاگردان در تمرین ششم ضد کلمات را می نویسند: – الضعیف – الکبیر – أمام – البرد
	– معلم کلمه های تمرین هفتم را برای شاگردان خوانده ومعنا می کند سپس مرادف دوکلمه را برای آنها روی تخته می نویسد، مثلاً : ذهب – مشی ابن – الولد	شاگردان مترادف کلمه ها را می نویسند:

	وبه دانش آموزان هدایت می دهد تا مترادف دوکلمه دیگررا با استفاده از متن درس پیدا نموده و درمقابل کلمه های داده شده روی تخته بنویسند. - معلم عبارت های تمرین هشتم را برای شاگردان خوانده ومعنا می کند و نیز آنرا بالای چند دانش آموز تکرار می نماید وهمچنان ضد بعض کلمه ها را که درتمرین ذکر گردیده است برای آنها نشان می دهد. - معلم کلمه های تمرین دهم درس را روی تخته نوشته و معنا می کند و یک شاگرد را پیش روی صنف خواسته به او هدایت می دهد تا کلمه ها را از روی تخته به آواز بلند بخواند و دانش آموزان دیگر به تعقیب آنها تکرار نمایند. ونیز به آنها هدایت می دهد تا کلمه ها را با معنای آن درکتابچه های شان بنویسند. معلم کلمه ها را به ترتیب زیر معنا می کند: الحصان: اسپ الطفل: کودک الدهشة: شگفتی نادر: کم یاب الحیرة: حیران التعجّب: تعجب، شگفت زده گی الشاب: جوان السمین: چاق الغریب: بیگانه الاستغراب: شگفتی و تعجب	والد - الأب الطّقس: الجوّ
۱۰ دقیقه	**ارزیابی:** معلم جهت ارزیابی از شاگردان می پرسد: ـــ اسب را به زبان عربی چه می گویند؟ ـــ آدم چاق وفربه را به عربی چه می گویند؟ ـــ معنای « الاستغراب » چیست؟ **کارخانه گی:** - معلم علاوه از کار خانه گی داده شده درکتاب درسی تمرین نهم درس را نیز به شاگردان کارخانه گی بدهد.	

درس بیست و پنجم ـ بخش اول

عنوان: المدرسة العالمیة

صفحه: ۱۱۳ – ۱۱۴

وقت: ۴۵دقیقه (یک ساعت درسی)

اهداف: شاگردان باید:

- متن درس را درست خوانده بتوانند.
- معنای کلمه های نو را بدانند .
- به سوال ها پاسخ داده بتوانند.

معلومات اضافی:دربخش دوم درس.

معنای کلمات:

العالمیة: جهانی. الجنسیات: نژاد ها. زملاء:همصنفان و دوستان.

الغداء: نان چاشت. رحّب:خوش آمدید گفت. التحق: شامل گردید. أمثل: نمایندگی می کنم. أعد: آماده کـــرد.

یدعو: دعوت نماید. الغداء: غذای چاشت. أما: ولیکن

روش تدریس: مناقشه، قرائت نمونه یی، سوال وجواب، انفردی وتکرار.

مواد ممددرسی: کتاب درسی، تخته، تباشیر.

جریان درس:

وقت	فعالیت های معلم	فعالیت های شاگردان
۵ دقیقه ۳۰ دقیقه	– معلم بعد از ادای سلام واحوال پرسی، تنظیم صنف وبررسی کارخانه گی، درس گذشته را ارزیابی می کند: – کی می تواند کلمه های (تلمیذ، مدرسة، کتاب، ولد و صدیق) را به مثنی تبدیل نماید ؟ **تولید انگیزه جهت دریافت عنوان درس جدید:** – کی می تواند بگوید که مکتب جهانی (بین المللی) را به عربی چه مـــی گویند ؟ – معلم بعد از دریافت جواب، عنوان درس جدید را که (المدرسة العالمیة) است به خط درشت روی تخته می نویسد، دانش آموزان را متوجه کتاب های شان ساخته ودرس نو را به نام خداونـــد جل جلاله ـــ آغاز می کند. نخست متن درس را به آواز بلند برای شاگردان می خواند و به آنها هدایت می دهد تـــا یک مرتبه درس را خاموشانه بخوانند و نیز متن درس را بالای چند شا گرد به آواز بلند می خواند و در آخر یکبار دیگر متن درس را خوانده ومعنا مـــی کند.	

۱۰ دقیقه	- معلم پرسش های تمرین اول درس را از شاگردان می پرسد و بـــه آنهـــا هدایت می دهد تا با استفاده از متن درس پاسخ بدهند. - معلم یک کلمه از تمرین سوم را طور نمونه روی تخته به جمع تبدیل مـــی نماید. مانند: المدرسة: المدارس وبه شاگردان هدایت می دهد تا کلمه های باقی مانـــدهٔ تمـــرین مـــذکور را درکتابچه های شان جمع نمایند. **ارزیابی:** - کی می تواند متن درس را درست خوانده و معنا کند ؟ - کی می تواند معنای کلمه های (الجنسیات، الغـــداء و العالمیـــة) را بگوید ؟ - کی می تواند این جمله را معنا کند ؟ (ولمّا عَلِمَ أبوه بنجاح ابنه ففرح فرحاً شدیداً). **کار خانه گی:** معلم تمرین دوم درس را به شاگردان کار خانه گی می دهد. **پیام درس:** آگاه ساختن شاگردان از اینکه باید هرکدام نمایندهٔ مردم خویش باشـــند و سعی بدارند که عزت آنها را حفظ نمایند. هم چنان باید در بارهٔ نقش مدارس جهاني وپوهنتون های بین المللي؟...	شاگردان کلمه های مفرد را بـــه جمع تبدیل می کنند: - الإمتحانا ت - الأیام - الأبواب

درس بیست و پنجم ـ بخش دوم

عنوان: المدرسة العالمية

صفحه: ۱۱۵ – ۱۱٦

وقت: ۴۵ دقیقه (یک ساعت درسی)

اهداف: شاگردان باید:

- معنای نسبت را بدانند.
- نسبت را درجمله استعمال کرده بتوانند.
- نسبت را ازجمله بیرون نویس کنند.

معلومات اضافی:

نسبت: نسبت درعلم صرف عبارت از ملحق کردن یا ء مشدّد ماقبل مکسور به آخر اسم است تا اینکه بر نسبت چیزی به چیزی دلالت کند، مانند:عراق – عراقی. بیروت – بیروتیّ.

فاطمة – فاطمیٌّ. إیران – إیرانیّ. أفغانستان – أفغانستانیٌّ.

وکلمه ای که یا، نسبت به آن ملحق می گردد (منسوب) نامیده می شود.

مانند:بیروتیّ – إیرانیّ – پاکستانیّ وغیره.

وچیزی که به آن نسبت داده می شود منسوب الیه نامیده می شود، مانند: بیروت – عراق ــ فاطمة – إیــران – أفغانستان

معنای کلمات:

اجتهد:کوشش کرد المائدة:دسترخوان بطیخ: تربوز

مشمش: زردالو شمّام:خربوزه خوخ: شفتالو

نام: خواب کرد

روش تدریس: مناقشه، سوال جواب، انفرادی و تکرار.

مواد ممد درسی: کتاب درسی، تخته، تباشیر.

جریان درس:

وقت	فعالیت های معلم	فعالیت های شاگردان
۵ دقیقه	– معلم بعد از ادای سلام ، احوال پرسی و تنظیم صنف درس گذشــته را ارزیابی می کند: – کی می تواند مفرد کلمه های (الامتحانات، الأیام، المدارس و الأبواب) را بگوید ؟ – معلم شاگردان را متوجه کتاب های شان ساخته و درس نــو را بــه نــام خداونــد جل جلاله ــ آغاز نموده و به حل تمرین چهارم مــی پــردازد.	
۳۰ دقیقه	نخست کلمه های تمرین را روی تخته نوشته و برای آنها می خواند و سپس دو کلمهٔ آنرا درجمله استعمال می کند مثلاً :	شاگردان کلمه هــا را درجملــه استعمال می نماید:

	- اجتهد التلمیذ فی دروسه. - رحَّبَ حامدٌ بزملائه. و دو کلمه دیگر را بالای شاگردان کار می نماید ونیز یک شاگرد را پیش روی تخته خواسته و به او هدایت می دهد تا جمله ها را از روی تخته بخواند و شاگردان دیگر به تعقیب وی تکرار نمایند. - معلم پیرامون (نسبت) به شاگردان توضیحات لازم ارایه می نماید و با استفاده از جمله های تمرین پنجم برای آنها مثال می دهد ونیز جمله های تمرین مذکور را برای آنها خوانده و معنا می کند وهمچنان بالای آنها تکرار نموده ومی نویسد ودرهرجمله نسبت و یای نسبتی را به آنها نشان می دهد. مثلاً : - هذا تلمیذٌ مالیزیّ. - هذه تلمیذة إیرانیّةٌ. دراین دو مثال کلمه های «مالیزی» و« إیرانیة» منسوب الیه و کلمه های تلمیذ و تلمیذة منسوب می باشند ویا به عبارت دیگر (تلمیذ و تلمیذة) موصوف و (مالیزی وإیرانیة) صفت آنها می باشد. بنا براین هر گاه موصوف مذکر باشد صفت آن نیز مذکر می شود و اگرموصوف مؤنث باشد صفت آن نیز مؤنث می آید. - معلم دومثال از تمرین ششم را که گذاشتن نام های مناسب درجاهای خالی تمرین می باشد روی تخته طور نمونه برای شاگردان حل می نماید وبرای آنها توضیح می دهد که قبل از هر اسمی که یای نسبتی در آخر آن می آید اسم دیگری را مطابق آن انتخاب نموده و در جاهای خالی تمرین بگذارند؛ یعنی اگر اسم نسبتی مذکر باشد اسم مذکر قبل از آن نوشته گردد واگر مؤنث باشد اسم مؤنث . مثلاً : - رجلٌ هندیٌّ. - إمرأة تایلندیّةٌ. ومثال های دیگر را روی تخته بالا ی دانش آموزان کار می نماید. - معلم دو مثال از تمرین هفتم را طور نمونه برای دانش آموزان روی تخته حل می نماید مثلاً : - جعفر طالبٌ إیرانیٌّ. - التفّا حٌ وردکیٌّ. و مثال های باقی ماندهٔ تمرین را بالای دانش آموزان روی تخته کار می نماید	- جلستُ علی المائدة. - زینبُ طالبةٌ مصریّة. شاگردان مثال های باقی مانده تمرین هفتم را به ترتیب زیر حل می نمایند:

	و به آنها هدایت می دهد تا درجاهای خالی تمرین نام کشور ها یا نام ولایات را گذاشته در آخر آن یای مشدّد را پیوست نمایند. – معلم جهت حل تمرین هشتم شش شاگرد را انتخاب نموده و به آنها هدایت می دهد تا هرکدام به نوبت پیش روی صنف آمده و یک یک مثال را مطابق مثال های نمونه که درکتاب درسی داده شده است روی تخته حل نمایند همکاری وتشویق صورت می گیرد. – معلم کلمه های تمرین نهم را روی تخته نوشته و معنا می نماید سپس یک شاگرد را خواسته و به او هدایت می دهد تا کلمه ها را به آواز بلند بخواند و شاگردان دیگر به تعقیب وی تکرار نمایند و کلمه ها را به ترتیب زیر معنا می کند: – مرحباً: خوش آمدید. اهلاً وسهلاً :خوش آمدید. – جاهزْ: آماده. نوّرتَ بیتنا:خانه ای ما را روشن ساختی – شرّفتنا: ما را عزت بخشیدید. تفضّل:بفرمایید – هنیأً : به شما مبارک باد. ونیز به آنها هدایت می دهد تا کلمه ها را با معنای آن در کتابچه های شان بنویسند.	– عليٌّ كابليٌّ – فاطمة تلميذة باكستانيّةٌ – بطيخٌ هلمنديٌّ – مشمشٌ غوربنديٌّ – شمّامٌ بغلانيٌّ – خوخٌ صينييٌّ شاگردان جمله می سازند: – دعاهم إلى الخروج. – دعاهم إلى الكتابة. – دعا هم إلى النوم. – دعاهم إلى الجلوس. – دعاهم إلى الشرب. – دعاهم إلى القراءة. شاگردان کلمات را تکرار می نمایند.
۱۰دقیقه	**ارزیابی:** معلم دانش آموزان را ارزیابی می کند: ـ معادل فارسی « أهلا وسهلا» چیست؟ ـ « نورت بیتنا» چه معنی دارد؟ ـ «بفرمایید» را به زبان عربی چه می گویند؟ **کارخانه گی:** معلم (الواجب المنزلی) را به شاگردان کار خانه گی داده وروش حل آن را بیان می دارد.	

درس بیست و ششم ـ بخش اول

عنوان: المؤ من مر آة المؤمن

صفحه: ۱۱۷ – ۱۱۹

وقت: ۴۵ دقیقه (یک ساعت درسی)

اهداف: شاگردان باید:

- متن درس را درست خوانده بتوانند.
- صیغه مثنای فعل مضارع را بشناسند.
- به سوالات تمرین پاسخ داده بتوانند.
- معنای دوستی ورفاقت را خوب درک نمایند.

معلومات اضافی: دربخش دوم درس.

معنای کلمات:

ثانويّة: لیسه	السَّکن: لیلیه (خوابگاه)	یتثاقل: تنبلی وکاهلی می کند

یبیتان: شب می گذرانند	صَاحَبَ: همراهی کرد	مرآة: آیینه	تواظب: التزام نمایی و مداومت

وفي: با وفا	لن أهمل: هرگزبی توجهی نمی کنم

روش تدریس: قرائت نمونه یی، مناقشه، سوال وجواب، انفرادی و گروپی

مواد ممد درسی: کتاب درسی، تخته، تباشیر.

جریان درس:

وقت	فعالیت های معلم	فعالیت های شاگردان
۵دقیقه	– معلم بعد از ادای سلام واحوال پرسی وتنظیم صنف درس گذشته را ارزیابی می کند: – کی می تواند درجمله های زیر نسبت را نشان دهد ؟ جميلة مصريّة تلميذ عراقيّ تلميذة يابانيّة	
۳۰ دقیقه	**تولید انگیزه جهت دریافت عنوان درس جدید:** – آیینه را به عربی چه می گویند ؟ – معلم بعد از دریافت جواب، عنوان درس جدید را که (المؤمن مرآة المؤمن) است به خط درشت روی تخته نوشته، شاگردان را متوجه کتاب های شان ساخته و درس نو را به نام خداوند ــ جل جلاله ــ آغاز می نماید. نخست متن درس را به آواز بلند برای آنها می خواند وبعداً به آنها هدایت می دهد تا یک مرتبه درس را خاموشانه بخوانند ونیز از چند شاگرد می خواهد تا	شاگردان متن درس را خاموشانه می خوانند.

۱۰ دقیقه	به نوبت، درس را به آواز بلند بخوانند ودرآخر یکبار دیگر درس را بـــرای دانش آموزان خوانده و معنا می نماید. – معلم پرسش های تمرین اول درس را از شاگردان می پرسد و بـــه آنهـــا هدایت می دهد تا با استفاده از متن درس به سوال ها پاسخ بگویند. – معلم جملات تمرین دوم درس را روی تخته می نویسد واز چهار شاگرد به نوبت می خواهد تا هر کدام درمقابل عبارات درســـت علامـــت (√) و درمقابل عبارات غلط علامت (×) بگذارند، همکاری وتشویق صورت می گیرد. **ارزیابی:** – کی می تواند چهار سطر از متن درس را خوانده ومعنا نماید؟ – کی می تواند این جمله را معنا کند ؟ (الوقت کالسیف إن لم تقطعه قطعک). – کی مـــی توانـــد ایـــن جملـــه را بـــه عربـــی تبـــدیل نمایـــد ؟ (عثمان نصیحت حمید را نپذیرفت). **کار خانه گی:** معلم تمرین سوم درس را به شا گردان کار خانه گی می دهد وبه آنها هدایت می دهد تا جاهای خالی جمله های تمرین را با کلمات داده شده خانه پری نمایند. **پیام درس:** آگاه ساختن شاگردان از رمز و راز دوستی ورفاقت. باید شاگردان معنـــای دوستی و رفاقت را خوب درک نمایند وهمدیگر خود را به رعایت آن توصیه کنند.	شاگردان به سوالات تمـــرین اول پاسخ می دهند.

درس بیست و ششم ـ بخش دوم

عنوان: المؤمن مرآة المؤمن

صفحه: ۱۲۰ – ۱۲۲

وقت: ۴۵ دقیقه (یک ساعت درسی)

اهداف: شاگردان باید:

- صیغه مثنای فعل مضارع را بشناسند.
- صیغهٔ مثنای فعل مضارع را ازجمله ها بیرون کرده بتوانند.
- صیغهٔ مثنای فعل مضارع را درجمله استعمال کرده بتوانند.
- صیغهٔ مفرد فعل مضارع را به مثنی تبدیل کرده بتوانند.

معلومات اضافی:

فعل مضارع مانند فعل ماضی دارای چهارده صیغه است، شش صیغه برای غایب مذکر ومؤنث (مفرد، تثنیه وجمع) وشش صیغه برای مخاطب مذکر ومؤنث (مفرد، تثنیه و جمع)
ودوصیغه برای متکلم (مفرد و جمع)

صیغه فعل مضارع از صیغه فعل ماضی ساخته می شود.

شش صیغهٔ غایب فعل مضارع قرارذیل است:

غایب مذکر: یذهب، یذهبان ، یذهبون

غایب مؤنث:تذهب، تذهبان ، یذهبنَ

مخاطب مذکر: تذهب، تذهبان، تذهبون

مخاطب مؤنث: تذهبین، تذهبان، تذهبن

متکلم: أذهب، نذهب

معنای کلمات:

نسیتَ:فراموش کردی. جئنا:آمدیم. أرجو: امید وارم. یبیتان:شب می گذرانند.

الفصل:صنف.

روش تدریس: مناقشه، گروپی، سوال وجواب، انفرادی و تکرار.

مواد ممد درسی: کتاب درسی، تخته، تباشیر.

جریان درس:

وقت	فعالیت های معلم	فعالیت های شاگردان
۵ دقیقه	– معلم بعد از ادای سلام، احوال پرسی وتنظیم صنف درس گذشته را ارزیابی می کند: – کی می تواند معانی (یتثاقل، ثانویّة و أصدقاء السوء) را بگوید ؟	
۳۰ دقیقه	– معلم عنوان درس را که (المؤمن مرآة المؤمن) است روی تخته می نویسد، شاگردان را متوجه کتاب های شان ساخته ودرس نو را به نام خدا وند ــ جل جلاله ــ آغاز می نماید. معلم دانش آموزان را به دو گروپ مساوی تقسیم نموده و به آنها هدایت می دهد تا هر گروپ از کلمات نا مرتب تمرین چهارم درس سه جمله بسازند و در آخر نمایندهٔ هر گروپ پیش روی صنف آمده و جمله های ساخته شده شان را رو ی تخته بنویسند، اشتباهات آنها اصلاح گردیده وتشویق صورت می گیرد و درختم مسابقه معلم نتیجه مسابقه را اعلان می کند.	شاگردان از کلمات نامرتب به ترتیب زیر جمله می سازند: – هل نسیتَ الهدف الأساسی ؟ – أنا لم أتغیّر. – ماجئنا لنلعب ونضیّع الوقتَ. – أرجو أن تواظب علی الصلاة . – آبا ؤُنا یأ ملون فینا کلّ خیر – یا حمیدُ أنت صدیق وفیٌّ
	– معلم دومثال از تمرین پنجم را طور نمونه برای شاگردان روی تخته به ترتیب زیر حل می نماید: – انتقل إلی الصّف الثامن. – المدرسة الجدیدة کبیرة. ومثال های باقی ماندهٔ تمرین را بالای شاگردان روی تخته حل نموده همکاری و تشویق صورت می گیرد.	شاگردان جمله می سازند: – تثاقل عن صلاته – أحسّ أنه مریض – هل نسیت الهدف الأساسی ؟
	– معلم دربارهٔ روش ساختن فعل مضارع و صیغه های آن برای شاگردان معلومات داده وجمله های تمرین ششم را روی تخته نوشته وبرای آنها خوانده و معنا می کند سپس صیغه های مثنای فعل مضارع را درجمله های تمرین به آنها نشان می دهد تا آنها صیغه های فعل مضارع را بشناشند. درتمرین مذکور صیغه مثنای فعل مضارع اینها اند: – یسکنان – ید رسان – یرجعان – یبیتان	
	– معلم جاهای خالی سه جمله از تمرین هفتم را با کلمه های مناسب، به طور نمونه، روی تخته پُر می نماید و به شاگردان هدایت می دهد تا مثا ل	شاگردان کلمات باقی مانده

	های باقی مانده را در کتابچه های شان کار نموده و جاهای خالی تمرین را با کلمه های مناسب خانه پری نمایند. مثلاً: - محمد وعليّ (يذهبان) إلى المدرسة. - فاطمة وخديجة (تسكنان) في مدينة كابل. - إسحاق وموسى (يد رسان) في جامعة أمّ القرى. - معلم دومثال از تمرين نهم را كه پر كردن جاهاى خالى بـا كلمـات مناسب است روی تخته طور نمونه برای شاگردان حل می نماید، مثلاً: - بعد انتها ء (كتابة الواجب) قام وصلّى. - بعد انتهاء (الغسل) لبس ثوباً جديداً. و به شا گردان هدایت می دهد تا مثال های باقی مانده تمرین را درکتابچه های شان ویا توسط پنسل درکتاب های شان حل نمایند. - معلم کلمات تمرین دهم را روی تخته نوشته و معنا می کنـد وبـرای شاگردان به آواز بلند می خواند و آنها به تعقیب وی تکرار می نمایند وبه آنها هدایت می دهد تا کلمه ها را با معنای آن درکتابچه های شان بنویسند. معلم کلمه ها را به ترتیب زیر معنا می نماید: رفيقان: دو دوست زميلان: دو همصنفي، يا همكار إهمال: كوتاهى كردن غفلة: بى پروايى فرائض:فرض ها حميم:دوست صميمى عزيز: گرامى زملاء:همصنفان محبّ:دوست داشتنى	تمرين را خانه پرى مى نمايند: - مريم وعايشة (تـزوران) جدتهما. - حميرا وشكيلا (تكتبان) الدرس في الفصل. - جميل وكبير (يسافران) إلى مكة المكرمة شا گردان جاهای خالی تمرین را چنین پر می نمایند: - بعد إنتها ء (التّلاوة) أغلـق المصحف الشريف. - بعد إنتهاء(العشاء) قام إلـى السرير ونام - بعد إنتهاء (الصلاة) قرأ...
۱۰ دقیقه	**ارزیابی:** معلم شاگردان را ارزیابی می نماید: ـــ این دو کلمه: (رفيقان ـــ زميلان) به چه چیز دلالت می کنند؟ ـــ « إهمال» چه معنی دارد؟ ـــ « حميم » يعنى چه؟ **کارخانه گی:** معلم (الواجب المنزلي) را به شاگردان کار خانه گی می دهد.	

درس بیست وهفتم ـ بخش اول

عنوان: فی الدّ کّان

صفحه: ۱۲۳ - ۱۲۴

وقت: ۴۵ دقیقه (یک ساعت درسی)

اهداف: شاگردان باید:

- متن درس را درست خوانده بتوانند.
- معنای کلمه های نو را یاد بگیرند.
- اعداد را به زبان عربی بدانند.
- به سوال ها پاسخ گفته بتوانند.

معلومات اضافی: دربخش دوم درس.

معنای کلمات:

فی الدّ کّان: درمغازه. البائع:فروشنده. لابأس:پرواندارد. الإخوة: برادران.

الحزم: بسته ودرجن. أعطنی: برایم بده. لو سمحت: ببخشید.

روش تدریس: قرائت نمونه یی، مناقشه، سوال و جواب و انفرادی.

مواد ممد درسی: کتاب درسی، تخته، تباشیر.

جریان درس:

وقت	فعالیت های معلم	فعالیت های شاگردان
۵ دقیقه	- معلم بعد از ادای سلام، احوال پرسی و تنظیم صنف درس گذشته را ارزیابی می کند: - کی می تواند صیغه فعل های مفرد مضارع (یسکن، یدرس و یرجع) را به صیغه مثنی تبدیل کند ؟ **تولید انگیزه جهت دریافت عنوان درس جدید:** - کی می تواند بگوید که: ما چیزهای مورد ضرورت خود را از کجا خریداری می کنیم ؟	
۳۰دقیقه	- معلم بعد از دریافت جواب، عنوان درس جدید را که (فی الدّ کّا ن) است به خط برجسته روی تخته می نو یسد و شا گردان را متو جه کتاب های شان ساخته ودرس نو را به نام خداوند ــ جل جلاله ــ آغاز نموده و متن درس را به آواز بلند برای آنها می خواند، سپس به آنها هدایت می دهد تا متن درس را یک مرتبه خاموشانه بخوانند و بالای چند شا گرد دیگر به نوبت درس را به آواز بلند می خواند و در آخر یک بار دیگر متن درس را به آواز بلند	

<table>
<tr>
<td>۱۰دقیقه</td>
<td>خوانده و معنا می کند ونیز مشکلات آنها را حل نموده و به سوال های آنها پاسخ می گوید.
وهمچنان محاوره را بالای شاگردان طور عملی اجرا می نماید طوری که یک دانش آموز درنقش نصیر و دانش آموز دیگر درنقش بائع محاوره را اجرا می نمایند.
– معلم سوال های تمرین اول درس را از شاگردان می پرسد و به آنها هدایت می دهد تا با استفاده ازمتن درس به سوال ها پاسخ دهند.

ارزیابی:
– کی می تواند متن درس را درست بخواند ؟
– کی می تواند جمله (لوسمحت کم قیمة الکراسة الواحدة) را معنا کند ؟
– کی می تواند معنای کلمه های (لابأس، حزمة وبائع) را بگوید ؟

کارخانه گی:
معلم تمرین دوم را برای شاگردان کار خانه گی می دهد.

پیام درس:
آگاه ساختن شاگردان از آداب خرید و فروش مطابق دین اسلام و دعوت آنها به رعایت آن.</td>
<td></td>
</tr>
</table>

درس بیست و هفتم ـ بخش دوم

عنوا ن: فی الدّ کان

صفحه : ۱۲۵ – ۱۲۸

وقت: ۴۵ دقیقه (یک ساعت درسی)

اهداف: شاگردان باید:

- عدد و معدود را بشناسند.
- فرق بین عدد ومعدود را بدانند.
- عدد ومعدود را درجمله استعمال کرده بتوانند.

معلومات اضافی:

عدد بردو قسم است:عدد اصلی وعدد ترتیبی.

عدد اصلی: عددی است که برمقدار و کمیت اشیای قابل شمارش دلالت کند. مانند:

یک، دو، سه، چهار،...

عدد ترتیبی: عددی است که بر مرتبه اشیا دلالت کند، مانند:یکم، دوم، سوم...

معدود:اسمی است که بعد از عدد درجمله می آید مانند:نجح ثلاثة طلاب.

که کلمه (طلّاب) معدود وکلمه (ثلاثة) عدد است. هرگاه معدود مذکر باشد عدد مؤنث می آید مانند اربعة أقلامٍ .

از عدد سه الی ده معدود شان جمع ومجرور می باشد.

معنای کلمات:

درّ اجات:دوچرخه ها (بایسکل ها) سیّارات: موترها

روش تدریس: مناقشه، سوال وجواب، انفرادی و گروپی.

مواد ممد درسی: کتاب درسی، تخته، تباشیر.

جریان درس:

وقت	فعالیت های معلم	فعالیت های شاگردان
۵ دقیقه	– معلم بعد از ادای سلام، احوال پرسی وتنظیم صنف، درس گذشته را ارزیابی می کند: – کی می تواند متن درس گذشته را درست بخواند ؟	
۳۰ دقیقه	– معلم درمورد عدد ومعدود وطریق استعمال آن درجملات به شاگردان معلومات می دهد. به آنها می گوید که حکم عدد ومعدود درعدد یک ودو مطابقت است یعنی عدد دراعراب تذکیر و تأنیث مطابق معدود می آید، مانند:قلمٌ واحدٌ و قلمان اثنان. – امرأة واحدة – امرأتان اثنتان و از سه تا ده عدد مخالف معدود و جمع ومجرور می آید، مانند:	

	ثلاثةُ رجالٍ و ثلاث بنات در این دو مثال کلمه های (رجال ٍ وبنات) معدود و کلمه های (ثلاثة و ثلاث) عدداست که از لحاظ تذکیر وتأنیث مخالف یکدیگر درجمله استعمال شده اند. معلم دو جمله از تمرین دوم درس را طور نمونه روی تخته نوشته و عدد ومعدود را به شاگردان نشان می دهد: ثلاثة کتب – سبع درّاجات درمثال های فوق «کتاب» که اسم مذکر است معدود گفته می شود، که عدد برخلاف معدود مؤنث استعمال شده است و «درّ اجة » که اسم مؤنث است معدود بوده عدد آن برخلاف معدود مذکر استعمال شده است. و مثال های دیگر تمرین را بالای شاگردان روی تخته نوشته و از آنها می خواهد تا عدد ومعدود را درجمله ها نشان بدهند وزیر آنها خط بکشند. – معلم دومثال از تمرین سوم را طور نمونه روی تخته می نویسد (۳۰) ثلاثون – (۴۰) أربعون ومثال های باقی ماندهٔ تمرین را روی تخته بالای شاگردان کارمی نماید وبه آنها هدایت می دهد تا اعداد داده شده را به حروف بنویسند: – معلم به شاگردان هدایت می دهد تا مطابق مثال های نمونه یی تو سط پنسل اعداد تمرین را به حروف بنویسند، همکاری صورت می گیرد. – معلم به شاگردان هدایت می دهد تا توسط پنسل اعداد را به نام های آن که به حروف نوشته شده اند وصل نمایند همکاری صورت می گیرد. – معلم جمله های تمرین ششم را برای شاگردان خوانده و معنا می کند و به آنها روش خواستن به شکل مؤدبانه را یاد می دهد معنای جمله های تمرین: – لطفاً قلمتان را به من بدهید. بفرمایید بگیرید – ببخشید کتابتان را به من بدهید بفرمایید بگیرید – معلم جمله های تمرین هفتم را برای شاگردان خوانده و معنا می کند ونیز بالای آنها تکرار می نماید وهمچنان طورنمونه یک جواب را برای آنها روی تخته می نویسد: – من فضلک أعطنی کوباً من الماء و مثال باقی مانده را روی تخته بالا ی آنها حل می کند.	شاگردان اعداد را به حروف چنین می نویسند: – ۵۰ خمسون – ٦۰ ستون – ۷۰ سبعون – ۸۰ ثمانون – ۹۰ تسعون – ۱۰۰ مئة شاگردان جواب تمرین هفتم را می نویسند: – تفضل خذ. – من فضلک أرید منک مبلغاً. – تفضل خذ ما تحتاج.

	– معلم کلمه های تمرین هشتم را روی تخته نوشته و معنا می کند سپس یک شاگرد را پیش روی صنف خواسته و به او هدایت می دهد تا کلمه ها را به آواز بلند بخواند و شاگردان دیگر به تعقیب وی تکرار نمایند وکلمه ها را به ترتیب زیر معنا می نماید: الرصاص: پنسل قلم حبر:خود رنگ التقویم : سالنما المبراة: قلم تراش المداد : بوتل رنگ الممسحة: تخته پاک الممحاة: پنسل پاک المجلة : مجله اللاصق: چسپ الصمغ : سرش الدّباسة:استبلر الثقابة : سوراخ کن الصحیفه: روزنامه الملف:دوسیه وبه دانش آموزان هدایت می دهد تا کلمه ها را با معنای آن درکتابچه هـــای خود بنویسند. **ارزیابی:** معلم شاگردان را ارزیابی می کند: ــ واژه های « المحاماة، اللاصق، الممسحة» را معنی کنید. ــ استبلر، سرش، ودوسیه را به عربی چه می گویند؟ **کارخانه گی:** معلم (الواجب المنزلی) را به شاگردان کار خانه گی می دهد.	۱۰ دقیقه